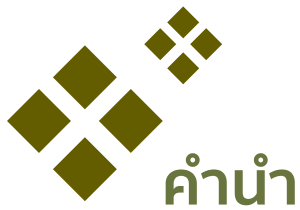

รายงาน ประจำปี 2562

กรมการพัฒนาชุมชน
ANNUAL REPORT 2019

กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย

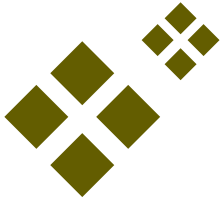
คำนำ

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้ขับเคลื่อนภารกิจสำคัญในปี พ.ศ. 2562 ภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564” มุ่งให้ประชาชนมีความสุขตามยุทธศาสตร์แห่งความสุข (Happiness Strategy) ผลการดำเนินงานดังกล่าวตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งตนเองได้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล และยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงอย่างเป็นรูปธรรม

กรมการพัฒนาชุมชน ได้สนับสนุนและส่งเสริมนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาลในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม จึงจัดทำรายงานประจำปี 2562 กรมการพัฒนาชุมชน (Annual Report 2019) เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) ในระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อความสะดวกในการใช้ประโยชน์ และมีรูปแบบที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านให้ครอบคลุมทุกเพศ ทุกวัย รวมทั้งยังเป็นการรักษาสິงแวดล้อมที่ไม่ต้องใช้กระดาษในการจัดพิมพ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการลดโลกร้อนอีกทางหนึ่งด้วย

กรมการพัฒนาชุมชน ขอขอบคุณบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายและประชาชนในชุมชน ที่ได้ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็งอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตลอดไป

กรมการพัฒนาชุมชน
มีนาคม 2563

สารบัญ

คำนำ	1
ผู้บริหารกรมการพัฒนาชุมชน	3

❖ ส่วนที่ 1

รู้จักกรมการพัฒนาชุมชน	4
------------------------	---

❖ ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินงาน	18
ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน	19
• ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งตนเองได้	20
• ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว	45
• ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	73
• ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง	89

❖ ส่วนที่ 3

ความภาคภูมิใจ	124
---------------	-----

❖ ส่วนที่ 4

รายงานการเงิน	147
---------------	-----

ผู้บริหาร กรรมการพัฒนาชุมชน

นายสุทธิพงษ์ จุลาเจริญ
อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายโชคชัย แก้วป่อง
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นางวิไลวรรณ ไกรโสดา
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายนิวัติ น้อยผาง
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ 1

รู้จักกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2505 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2505 โดยแยกจากกรมมหาดไทยเดิม มาเป็นกรมการพัฒนาชุมชน ภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชน คือ ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาตนเอง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าพัฒนาการต้องทำงานกับประชาชน มิใช่ทำให้ประชาชน

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน

ปรัชญาการพัฒนาชุมชน เป็นหลักความเป็นจริงแห่งชีวิตที่นักพัฒนาชุมชนยึดถือเป็นสรณะ คือ “**ความเชื่อมั่นและศรัทธาในมนุษยชาติ**” ว่ามนุษย์ทุกชีวิตมีคุณค่า และมีความหมาย มีศักดิ์ศรี และมีศักยภาพ มีฐานะแห่งความเป็นมนุษย์ที่ไม่ควรได้รับการเหยียดหยาม ดูหมิ่น เหยียดหยาม จากมนุษย์ด้วยกันเอง มีความสามารถจากการเป็นมนุษย์ที่ควรได้รับการยอมรับและทำให้ปรากฏเป็นจริงในทางปฏิบัติ จากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง โดยมนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาได้ถ้าได้รับโอกาส

หลักการพัฒนาชุมชน

หลักการพัฒนาชุมชนที่แท้จริง คือ หลักประชาชน

1. **เริ่มต้นที่ประชาชน** ยึดจุดเดียวกับประชาชน มองโลก มองชีวิต มองปัญหา จากทัศนะของประชาชน เพื่อให้เข้าใจปัญหา ความต้องการของประชาชน เพื่อให้เข้าถึงชีวิต จิตใจของประชาชน
2. **ทำงานร่วมกับประชาชน** (ไม่ใช่ทำงานให้แก่ประชาชน เพราะจะทำให้เกิดความคิดมาทางบุญทวงคุณจากประชาชนในภายหลัง) การที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจปัญหาของตนเองและมีกำลังใจลุกขึ้นต่อสู้กับปัญหา ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ไขปัญหานั้น ย่อมมีหนทางที่จะกระทำได้โดยไม่ยาก หากเข้าใจปัญหาและเข้าถึงจิตใจประชาชน
3. **ยึดประชาชนเป็นพระเอก** ประชาชนต้องเป็นผู้กระทำการพัฒนาด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นผู้ถูกกระทำหรือเป็นฝ่ายรองรับข้างเดียว เพราะผลของการกระทำการพัฒนานั้นตกอยู่ที่ประชาชนโดยตรง ประชาชนเป็นผู้รับโชคหรือเคราะห์จากการพัฒนานั้น

ภารกิจและอำนาจหน้าที่ กรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชนมีบทบาทและหน้าที่ 7 ประการ ตามกฎกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2552 ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทางในการพัฒนาชุมชนระดับชาติ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ เอกชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชนได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน
2. จัดทำและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับประเมินความก้าวหน้าและมาตรฐานการพัฒนาของชุมชน
3. พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน
4. สนับสนุนและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศชุมชน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศชุมชน เพื่อใช้ในการวางแผนบริหารการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้ในงานพัฒนาชุมชน และการจัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน
6. ฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน ให้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติ และสมรรถนะในการทำงาน รวมทั้งให้ความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างกรมการพัฒนาชุมชน

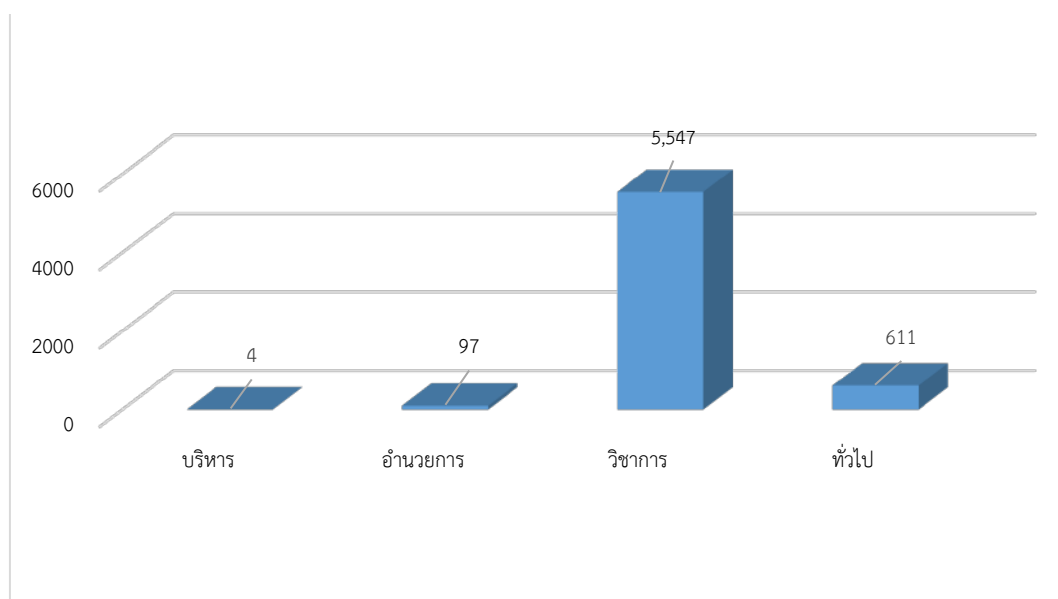
กรมการพัฒนาชุมชนแบ่งโครงสร้างของหน่วยงาน เป็นราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาค

❖ ราชการบริหารส่วนกลาง

1. สำนักตรวจราชการ
2. สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
3. สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน
4. สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน
5. สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ข้าราชการจำแนกตามประเภทและระดับตำแหน่ง

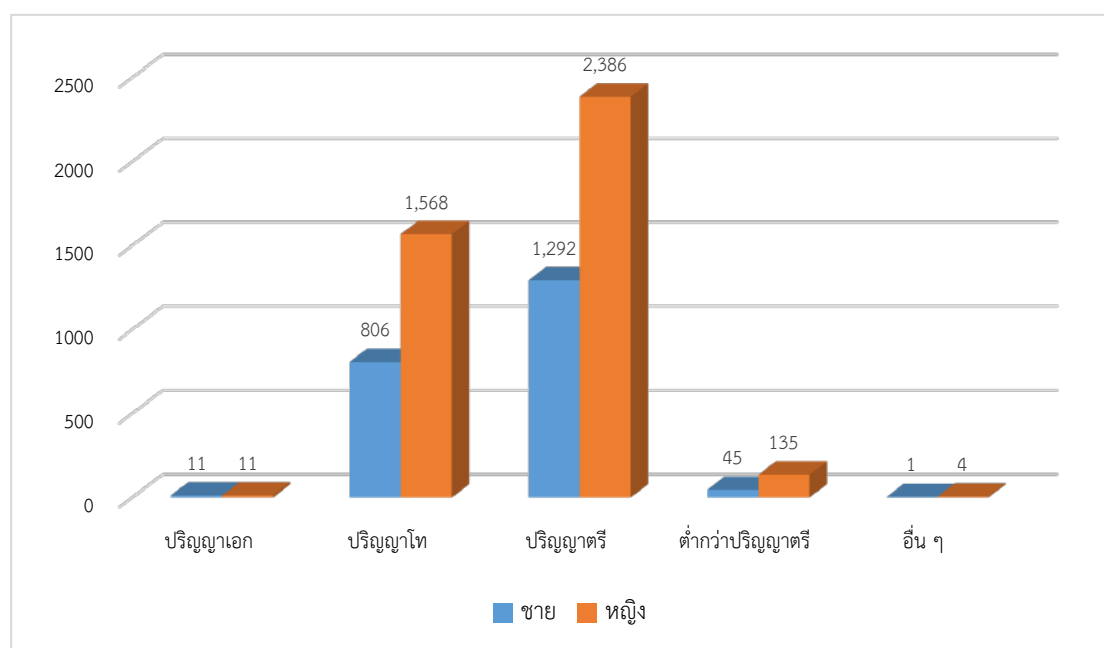
ประเภท	ระดับตำแหน่ง	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
บริหาร	สูง	1	0	1
	ต้น	3	0	3
อำนวยการ	สูง	51	27	78
	ต้น	15	4	19
วิชาการ	เชี่ยวชาญ	1	0	1
	ชำนาญการพิเศษ	375	366	741
	ชำนาญการ	1,182	2,500	3,682
	ปฏิบัติการ	421	702	1,123
ทั่วไป	ชำนาญงาน	95	369	464
	ปฏิบัติงาน	11	136	147
	รวม	2,155	4,104	6,259

ข้าราชการจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ปริญญาเอก	11	11	22
ปริญญาโท	806	1,568	2,374
ปริญญาตรี	1,292	2,386	3,678
ต่ำกว่าปริญญาตรี	45	135	180
วุฒิอื่นๆ	1	4	5
รวม	2,155	4,104	6,259

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2562

A	: Appreciation	ชื่นชม
B	: Bravery	กล้าหาญ
C	: Creativity	สร้างสรรค์
D	: Discovery	ใฝ่รู้
E	: Empathy	เข้าใจ
F	: Facilitation	เอื้ออำนวย
S	: Simplify	ทำให้ง่าย
P	: Practical	ปฏิบัติได้จริง

จริยธรรมและจรรยาข้าราชการ กรมการพัฒนาชุมชน

1. ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ยึดมั่นในความเป็นตัวแทนของกรมการพัฒนาชุมชน ศรัทธาเชื่อมั่นต่อองค์กรและประชาชน โดยคำนึงถึงหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในสิทธิ เสรีภาพ ยึดหลักความเสมอภาค ให้เกียรติและมีมนุษยสัมพันธ์ต่อประชาชน
3. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
4. เน้นหนักในการพัฒนาคนให้มีระเบียบวินัย พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริตต่อกัน รู้รักสามัคคี มีจิตสาธารณะ และปลูกฝังให้ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต
5. อำนวยความสะดวกและพร้อมที่จะให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
6. เป็นที่พึ่งของผู้ได้บังคับบัญชา ประชาชน และองค์กรชุมชน ด้วยความเป็นธรรมเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ และถูกต้องตามกฎหมาย
7. ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขทุกประเภท และต้องไม่ประพฤติผิดศีลธรรม
8. ผู้บังคับบัญชาทุกระดับต้องรักษาจริยธรรมและจรรยาข้าราชการตามข้อบังคับนี้ พร้อมทั้งเสริมสร้างให้ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนต้องปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560 - 2564

วิสัยทัศน์

“เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564”

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบกลไกการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้การพึ่งตนเอง
2. พัฒนาการบริหารจัดการชุมชนให้พึ่งตนเองได้
3. สร้างระบบกลไกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. พัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงและบุคลากรมีอุดมการณ์ในงานพัฒนาชุมชนและเชี่ยวชาญการทำงานเชิงบูรณาการ

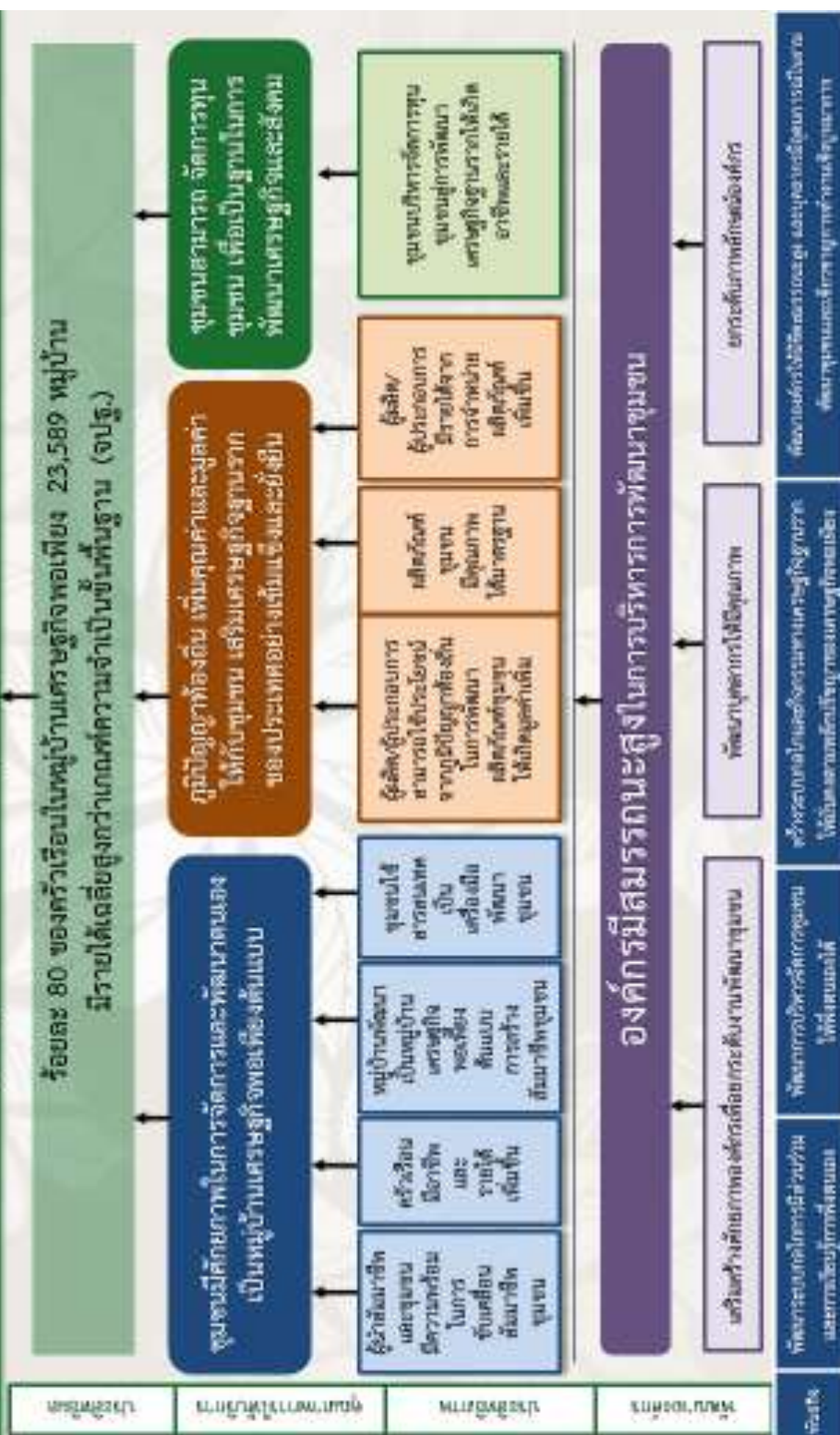

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งตนเองได้
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

แผนที่ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560 - 2564

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564

พันธมิตรการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชน

❖ เครือข่ายภาคประชาชน

เครือข่ายภาคประชาชน ประกอบด้วย 14 องค์กร ได้แก่ 1. ปราชญ์ชุมชน 2. อาสาพัฒนาชุมชน (อช.) / ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) 3. อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 4. คณะกรรมการพัฒนาสตรี 5. คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 6. คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน (ศอช.) 7. คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 8. คณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) 9. คณะทำงานจัดการกองทุนชุมชน 10. คณะกรรมการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการเงินทุนชุมชน) 11. คณะกรรมการเครือข่ายหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) 12. บริษัท โอท็อปอินเตอร์ เทรตเดอร์ จำกัด 13. บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด 14. มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

ปราชญ์ชุมชน

จำนวน 23,589 คน

อาสาพัฒนาชุมชน (อช.) ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)

สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย	1 คณะ	36 คน
สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนจังหวัด	36 คณะ	195 คน
ชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนจังหวัด	68 คณะ	1,607 คน
ชมรมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนอำเภอ	810 คณะ	11,051 คน
ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.)		13,376 คน
อาสาพัฒนาชุมชน (อช.)		289,580 คน

อาสาสมัครผู้ประสานงาน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ระดับหมู่บ้าน	70,384	คน
ระดับชุมชน	18,702	คน

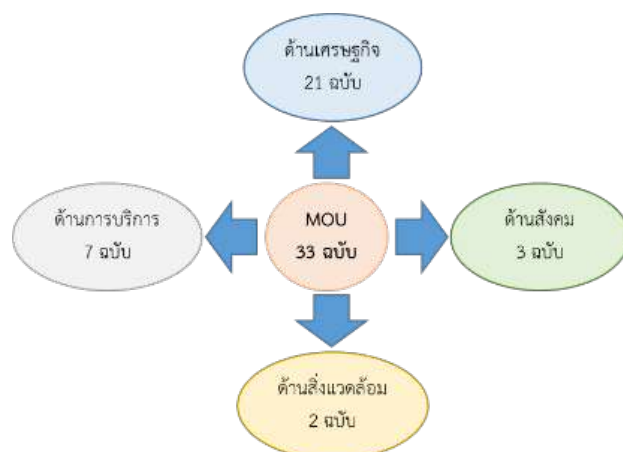
คณะกรรมการพัฒนาสตรี

สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย	1 คณะ	36 คน
คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค	4 คณะ	160 คน
สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนจังหวัด	34 คณะ	1,513 คน
คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด	76 คณะ	2,740 คน
คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ	878 คณะ	20,090 คน
คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล	7,124 คณะ	134,284 คน
คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน	74,780 คณะ	928,510 คน

คณะกรรมการขับเคลื่อน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	- ระดับจังหวัด 878 คน - ระดับตำบล/เทศบาล 66,660 คน - ระดับกรุงเทพมหานคร 14 คน - ระดับเขต 585 คน
คณะกรรมการศูนย์ประสานงาน องค์กรชุมชน (ศอช.)	- ระดับจังหวัด 76 คณะ - ระดับอำเภอ 878 คณะ - ระดับตำบล 6,809 คณะ
คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต	จำนวน 26,165 คณะ แต่ละคณะแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ฝ่ายละ 3 - 5 คน
คณะกรรมการโครงการแก้ไขปัญห ความยากจน (กข.คจ.)	จำนวน 29,232 คณะ คณะละ 7 - 9 คน
คณะกรรมการจัดการกองทุนชุมชน	ระดับหมู่บ้าน 23,589 คณะ คณะละ 5 - 7 คน
คณะกรรมการสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน)	จำนวน 924 คณะ ประกอบด้วย ตัวแทนจากกลุ่ม/องค์กรที่เป็นสมาชิก สถาบันการจัดการกองทุนชุมชน (ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน) อย่างน้อย กลุ่มละ 1 คน
คณะกรรมการเครือข่าย หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)	- ระดับประเทศ 1 เครือข่าย - ระดับจังหวัด 76 เครือข่าย - ระดับอำเภอ 878 เครือข่าย
บริษัท โอท็อปอินเตอร์เทรดเดอร์ จำกัด	- บริษัท โอท็อปอินเตอร์เทรดเดอร์ (ประเทศไทย) จำกัด 1 บริษัท - บริษัท โอท็อปอินเตอร์เทรดเดอร์ จำกัด ระดับจังหวัด 59 บริษัท
บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด	- บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี (ประเทศไทย) จำกัด 1 บริษัท - บริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด 76 จังหวัด

❖ ภาติการพัฒนาระบบขับเคลื่อนข้อตกลงความร่วมมือ (Memorandum of Understanding : MOU)

ภาติการพัฒนาระบบที่เข้าร่วมขับเคลื่อนข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริการ ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน เอกชนและหน่วยงานอื่น ๆ จำนวนทั้งสิ้น 55 หน่วยงาน 33 ฉบับ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนได้รับงบประมาณตามพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบประมาณทั้งสิ้น 6,932,726,100 บาท แยกเป็น

- ❖ งบบุคลากร จำนวน 2,622,873,100 บาท
- ❖ งบดำเนินงาน จำนวน 3,985,876,300 บาท
- ❖ งบลงทุน จำนวน 323,976,700 บาท

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินงาน

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน

ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ได้นำสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพแวดล้อมของการบริหารประเทศ มาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงอนาคตที่ก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของประเทศ ชุมชน ในด้านที่มีผลต่อการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ให้มุ่งไปสู่เป้าหมายสูงสุดภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564” โดยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งตนเองได้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างสรรค์ชุมชนให้พึ่งตนเองได้

1. สร้างและพัฒนาผู้นำสัจพวง

กรมการพัฒนาชุมชน สร้างและพัฒนาผู้นำชุมชนในการขับเคลื่อนการสร้างสัจพวงชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นกลไกในการช่วยยกระดับเศรษฐกิจฐานราก คือ “รายได้” ทำให้ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยการสร้างอาชีพผ่านกระบวนการ “สร้างสัจพวงชุมชน” ภายใต้แนวคิด “ชาวบ้านสอนชาวบ้าน” สอนอาชีพที่เขาต้องการอยากทำ ประกอบกับการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง รวมถึงการสร้างและพัฒนาผู้นำ เพื่อเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นวิทยากรในการขับเคลื่อนและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา กิจกรรมสาธารณประโยชน์ที่ส่งผลต่อการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง การปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้เสียสละ มีจิตอาสา จิตสาธารณะ เอื้อเฟื้อแบ่งปันผู้อื่น และเป็นพลังสำคัญในการจัดการปัญหาความเหลื่อมล้ำ การพัฒนาตนเองและการจัดการของชุมชนท้องถิ่น โดยมีผู้นำ กลุ่มองค์กร ประกอบด้วย 1. ปราชญ์ชุมชน 2. อาสาพัฒนาชุมชน (อช.) / ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) 3. อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 4. ผู้นำองค์กรสตรี 5. ผู้นำกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 6. ผู้นำศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศอช.) 7. ผู้นำกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 8. ผู้นำโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน 9. ผู้นำโอท็อป ดำเนินการโดยการสร้างและพัฒนาผู้นำผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

การสร้างสัจพวงชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการสร้างสัจพวงชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 14,000 หมู่บ้าน มีเป้าหมายสำคัญ คือ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ในระดับครัวเรือน ขับเคลื่อนโดยใช้วิธีการให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่เขาอยากทำ ด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพหมู่บ้านละ 1 คน รวม 14,000 คน เพื่อให้กลับไปสร้างที่มหาวิทยาลัยสัจพวงชุมชนระดับหมู่บ้านเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ 4 คน รวม 5 คน รวม 70,000 คน และจัดฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้านหมู่บ้านละ 20 คน รวม 280,000 คน โดยใช้พื้นที่

ในบ้านปราชญ์ชุมชนหรือศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อมุ่งหวังให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพมีความรู้และปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนโดยการให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและช่องทางการตลาด

นอกจากนี้ ยังมีการเพิ่มขีดความสามารถของผู้นำ ออัคร เครือข่ายในการสนับสนุนสมาชิกชุมชน การสนับสนุนคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) ส่งเสริมครัวเรือนสมาชิกชุมชน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานสมาชิกชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมองค์กรสตรีให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชน รวมถึงการให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาคพิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกชุมชนตัวอย่างระดับภาค ภาคละ 3 ครัวเรือน เพื่อเข้ารับโล่รางวัลในส่วนกลาง และสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) จำนวน 4 ภาค ภาคละ 50 คน รวม 200 คน ส่งผลให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) สามารถเป็นกลไกในการสนับสนุนครัวเรือนสมาชิกชุมชน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและพึ่งตนเองได้

ผลการดำเนินงาน

1. ปราชญ์ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาเป็นทีมวิทยากรสมาชิกชุมชน ในพื้นที่ 14,000 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 5 คน รวม 70,000 คน
2. ครัวเรือนสมาชิกชุมชนที่ผ่านการฝึกอาชีพโดยวิทยากรสมาชิกชุมชน ในพื้นที่ 14,000 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 20 คน รวม 280,000 คน
3. ครัวเรือนสมาชิกชุมชนที่ผ่านการฝึกอาชีพสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ (1) อาชีพแปรรูป คิดเป็นร้อยละ 63.09 (2) อาชีพเกษตร คิดเป็นร้อยละ 34.37 (3) อาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.54 ได้แก่ โฮมสเตย์ นวดแผนโบราณ จัดดอกไม้ ผูกผ้างานพิธี ช่างเสริมสวย ช่างเชื่อม ช่างไม้
4. รายได้โดยรวมของครัวเรือนสมาชิก มีครัวเรือนนำความรู้จากการอบรมไปประกอบอาชีพ จำนวน 279,550 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.83 และมีรายได้รวมจากการประกอบอาชีพตามแนวทางสมาชิกพร้อมทั้งสิ้น 2,477,879,797 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 8,860 บาท/ปี เฉลี่ยครัวเรือนละ 1,100 บาท/เดือน
5. มีการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ จำนวน 1,400 กลุ่ม

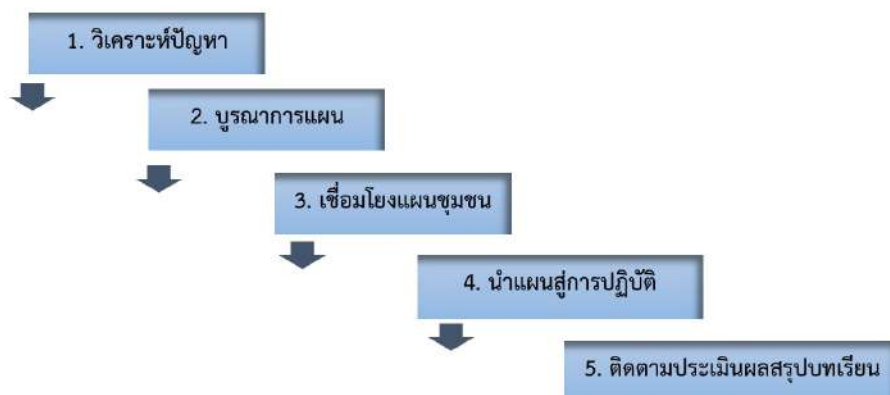

❖ 2. พัฒนาเครื่องมือเสริมสร้างสัมมาชีพชุมชน

เพื่อสนับสนุนให้ผู้นำสัมมาชีพเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการพัฒนาเครื่องมือเสริมสร้างสัมมาชีพชุมชน เพื่อช่วยให้การขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้สำเร็จลุล่วง โดยการดำเนินงานมีเครื่องมือสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนให้แก่ผู้นำสัมมาชีพ ดังนี้

❖ การบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพ

การบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กำหนดดำเนินการสนับสนุนบทบาทภารกิจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการบูรณาการแผนชุมชนสร้างสัมมาชีพและการใช้ประโยชน์จากแผนชุมชนในการสร้างสัมมาชีพชุมชนและเพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน เป็นกลไกหลักในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชนที่เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งงบประมาณที่สนับสนุนการยกระดับ/ต่อยอดการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) จำนวน 6,766 ตำบล ตำบลละ 40 คน รวมทั้งสิ้น 270,640 คน โดยมีทีมปฏิบัติการตำบลหรือประจักษ์ตำบลร่วมสนับสนุนการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามขั้นตอน ดังนี้

ผลการดำเนินงาน พบว่ามีการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสร้างสัมมาชีพ จากคณะกรรมการศูนย์ประสานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) จำนวน 6,766 ตำบล และมีตำบลที่มีการบูรณาการแผนชุมชนสร้างสัมมาชีพและนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการชุมชน จำนวน 6,766 ตำบล

❖ การพัฒนาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน ในปี พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ ให้เป็นที่รวบรวมความรู้ สนับสนุนการสร้างงาน สร้างอาชีพในชุมชน โดยคัดเลือกศูนย์เรียนรู้ ที่อยู่ในพื้นที่ดำเนินการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปี พ.ศ. 2562 อำเภอละ 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น 878 แห่ง ดำเนินงานตามกระบวนการ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. จัดทำฐานข้อมูล ดำเนินการสำรวจข้อมูลในหมู่บ้าน รวมถึงสภาพปัญหาความต้องการด้านอาชีพของประชาชน
3. จัดการความรู้จากประสบการณ์ และภูมิปัญญาของชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น การประกอบอาชีพ การจัดการทุนชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อม การพัฒนาบุคลากร วัฒนธรรม ประเพณี
4. จัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลและองค์ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดทำชุดความรู้สำหรับการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน เป็นต้น
5. ใช้ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสถานที่ขับเคลื่อนกิจกรรม เช่น การบรรยายให้ความรู้ การศึกษาดูงาน การสาธิตฝึกปฏิบัติจริง ให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน
6. ประสานหน่วยราชการ กลุ่ม องค์กร ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาในการใช้ศูนย์เรียนรู้เป็นสถานที่ในการส่งเสริม พัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน
7. ประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ ในด้านการพัฒนาอาชีพและด้านอื่น ๆ ผ่านช่องทางต่าง ๆ

❖ โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง นับเป็นอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนาต่อยอดและสร้างแหล่งเรียนรู้ที่มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างสมบูรณ์แบบ จัดตั้งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ให้แก่ประชาชนในระดับชุมชน เพื่อพัฒนาหล่อหลอมคนในชุมชนให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของชีวิต ว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีความสำคัญต่อโลกยุคปัจจุบันที่มีความผันผวนทางเศรษฐกิจ เป้าหมายของโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง คือ การได้สร้างคนให้มีความรู้ สามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี ลดการพึ่งพาจากภายนอก โดยการให้ความรู้กับคนในชุมชน สร้างทักษะอาชีพ สร้างความตระหนักในการใช้ชีวิตแบบความพอเพียง โดยกรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการเตรียมความพร้อม และจัดทำแผนขับเคลื่อนให้จังหวัดร่วมกับศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนฯ เริ่มจากพื้นที่นำร่อง 8 แห่ง โดยพัฒนาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์การฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน แปลงสาธิต สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จัดตั้งคณะกรรมการบริหารฝ่ายต่าง ๆ จัดทำหลักสูตรให้กับคนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน มีดังนี้

1. มีแหล่งถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสมบูรณ์แบบ
2. ผู้นำสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมืออาชีพ
3. เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน โดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง

❖ การส่งเสริมและพัฒนาระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

มาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) เป็นเครื่องมือส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายใน 4 ประเภท ได้แก่ ผู้นำชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน เป็นการพัฒนาและยกระดับผู้นำชุมชน/กลุ่มองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนและชุมชนที่สนใจเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนให้ผ่านการรับรองด้วยระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ เชิญชวนกลุ่มเป้าหมายสมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน การเสริมสร้างความสามารถในด้านต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาตนเองของกลุ่มเป้าหมายที่สมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน
3. ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงทักษะความรู้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาตนเองตามตัวบ่งชี้

จากการดำเนินงาน พบว่า มีผู้สมัครเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) ทั้งหมด 2,211 คน ผ่านการประเมินมาตรฐาน จำนวน 1,687 คน คิดเป็นร้อยละ 76.30 จากผู้สมัครทั้งหมด แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทผู้นำ จาก 76 จังหวัด จำนวน 812 คน
2. ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทองค์กรชุมชน จาก 76 จังหวัด จำนวน 299 กลุ่ม
3. ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทเครือข่าย จาก 76 จังหวัด จำนวน 219 เครือข่าย
4. ผู้ผ่านระบบมาตรฐาน มชช. ประเภทชุมชน จาก 76 จังหวัด จำนวน 357 ชุมชน

3. ส่งเสริมชุมชนและภาคีร่วมพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

การขับเคลื่อนงานพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้รับมอบหมายภารกิจให้ทำหน้าที่ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคม โดยมีเป้าหมาย คือ “สร้างรายได้ให้กับชุมชน เพื่อประชาชนมีความสุข” ดำเนินการ 3 เรื่อง ประกอบด้วย การเกษตร การแปรรูป และการท่องเที่ยวโดยชุมชน ภายใต้คณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นหัวหน้าทีมภาครัฐและนายสุภาพบุณย์ศิริวัฒน์ภักดี กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บมจ.ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด เป็นหัวหน้าทีมภาคเอกชน ซึ่งมีกลไกระดับจังหวัด ประกอบด้วย คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน บูรณาการขับเคลื่อนงานเชิงพื้นที่และมีบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงาน ภายใต้แนวคิด Social Enterprise (SE) มีเป้าหมายหลักเพื่อสังคมไม่ใช่เพื่อกำไรสูงสุด รายได้หลักมาจากการขายสินค้าและบริการ ให้คำปรึกษาแก่ชุมชน ไม่ใช่เงินจากรัฐหรือเงินบริจาค กำไรต้องนำไปใช้ขยายผล ไม่ปันผล 100% มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และมีการจดทะเบียนเป็นรูปแบบบริษัท

รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ ยึดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาเชิงพื้นที่ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ประชาชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ถึงปลายทาง ผ่านกลไกขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) ร่วมกับภาคี 5 ภาคส่วน(ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน) ดำเนินงานในลักษณะ (รัฐสนับสนุนเอกชนขับเคลื่อน ชุมชนลงมือทำ) และขับเคลื่อนคู่ขนานกับบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด โดยมีบริษัทประชารัฐรักสามัคคีวิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด ภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน ร่วมสนับสนุนทั้งในส่วนกลางและพื้นที่

1. รูปแบบการขับเคลื่อน 1 3 5 76 + 1

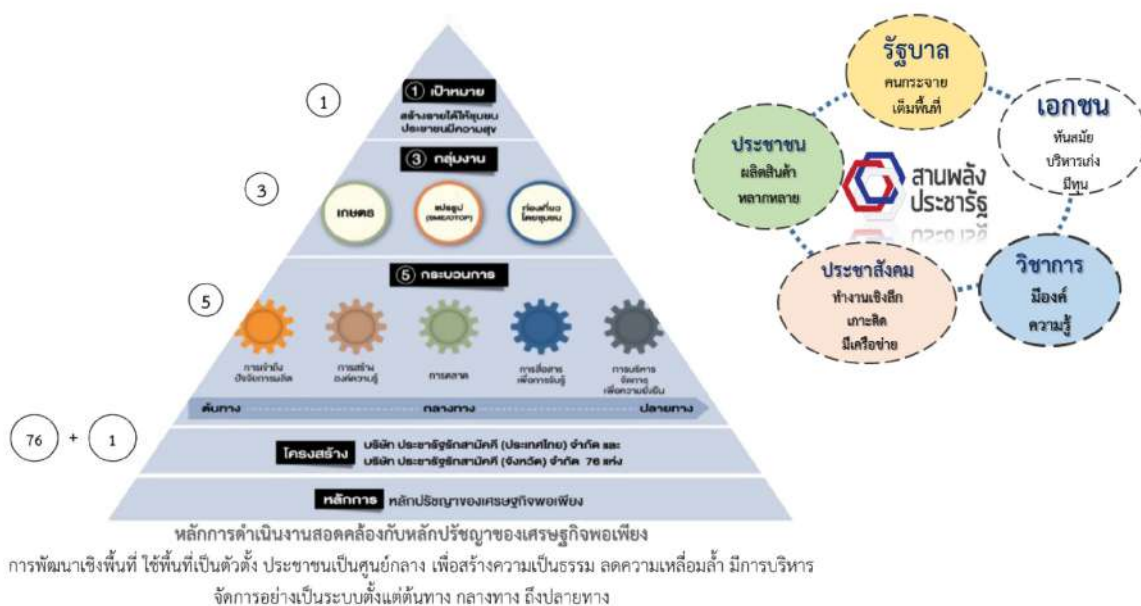
มีความหมาย ดังนี้

1 คือ มุ่งสู่เป้าหมายเดียว “สร้างรายได้ให้กับชุมชน เพื่อประชาชนมีความสุข”

3 คือ ทำ 3 เรื่อง ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านการแปรรูป (SMEs/OTOP) และด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน

5 คือ กระบวนการ ประกอบด้วย การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การบริหารจัดการ การสร้างองค์ความรู้ การตลาด และการสื่อสารสร้างการรับรู้

76 + 1 คือ จัดตั้ง บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัดครบ 76 จังหวัด กับ 1 บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทพี่เลี้ยง

2. แนวทางวิธีปฏิบัติในการขับเคลื่อนงาน

- 1) ประสานกลไกขับเคลื่อน ร่วมกับภาคี 5 ภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน)
- 2) คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มงาน (เกษตร แปรรูป และท่องเที่ยวโดยชุมชน)
- 3) ส่งเสริมพัฒนา 5 กระบวนการ (การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การสร้างองค์ความรู้ การตลาด การสื่อสารสร้างการรับรู้ และการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน)
- 4) สร้างเครือข่าย/เชื่อมโยง
- 5) ถอดบทเรียน
- 6) ขยายผล

3. เพิ่มศักยภาพชุมชนและกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา

1) กลุ่มเป้าหมายการพัฒนาสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 - 2562 ที่ คสป. ร่วมกับภาคีเครือข่าย 5 ภาคส่วน และบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ร่วมกันคัดเลือก ทั้ง 76 จังหวัด มีทั้งสิ้นจำนวน 4,612 กลุ่ม โดยมีรายได้รวมปี 2562 จำนวน 3,160,610,085 บาท และมีผู้ได้รับประโยชน์ 616,164 คน ดังนี้

รายการ	กลุ่มเป้าหมาย 3 ด้าน			รวม
	เกษตร	แปรรูป	ท่องเที่ยว โดยชุมชน	
จำนวนเป้าหมาย (กลุ่ม)	1,085	2,287	1,240	4,612
จำนวนรายได้ (บาท)	1,123,129,532	1,281,767,780	755,712,773	3,160,610,085
ผู้ได้รับประโยชน์ (คน)	130,588	197,576	288,000	616,164

2) กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาต่อยอดการดำเนินกิจกรรมในเชิงธุรกิจ ใน 76 จังหวัด จังหวัดละอย่างน้อย 3 กลุ่ม รวม 261 กลุ่ม มีรายได้ก่อนการพัฒนา จำนวน 391,735,614 บาท มีรายได้ หลังการพัฒนา จำนวน 561,583,124 บาท สรุปมีรายได้เพิ่มขึ้น จำนวน 169,847,510 บาท

4. กลุ่มเป้าหมายเน้นหนัก ปี พ.ศ. 2562

จังหวัดได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเน้นหนัก การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และประชาธิปไตย ปี พ.ศ. 2562 ทั้ง 76 จังหวัด และดำเนินการต่อเนื่องปี 2563 ดังนี้

1) ด้านเกษตร คัดเลือกผลผลิตทางการเกษตรที่โดดเด่นในจังหวัด เช่น แก๊ซปญหาสินค้า เกษตรล้นตลาด โรงพยาบาลอาหารปลอดภัย และข้าวเพื่อสุขภาพ จำนวน 87 ผลิตภัณฑ์

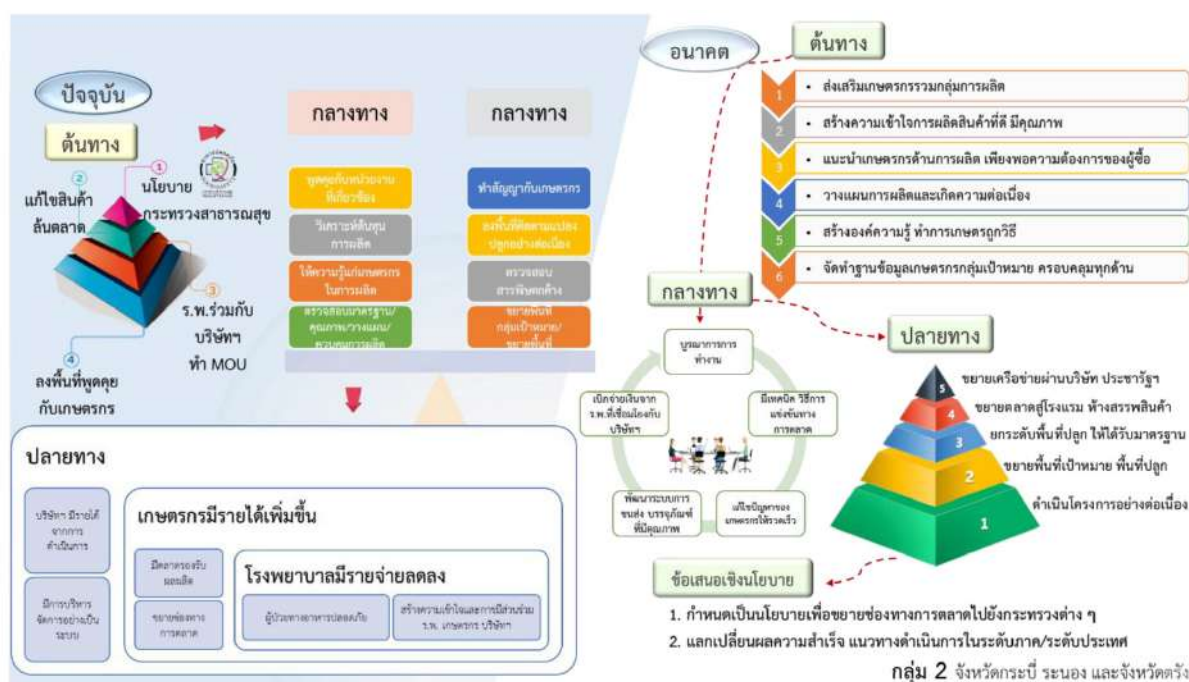
2) ด้านแปรรูป ส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัด ให้มีมาตรฐาน สูงขึ้น สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) พัฒนา Brand พัฒนา Packaging และการสร้างเครือข่ายธุรกิจ พัฒนาผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าขาวม้า จำนวน 415 กลุ่ม

3) ด้านท่องเที่ยวโดยชุมชน คัดเลือกชุมชนท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เพื่อพัฒนาชุมชน ท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ตามหลัก 5P นำนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวในชุมชน เพิ่มรายได้ชุมชน จำนวน 429 ชุมชน

5. การค้นหาตัวอย่างผลงานเด่น (Best Practice) 4 ภาค

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ติดตามและสรุปผลงานเด่นจากเวที 4 ภาค มีจำนวนทั้งสิ้น 131 เรื่อง (ภาคกลาง 44 เรื่อง ภาคเหนือ 26 เรื่อง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 35 เรื่อง ภาคใต้ 26 เรื่อง) นำไปใช้ในการเผยแพร่ ขยายผล การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ โดยจัดทำหนังสือสรุปผลงานเด่น และวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ จำนวน 5,000 เล่ม จัดทำเป็นองค์ความรู้ (Knowledge Management) เป็นรูปแบบ (Model) ในการขับเคลื่อนงาน ที่เป็นรูปแบบปัจจุบัน รวม 4 ภาค จำนวน 18 เรื่อง และจัดทำรูปแบบ (Model) การขับเคลื่อนงานที่เป็นรูปแบบอนาคตรวม 4 ภาค จำนวน 11 เรื่อง

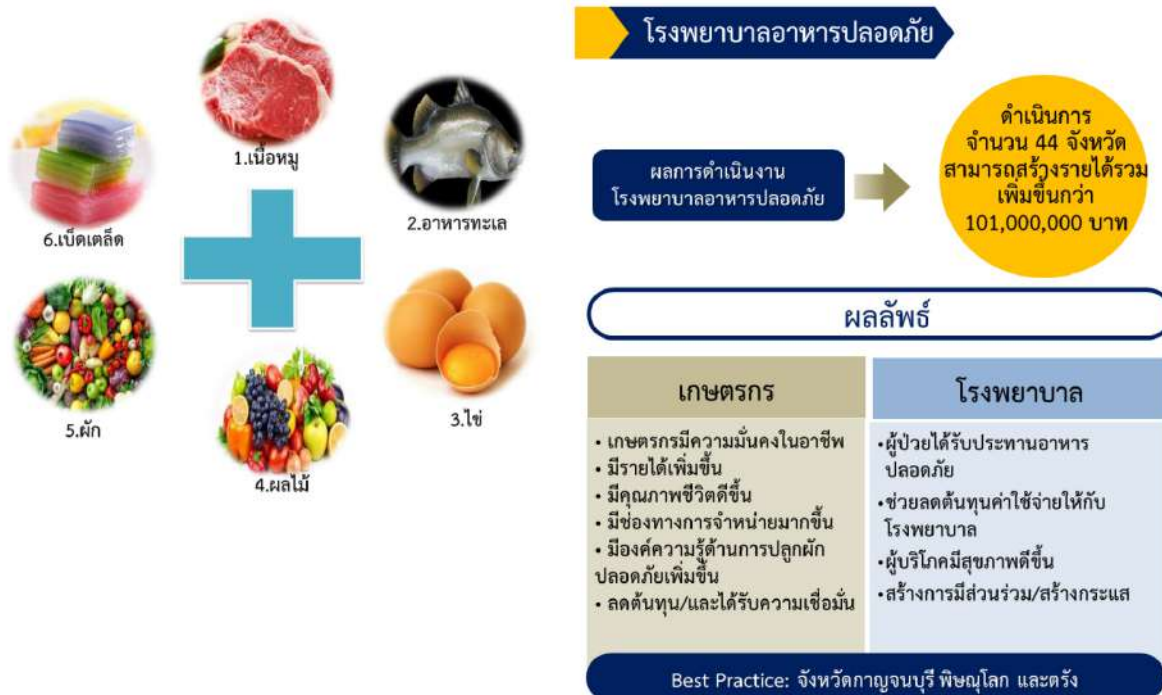

6. ผลงานเด่น

1) โครงการโรงพยาบาลอาหารปลอดภัย

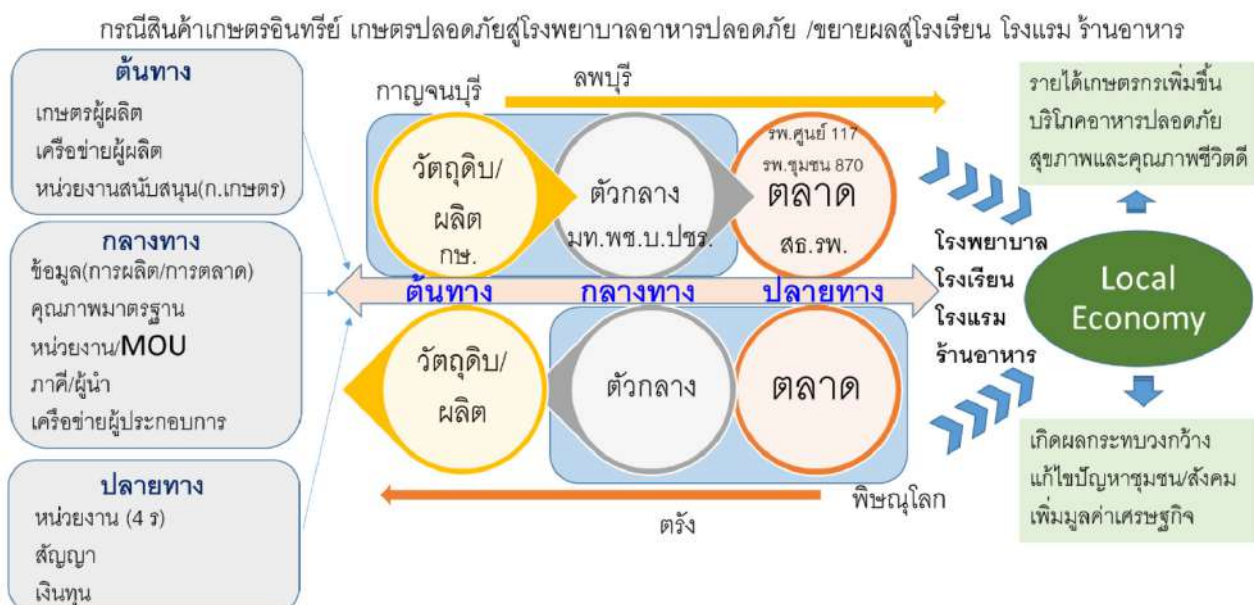
การประชุมคณะทำงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (E3) ครั้งที่ 4/2560 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 กระทรวงสาธารณสุข ได้นำเสนอต่อที่ประชุมเรื่องโครงการความร่วมมือ โรงพยาบาลอาหารปลอดภัย ซึ่งเป็นโครงการที่ให้โรงพยาบาลเป็นฐานส่งเสริมการดำเนินงาน เรื่องอาหารปลอดภัยและรับผิดชอบต่อพืช ผัก ผลไม้ปลอดภัยจากสารเคมีจากเกษตรกร หลังการประชุมมีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จัดทำบันทึกความร่วมมือระหว่าง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ บริษัท ประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข

ในปี พ.ศ. 2562 จังหวัดที่ดำเนินการแล้ว จำนวน 40 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ กาญจนบุรี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น เชียงราย ตราด นครปฐม นครสวรรค์ นนทบุรี น่าน พะเยา พังงา พัทลุง พิษณุโลก เพชรบุรี เพชรบูรณ์ มหาสารคาม ยโสธร ยะลา ร้อยเอ็ด ระนอง ลพบุรี ลำปาง ลำพูน เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สมุทรสาคร สระบุรี สิงห์บุรี สุโขทัย สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อ่างทอง อำนาจเจริญ อุตรดิตถ์ อุทัยธานี และจังหวัดอุบลราชธานี สามารถสร้างรายได้กว่า 101 ล้านบาท

2) โครงการพัฒนา ต่อยอด ขยายผล โครงการโรงพยาบาลอาหารปลอดภัย สู่ 4 ร

ต่อยอดการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ระดับ C ที่มีความโดดเด่นเฉพาะด้านการผลิตเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย หรือชุมชนอื่น ๆ ที่เป็นเครือข่ายการผลิตอาหารปลอดภัย เช่น พืชผัก ผลไม้ ประมง ปศุสัตว์ เชื่อมโยงผลผลิต สู่โรงพยาบาล โรงเรียน โรงแรม และร้านอาหาร (4 ร) โดยกลไกภาครัฐ

3) การแก้ไขปัญหาสินค้าล้นตลาด

คณะกรรมการประสานและขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐประจำจังหวัด (คสป.) และบริษัท ประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรล้นตลาด ในปี พ.ศ. 2561 - 2562 ได้แก่ เงาะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 346,000 กิโลกรัม เป็นเงิน 6,474,597 บาท มังคุด จังหวัดชุมพร จำนวน 70,220 กิโลกรัม เป็นเงิน 1,114,800 บาท ลำไย จังหวัดลำพูน จำนวน 240 ตัน เป็นเงิน 7 ล้านบาท ลำไย จังหวัดน่าน จำนวน 46 ตัน เป็นเงิน 1,380,000 บาท และสับปะรด จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6,500 กิโลกรัม เป็นเงิน 350,000 บาท รวมเป็นเงิน 16,319,397 บาท

7. ผลงานเชิงคุณภาพ

- 1) กลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มขึ้น ประชาชนมีความสุข
- 2) ชุมชนมีความสามารถบริหารจัดการตนเองได้
- 3) เพิ่มช่องทางการตลาดที่หลากหลาย
- 4) เกิดการสร้างเครือข่ายประชารัฐเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ในจังหวัดและข้ามจังหวัด
- 5) การพัฒนาผลิตภัณฑ์สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- 6) ภาครัฐเครือข่ายภาครัฐ เอกชน ร่วมผลักดันขยายผลอาหารปลอดภัยสู่โรงพยาบาลให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 7) พัฒนา ขยายผล โครงการอาหารปลอดภัยสู่โรงพยาบาล โรงเรียน โรงแรม ร้านอาหาร (4ร) ต่อยอดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง สัมมาชีพชุมชน

❖ 4. พัฒนาการบริหารจัดการชุมชน

❖ การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 8,780 หมู่บ้าน โดยวิธีการขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย (1) การสร้างและพัฒนาแกนนำหมู่บ้าน (2) คัดเลือกและฝึกอบรมครอบครัวพัฒนา (3) จัดเวทีประชาคมเพื่อปรับแผนชุมชน (4) ส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน (5) ให้จัดเวทีถอดบทเรียนการพัฒนา และขยายผลไปสู่หมู่บ้านอื่น ด้วยการพัฒนาตามเกณฑ์การประเมินและจัดระดับการพัฒนา 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด ของกระทรวงมหาดไทย และมีการกำหนดยุทธศาสตร์สร้างชุมชนแห่งความสุข (Community Happiness) เพื่อมุ่งมั่นทำให้ประชาชนมีความสุขสู่สังคม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และได้มุ่งเน้นการวัดผลการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” จึงได้กำหนดตัวชี้วัดเพื่อวัดผลสำเร็จของการพัฒนา 13 ตัวชี้วัด ดังนี้

ผลการดำเนินงาน เป็นดังนี้

1. หมู่บ้านที่ผ่านกระบวนการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 8,780 หมู่บ้าน
2. ประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมีความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 85

❖ การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาส มหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

กระทรวงมหาดไทย เชิญชวนหน่วยงานในสังกัดจัดทำโครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก โดยเป็นโครงการที่ทำให้ประเทศมีความมั่นคงและสร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเนื่องจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อชุมชน จึงจำเป็นต้องถอดบทเรียนและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เดิมที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการมาให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยใช้พลังการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนโดยเฉพาะพลังสตรี ให้เป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน ดังนั้น กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เพื่อสืบสาน รักษา และต่อยอดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. มีการปลูกต้นรวงผึ้ง จำนวนทั้งสิ้น 2,232 ต้น
2. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมสะสมจำนวนทั้งสิ้น 519,465 คน
3. ผลการดำเนินกิจกรรมตามตัวชี้วัดผลสำเร็จ (มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน) สรุปได้ดังนี้

ที่	กิจกรรม	รายละเอียดผลการดำเนินงานตามกิจกรรม
1	บัญชีครัวเรือน	มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนทุกครัวเรือนที่ประกอบสมาชิกพอสมควร ครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักรู้ถึงความสำคัญ และประโยชน์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน และสามารถนำปฏิบัติได้ทุกครัวเรือน ทำให้ครัวเรือนทราบถึงรายรับ รายจ่าย หนี้สิน และเงินคงเหลือ สามารถนำข้อมูลนั้นมาจัดเรียงความสำคัญ และวางแผนการใช้จ่ายเงินได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการออมลดละเลิก สร้างนิสัยการใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย
2	แผนชุมชน	มีการจัดทำแผนชุมชน จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> มีการนำข้อมูล จปฐ. กชช. 2ค ปัญหา/ความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน และผลการประเมินจากเกณฑ์ชีวิตหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดทำแผน และทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชน ทำให้ประชาชนมีแผนชีวิต หมู่บ้านมีแผนชุมชน มีการนำโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาหมู่บ้าน/แผนชุมชนไปปฏิบัติจริง เกิดกิจกรรมพัฒนาร่วมกันของคนในชุมชนและสามารถแก้ไขปัญหาโดยชุมชนเองได้
3	การบริหารจัดการขยะ	มีการบริหารจัดการขยะ จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการขยะ ตามหลัก 3 R ได้แก่ ลดการใช้ (Reduce) นำกลับไปใช้ใหม่ (Reuse) แปรสภาพ (Recycle) ลดปริมาณขยะในชุมชน เกิดการเรียนรู้ในชุมชน มีการทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัสดุรีไซเคิลเป็นเงินสด ทำให้รู้จักคุณค่าของขยะ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้ และยังเป็นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สะอาด น่ายุ่ สู้ร่นต่อ ๆ ไป
4	จิตอาสา	มีกิจกรรมจิตอาสา จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> มีการดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ทุกเดือน และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมสะสมทั้งสิ้น 519,465 คน สร้างจิตสำนึกในการทำความดีด้วยความเต็มใจ พร้อมเสียสละเวลา ให้ความช่วยเหลือร่วมมือ ลงแรง ร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม

5	สัมมาชีพ	มีกิจกรรมสัมมาชีพชุมชน จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> คร้วเรือนได้รับการพัฒนาอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนทุกครัวเรือน ก่อให้เกิดการสร้างอาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม สร้างรายได้โดยมีรายได้มากกว่ารายจ่าย สร้างความเข้มแข็งในชุมชน ประชาชนอยู่เย็น เป็นสุข
6	การบริหารจัดการหนี้	มีการบริหารจัดการหนี้ จำนวน 748 หมู่บ้าน (เฉพาะหมู่บ้านที่มีหนี้) <u>ผลความสำเร็จ</u> คร้วเรือนที่เป็นหนี้ ได้รับการส่งเสริมสร้างแรงจูงใจปรับพฤติกรรมทางการเงิน ทำให้ครัวเรือนได้รู้จักการหาเงิน ด้วยการประกอบอาชีพสุจริต ด้วยสติปัญญาและความขยันหมั่นเพียร ได้รู้จักเก็บเงินจากการวางแผนทางการเงินที่ดี ด้วยการให้ออมก่อนใช้เสมอ แบ่งเงินออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินแทนการกู้ยืม และให้รู้จักใช้เงิน โดยให้คิดไตร่ตรองให้ดีทุกครั้งก่อนที่จะใช้เงินว่าจำเป็นและเหมาะสมที่จะใช้หรือไม่อย่างไร ทำให้ครัวเรือนที่เป็นหนี้สามารถบริหารจัดการหนี้ได้ และมีหนี้ลดลง
7	การออม	มีการออม จำนวน 878 หมู่บ้าน และครัวเรือนมีการเก็บเงินออมทุกครัวเรือนโดยดำเนินกิจกรรมให้ความรู้/ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการออมในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ให้ประชาชนได้รับทราบทุกครัวเรือน และมีกลุ่มออมทรัพย์ กองทุนการเงินอื่น ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต, กองทุนหมู่บ้าน, กข.คจ., กองทุนสตรี ฯลฯ สนับสนุนให้ประชาชนได้รู้จักการออมเงิน <u>ผลความสำเร็จ</u> ทำให้ประชาชนมีความตระหนักรู้และเห็นถึงความสำคัญของการบริหารการเงิน เพื่อให้รู้จักอดออมและใช้จ่ายอย่างเพียงพอและเหมาะสม ช่วยลดปัญหาหนี้สิน และมีเงินออม
8	การท่องเที่ยวโดยชุมชน	มีการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> หมู่บ้านเป็นแหล่งเรียนรู้/ศึกษาดูงาน/อบรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาตามแนวทางหมู่บ้านท่องเที่ยว (6P) ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านได้รับการประกอบอาชีพ เกิดรายได้ให้กับชุมชน ยกกระดับคุณภาพชีวิต กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของชุมชนให้เป็นที่รู้จักแก่สาธารณชนทั่วไป
9	กองทุนสวัสดิการ	มีกองทุนสวัสดิการ จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> มีกองทุนสวัสดิการในชุมชนและคนในหมู่บ้านได้รับการดูแลจากกองทุนฯ อย่างเท่าเทียมกัน มีกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือคนยากจน/ด้อยโอกาส/ที่ประสบปัญหาทุกครัวเรือนสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงแก่คนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

10	ชุมชนปลอด อบายมุข	<u>ชุมชนปลอดอบายมุข</u> จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> - ชุมชนปลอดยาเสพติด 100% (ยาเสพติดที่มีความผิดตามกฎหมาย) - มีกระบวนการส่งเสริมการลด ละ เลิก อบายมุข เป็นประจำทุก 3 เดือน - ชุมชนปลอดบุหรี่ คนในชุมชนไม่ติดสุรา ไม่ติดการพนัน และครอบครัวอบอุ่น
11	วิสาหกิจ ชุมชน	<u>มีวิสาหกิจชุมชน หรือมีการดำเนินงานในรูปแบบกลุ่ม</u> จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือกลุ่มที่มีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับรูปแบบวิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นในหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน และมีกิจกรรมการให้บริการลดรายจ่าย สร้างรายได้แก่สมาชิกในกลุ่มทุกกลุ่ม
12	มีสุขภาพ	<u>มีสุขภาพ</u> จำนวน 878 หมู่บ้าน กิจกรรมที่ดำเนินการ <u>ผลความสำเร็จ</u> - มีกิจกรรมสร้างความรู้ในการดูแลสุขภาพเป็นประจำทุกเดือน - ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง ได้รับการดูแลทุกคน - มีกิจกรรมตามศาสนกิจร่วมกันเป็นประจำทุกเดือน
13	ผู้สูงอายุได้รับ การดูแล	<u>ผู้สูงอายุได้รับการดูแล</u> จำนวน 878 หมู่บ้าน <u>ผลความสำเร็จ</u> - ผู้สูงอายุในชุมชนทุกคนได้รับการดูแลเอาใจใส่จากคนในชุมชน - ผู้สูงอายุที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ทุกคนได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากชุมชน - มีกิจกรรมดูแลและสร้างความสุขให้ผู้สูงอายุเป็นประจำทุกเดือน - ผู้สูงอายุมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

❖ การแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงบูรณาการ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับมอบหมายในฐานะหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดกลยุทธ์การแก้ไขปัญหาความยากจน โดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างงาน สร้างรายได้ และส่งเสริมให้ครัวเรือนพึ่งพาตนเอง มุ่งยกระดับรายได้ของครัวเรือนที่มีฐานะยากจน ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ด้วยการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านอื่น ๆ ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนได้ดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยมีเป้าหมายในการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างงาน สร้างรายได้ และส่งเสริมให้ครัวเรือนพึ่งพาตนเองได้ โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายภารกิจให้อาสาพัฒนาชุมชน (อช.) และผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) เป็นกลไกที่สำคัญที่เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ จปฐ. ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือเป็นการเน้นใช้พลังชุมชน โดยผู้นำชุมชนที่มีจิตอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง และขับเคลื่อนกิจกรรมให้เห็นผลที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ ชี้นำชีวิต แผนที่ชีวิต บริหารจัดการชีวิต และดูแลชีวิต

กระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงบูรณาการ

ผลการดำเนินงาน

1. ครั้วเรื้อนยากจนเป้าหมาย จำนวน 15,429 ครั้วเรื้อน ได้รับการพัฒนาและมีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. แล้ว จำนวน 15,040 ครั้วเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 97.47 ของครั้วเรื้อนเป้าหมายทั้งหมด และคงเหลือ ครั้วเรื้อนที่มีรายได้ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 389 ครั้วเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 2.53

2. ครั้วเรื้อนยากจนเป้าหมาย มีการจัดทำแผนชีวิต หรือแผนพัฒนาครั้วเรื้อน แผนชีวิต จำนวน 15,429 ครั้วเรื้อน

3. ครั้วเรื้อนยากจนเป้าหมาย ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตภายใต้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยกิจกรรมลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ จำนวน 15,429 ครั้วเรื้อน

4. มีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีสนับสนุนการแก้ไขปัญหาครั้วเรื้อนยากจน เช่น บริษัทเอกชน สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาชน/เอกชน มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง เป็นงบประมาณรวมทั้งสิ้น จำนวน 10,358,800 บาท

มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง สนับสนุนอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพแก่ครั้วเรื้อนยากจน
ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก 25 จังหวัด จำนวน 100 ครั้วเรื้อน เฉลี่ยครั้วเรื้อนละไม่เกิน 30,000 บาท

❖ 5. บริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา

❖ การบริหารจัดการเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน (จปฐ./กชช. 2ค)

คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) ซึ่งมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบการบริหารการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นประจำทุกปี และข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค) เป็นประจำทุก 2 ปี โดยมีการตรวจสอบและรับรองข้อมูลผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูล และพัฒนาข้อมูลสารสนเทศให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น

ผลสำเร็จการดำเนินงาน

การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี พ.ศ. 2562 ได้ทำการสำรวจคุณภาพชีวิตของคนไทยจากครัวเรือนที่มีผู้อาศัยอยู่จริงในพื้นที่เกิน 6 เดือน ทั้งที่มีเลขที่บ้านและไม่มีเลขที่บ้าน โดยจัดเก็บข้อมูลรอบปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2561) มีผลการจัดเก็บข้อมูลครัวเรือนทั่วประเทศ ใน 76 จังหวัด 878 อำเภอ 7,255 ตำบล 7,776 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ 84,116 หมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 12,975,931 ครัวเรือน มีประชากรที่อาศัยอยู่จริง จำนวน 36,890,212 คน

การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค) ปี พ.ศ. 2562 ได้ทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านจากหมู่บ้านในเขตชนบท (พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลตำบลที่ยกฐานะจาก อบต.) มีผลการจัดเก็บข้อมูลหมู่บ้านทั่วประเทศ ใน 76 จังหวัด 875 อำเภอ (มี 3 อำเภอ ที่ไม่มีหมู่บ้านในเขตชนบท คืออำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี และอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี) 6,779 ตำบล จำนวน 70,440 หมู่บ้าน มีครัวเรือนทั้งหมด จำนวน 10,883,162 ครัวเรือน ประชากรที่อาศัยอยู่จริง จำนวน 28,101,311 คน

การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและองค์กร

1. การให้บริการข้อมูล จปฐ. และข้อมูล กชช. 2ค ด้วยระบบออนไลน์ (ebmn.cdd.go.th) จัดทำหนังสือประชาสัมพันธ์การให้บริการข้อมูลถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจำนวน 2,038 แห่ง ซึ่งปัจจุบันมีผู้ใช้บริการ จำนวน 11,510 ราย และให้บริการข้อมูลด้วยไปรษณีย์และจุดบริการ จำนวน 37 ราย

2. การดำเนินงานตามบันทึกข้อตกลงความเข้าใจกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) หรือ GISTDA โดยใช้ระบบสนับสนุนการตัดสินใจลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่บนฐานการรักษามั่นคงทางทรัพยากร (G-social) นำเสนอข้อมูล จปฐ. ในลักษณะ GIS มีเป้าหมายดำเนินงานปี พ.ศ. 2562 ใน 10 จังหวัดที่มีร้อยละครัวเรือนไม่ผ่านเกณฑ์รายได้ 38,000 บาท ต่อคนต่อปี มากที่สุด จากข้อมูล จปฐ. ปี พ.ศ. 2561 โดยสนับสนุนให้จังหวัดจัดทำค่าพิกัด GPS ครัวเรือนจำนวน 1,900 ครัวเรือน บูรณาการแผนงานและงบประมาณสำหรับการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของครัวเรือน จำนวน 10 แผนงาน

❖ การจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐบาลในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมนโยบายไทยแลนด์ 4.0 (Thailand 4.0) โดยเลือกจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดนำร่อง เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมด้านบุคลากร เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภูมิสังคม ซึ่งมีเป้าหมายในการจัดเก็บ จำนวน 121,150 ครัวเรือน (8 อำเภอ 60 ตำบล) ใช้อาสาสมัครจัดเก็บ จำนวน 421 คน ดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2562

โดยการพัฒนา Application ชื่อ “Digital.Survey” และพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อให้อาสาสมัครใช้ในการจัดเก็บ จัดหาอุปกรณ์แท็บเล็ต พร้อมสัญญาณอินเทอร์เน็ต ความเร็ว 4G จำนวน 144 ชุด สำหรับจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม และจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม “การจัดเก็บข้อมูลด้วยอุปกรณ์แท็บเล็ต” พร้อมฝึกปฏิบัติ แก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมถึงอาสาสมัครจัดเก็บข้อมูลพร้อมเตรียมทีมงานแก้ไขปัญหาด้านเทคนิค โดยแบ่งทีมงานเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกปฏิบัติการ ณ ศูนย์สารสนเทศฯ และส่วนที่สอง ปฏิบัติการ ณ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การใช้งาน Application ระบบประมวลผล และระบบรายงาน

ผลการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดเก็บได้ทั้งสิ้น จำนวน 121,815 ครั้วเรือน มากกว่าเป้าหมาย จำนวน 665 ครั้วเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 100.55 จากเป้าหมาย 121,150 ครั้วเรือน ในพื้นที่ 8 อำเภอ 60 ตำบล สามารถลดขั้นตอน ลดระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. จากเดิมใช้เวลา 180 วัน คงเหลือเพียง 120 วัน

ทั้งนี้ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้นำข้อมูล จปฐ. ไปใช้ประโยชน์ด้วยแนวคิด “คนประจวบคีรีขันธ์ คุณภาพชีวิตดี มีความสุข” ผ่านกระบวนการ “ชี้เป้า แก้นจน ลดเหลื่อมล้ำ” นำสู่คนประจวบคีรีขันธ์ คุณภาพชีวิตดี มีความสุข ด้วยการชี้เป้าครัวเรือนตกเกณฑ์เรื่องรายได้ จำนวน 146 ครัวเรือน พร้อมจัดทำ Family Folder ค้นหาความต้องการ และชี้เป้าครัวเรือนหรือคนที่ต้องได้รับการสงเคราะห์ รวม 42 คน แยกเป็นผู้สูงอายุ 30 คน ผู้พิการ 5 คน และผู้ป่วยเรื้อรัง 7 คน พร้อมการบูรณาการแผนงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต กับหน่วยงาน กลุ่ม องค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนของจังหวัด เพื่อส่งเสริมอาชีพครัวเรือนรายได้ตกเกณฑ์ การให้สงเคราะห์ครัวเรือน เพื่อให้คนประจวบคีรีขันธ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข

❖ การบริหารจัดการสารสนเทศชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิต

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ ข้อมูล จปฐ. ข้อมูล กชช. 2ค และข้อมูลสารสนเทศ ในการพัฒนาชุมชนเพื่อบริหารจัดการชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและทราบถึงคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยใช้โปรแกรม Community Information Radar Analysis Diagram : CIA) เป็นเครื่องมือการวิเคราะห์ ข้อมูลและจัดทำสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพชีวิต แบ่งเป็น 2 กิจกรรม ดังนี้

1. หมู่บ้านสารสนเทศชุมชนดีเด่นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิต โดยคัดเลือกจากหมู่บ้านสารสนเทศชุมชนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิต ระดับจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด และดำเนินการประกวดเพื่อคัดเลือกหมู่บ้านสารสนเทศชุมชนดีเด่นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิต ระดับเขตตรวจราชการ ๆ ละ 1 หมู่บ้าน มีผลการคัดเลือกหมู่บ้านสารสนเทศชุมชนดีเด่น เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิต ระดับเขตตรวจราชการ ปี พ.ศ. 2562 ดังนี้

ภาค	เขตตรวจราชการ	หมู่บ้านสารสนเทศชุมชนดีเด่น เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิต
ภาคกลาง	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน	บ้านต้นเสด็จสามต้น หมู่ที่ 4 ต.เกาะเรียน อ.พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล	บ้านหัวคูโน หมู่ที่ 5 ต.ปลายบาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1	บ้านสี่แยก หมู่ที่ 6 ต.หนองไผ่ อ.ด่านมะขามเตี้ย จ.กาญจนบุรี
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	บ้านฝั่งท่า หมู่ที่ 5 ต.วังก้ง อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์
ภาคใต้	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	บ้านหัวควน หมู่ที่ 11 ต.ท่าหม่อไทร อ.จะนะ จ.สงขลา
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	บ้านทุ่งคาโงก หมู่ที่ 1 ต.ทุ่งคาโงก อ.เมืองพังงา จ.พังงา
ภาคใต้ ชายแดน	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	บ้านไอร์เจียะ หมู่ที่ 5 ต.ซากอ อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส
ภาค ตะวันออก	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1	บ้านหนองบัว หมู่ที่ 1 ต.หนองบัว อ.บ้านค่าย จ.ระยอง
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	บ้านตะก่าง หมู่ที่ 2 ต.ตะก่าง อ.เมืองตราด จ.ตราด
ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1	บ้านนาคำไฮ หมู่ที่ 2 ต.นาคำไฮ อ.เมืองหนองบัวลำภู จ.หนองบัวลำภู
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2	บ้านโนนหอม หมู่ที่ 2 ต.โนนหอม อ.เมืองสกลนคร จ.สกลนคร
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	บ้านเสมา หมู่ที่ 7 ต.หนองแปน อ.กมลาไสย จ.กาฬสินธุ์
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1	บ้านนาเงิน หมู่ที่ 1 ต.คอนสาร อ.คอนสาร จ.ชัยภูมิ
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2	บ้านห้องแดง หมู่ที่ 11 ต.นาคาย อ.ตาลสุม จ.อุบลราชธานี
ภาคเหนือ	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	บ้านหนองปลามัน หมู่ที่ 2 ต.ห้วยทราย อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	บ้านดงเจริญ หมู่ที่ 9 ต.หัวม้อ อ.พาน จ.เชียงราย
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	บ้านชาน หมู่ที่ 1 ต.บ้านชาน อ.ศรีสำโรง จ.สุโขทัย
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	บ้านวังยาง หมู่ที่ 2 ต.พันลาน อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์

2. การจัดทำสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการส่งเสริมให้ตำบลนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และบริหารจัดการชุมชน มีผลการคัดเลือกสารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับเขตตรวจราชการ ปี พ.ศ. 2562 ดังนี้

ภาค	เขตตรวจราชการ	สารสนเทศตำบลต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ภาคกลาง	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน	ต.หนองสาหร่าย อ.หนองม่วง จ.ลพบุรี
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล	ต.คูบางหลวง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1	ต.หนองมะค่าโมง อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี
	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2	ต.วังก้ง อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์
ภาคใต้	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย	ต.ท่าหม่อไทร อ.จะนะ จ.สงขลา
	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน	ต.นาทอน อ.ทุ่งหว้า จ.สตูล
ภาคใต้ ชายแดน	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน	ต.แป้น อ.สายบุรี จ.ปัตตานี
ภาค ตะวันออก	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 1	ต.สำนักท้อน อ.บ้านฉาง จ.ระยอง
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	ต.ตะก่าง อ.เมืองตราด จ.ตราด
ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 1	ต.โพนสว่าง อ.เมืองหนองคาย จ.หนองคาย
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2	ต.บ้านฝาง อ.เมืองนครพนม จ.นครพนม
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนกลาง	ต.คำพอง อ.โพธิ์ชัย จ.ร้อยเอ็ด
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 1	ต.วังหิน อ.โนนแดง จ.นครราชสีมา
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2	ต.กุฉินาร อ.คำชะโนด จ.ยโสธร
ภาคเหนือ	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1	ต.ห้วยทราย อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2	ต.บ้านฝ้อ อ.บ้านหลวง จ.น่าน
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1	ต.วังบาล อ.หล่มเก่า จ.เพชรบูรณ์
	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2	ต.พันลาน อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติ ตั้งแต่การสร้างพื้นฐานที่มั่นคงของประเทศ การพัฒนาที่สมดุลในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการขยายตัวของเศรษฐกิจ การกินดีกินอยู่ดี และรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชาชน ควบคู่กับการขยายโอกาสของประเทศไทยในเวทีโลก กรมการพัฒนาชุมชนนับเป็นหนึ่งในกลไกหลักของรัฐบาลที่จะเป็นหน่วยงานขับเคลื่อน ผลักดันการพัฒนาพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมุ่งแก้ไขปัญหาในพื้นที่ด้านเศรษฐกิจและสังคมผ่านแผนงาน/โครงการที่สำคัญ ดังนี้

โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้ขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP : One Tambon One Product) เพื่อก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยมุ่งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระดับคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ OTOP การส่งเสริมช่องทางการตลาดแก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ซึ่งเป็นการตอบโจทย์การสร้างเสริมความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก และแก้ไขปัญหาความยากจนของชาวบ้าน นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างเป็นรูปธรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ภายใต้ 3 กระบวนงานหลัก ได้แก่

1. การพัฒนา OTOP โดยการเพิ่มศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP และการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์
2. การขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
3. การแสวงหาช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น

กระบวนงานที่ 1 การพัฒนา OTOP

1.1 การลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP

คณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ (กอ.นตผ.) โดยนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ ประธานกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ เห็นชอบให้กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการปรับห้วงระยะเวลาการลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จากเดิมทุก 2 ปี เป็นประจำปี โดยเริ่มเปิดระบบให้ลงทะเบียนตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2560 วัตถุประสงค์ของการลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เพื่อจัดทำฐานข้อมูลผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ให้เป็นปัจจุบัน และเพื่อใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนการส่งเสริมและพัฒนาได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2561 - 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562 มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มาลงทะเบียน จำนวน 6,722 กลุ่ม/ราย 59,501 ผลิตภัณฑ์

ปีท่องเที่ยวเบี่ยน	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP	ผลิตภัณฑ์ OTOP
2557-2558	36,995	78,165
2559-2560	19,382	37,861
2561	24,861	52,210
2562	6,230	17,727
รวม	87,468	185,963

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562

1) ประเภทของผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP

ที่	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP	ข้อมูลปี 2562 ในโปรแกรมลงทะเบียน				
		ปี 57-58	ปี 59-60	ปี 2561	ปี 2562	รวม
1	กลุ่มผู้ผลิตชุมชน	23,283	8,720	14,009	2,686	48,698
2	ผู้ผลิตชุมชนที่เป็นเจ้าของรายเดียว	13,335	9,880	10,399	3,897	37,511
3	ผู้ผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	563	325	232	139	1,259
	รวมทั้งสิ้น	37,181	18,925	24,640	6,722	87,468

2) ประเภทผลิตภัณฑ์ OTOP

ที่	ผลิตภัณฑ์ OTOP	ข้อมูลปี 2562 ในโปรแกรมลงทะเบียน				
		ปี 57-58	ปี 59-60	ปี 2561	ปี 2562	รวม
1	อาหาร	24,854	15,330	3,599	26,486	70,269
2	เครื่องดื่ม	3,327	1,904	405	3,255	8,891
3	ผ้า เครื่องแต่งกาย	18,641	5,444	888	9,745	34,718
4	ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	25,475	8,290	1,613	13,151	48,529
5	สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	10,245	5,420	1,027	6,864	23,556
	รวมทั้งสิ้น	82,542	36,388	7,532	59,501	185,963

3) ประเภท Quadrant

ที่	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP	ข้อมูลในโปรแกรมลงทะเบียน OTOP ปี 2557- 2562
1	Quadrant A (ดาวเด่นสู่สากล)	9,356
2	Quadrant B (อนุรักษ์ สร้างคุณค่า)	9,677
3	Quadrant C (พัฒนาสู่การแข่งขัน)	25,409
4	Quadrant D (ปรับตัวสู่การพัฒนา)	141,521
	รวมทั้งสิ้น	185,963

1.2 โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP

กรมการพัฒนาชุมชน มีหน้าที่ในการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP โดยการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน ภายใต้นโยบาย “ไทยแลนด์ 4.0” ดังนั้น จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP สู้ตลาดในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จาก 76 จังหวัด จังหวัดละ 50 คน รวม 3,800 คน นักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัด 76 จังหวัด รวม 76 คน รวมทั้งสิ้น 3,876 คน ดำเนินการ 19 รุ่น รุ่นละ 4 จังหวัด รวม 204 คนต่อรุ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP รายใหม่ มีการจัดทำแผนธุรกิจ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์เข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน

ผลการดำเนินงาน : ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ จำนวน 3,800 กลุ่ม/ราย

1.3 โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D)

ผลิตภัณฑ์ OTOP ในกลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) มีข้อจำกัดในเรื่องของคุณภาพมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ รูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ยังไม่สวยงามโดดเด่น ยังไม่เหมาะสมกับความต้องการของตลาด ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ยังขาดองค์ความรู้ในด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) ขึ้น โดยมีเป้าหมายดำเนินการพัฒนายกระดับ ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ลงทะเบียนในปี พ.ศ. 2557 - 2561 กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) จำนวน 7,600 ผลิตภัณฑ์

ผลการดำเนินงาน : ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) จาก 76 จังหวัด จำนวน 6,120 ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่ม มีองค์ความรู้ด้านการตลาด การเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และการสร้างแบรนด์

1.4 การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2562 (OTOP Product Champion : OPC)

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการรับสมัครผลิตภัณฑ์ OTOP จากผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่ผ่านการลงทะเบียนในปี พ.ศ. 2557 - มีนาคม พ.ศ. 2562 จากทั่วประเทศ เข้าร่วมโครงการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2562 ซึ่งจะดำเนินการ 2 ปี/ครั้ง โดยในระดับภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร มอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร เปิดรับสมัครและพิจารณาให้คะแนนในด้านผลิตภัณฑ์ ความเข้มแข็งของชุมชน การตลาด และความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ (ส่วน ก และ ข) ซึ่งมีผู้สมัครเข้าคัดสรรฯ รวมทั้งสิ้น 20,012 ผลิตภัณฑ์ แบ่งเป็นประเภทอาหาร 5,183 ผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่ม 830 ผลิตภัณฑ์ ผ้า เครื่องแต่งกาย 7,275 ผลิตภัณฑ์ ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก 5,023 ผลิตภัณฑ์ สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร 1,701 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ทั้งหมดได้เข้าสู่กระบวนการคัดสรรในระดับประเทศ เพื่อให้คะแนนด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ (ส่วน ค) เป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนที่จะมีการประกาศผลและมอบเกียรติบัตรว่าผลิตภัณฑ์แต่ละรายการอยู่ในระดับ 1 ดาว 2 ดาว 3 ดาว 4 ดาว หรือ 5 ดาว

ผลการดำเนินงาน : ผลการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย (OTOP Product Champion : OPC) จำนวน 19,560 ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย ระดับ 1 ดาว 861 ผลิตภัณฑ์ ระดับ 2 ดาว 1,688 ผลิตภัณฑ์ ระดับ 3 ดาว 5,252 ผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว 8,017 ผลิตภัณฑ์ และระดับ 5 ดาว 3,742 ผลิตภัณฑ์

1.5 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีข้อสั่งการให้พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้จำหน่ายบนเครื่องบินได้ โดยเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพ (เล็ก ดี มีคุณภาพ) และประสานสายการบิน เพื่อนำผลิตภัณฑ์ OTOP ขึ้นไปจำหน่าย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการ โดยได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ณ กรมการพัฒนาชุมชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้ดำเนินการโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน โดยดำเนินการคัดเลือกผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 3 รอบ (รอบที่ 8 - 10) จำนวนรอบละ 121 ผลิตภัณฑ์จากผู้ประกอบการ OTOP จำนวน 21 กลุ่ม/รายต่อรอบ ซึ่งเค็ตตาลิอกรอบที่ 9 ได้จัดวางบนเครื่องบินสายการบินไทยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำเค็ตตาลิอกรอบที่ 10 เพื่อนำไปจัดวางด้านหน้าที่นั่งผู้โดยสารเที่ยวบินภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2562

ผลการดำเนินงาน : ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีผลิตภัณฑ์ OTOP ได้รับการพัฒนาเพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน จำนวน 363 ผลิตภัณฑ์ จากผู้ประกอบการ OTOP จำนวน 63 กลุ่ม/ราย ผลการดำเนินงานสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ถึงปัจจุบัน มีผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนาและจำหน่ายบนเครื่องบิน จำนวน 1,224 ผลิตภัณฑ์ จากผู้ประกอบการ OTOP จำนวน 224 ราย มียอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 273,180,992 บาท

1.6 โครงการพัฒนาระดับผลิตภัณฑ์ โดยโรงเรียน OTOB

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียน OTOB (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOB Academy) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนยกระดับความสามารถ ความเข้มแข็งให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOB ได้เรียนรู้และพัฒนา OTOB ได้ครบกระบวนการ ทั้งต้นทาง กลางทาง ปลายทาง และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัว โดยได้ดำเนินการในพื้นที่ จำนวน 5 แห่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – ปัจจุบัน ประกอบด้วย 1) ศูนย์ OTOB คอมเพล็กซ์พุดแก้ว จังหวัดสระบุรี 2) กลุ่มจักสานบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง 3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเขากลาง จังหวัดพิจิตร 4) ศูนย์ OTOB ช่วงสนก้างแพ จังหวัดเชียงใหม่ 5) กลุ่มหัตถกรรมคุ้มสุขโข จังหวัดขอนแก่น และในปี 2562 ขยายผลแหล่งบ่มเพาะความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้สำหรับให้บริการครอบคลุม จำนวน 2 แห่ง รวม 7 แห่ง ได้แก่ โรงเรียน OTOB ศูนย์ OTOB OUTLET จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และโรงเรียน OTOB ศูนย์กระจายสินค้าและนวัตกรรมเกษตรปลอดภัย จังหวัดน่าน และได้ดำเนินการขับเคลื่อนโรงเรียน OTOB (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOB Academy) เพื่อให้เป็นแหล่งบ่มเพาะและถ่ายทอดความรู้

ผลการดำเนินงาน :

1. ผลิตภัณฑ์ OTOB กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) ได้รับการพัฒนาระดับให้มีคุณภาพมาตรฐานโดยโรงเรียน OTOB รวมจำนวน 23 จังหวัด จำนวน 600 คน (600 ผลิตภัณฑ์)
2. ผลิตภัณฑ์ OTOB รูปแบบคลัสเตอร์ จำนวน 8 คลัสเตอร์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์น้ำพริก กระจาสารท กะละแม ข้าวแต่น ใส่อั่ว แหนม กล้วยฉาบ และกาแพ ได้รับการพัฒนาระดับคุณภาพ จำนวน 240 ผลิตภัณฑ์
3. จัดทำโครงการโรงเรียน OTOB (สถาบันส่งเสริมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น : OTOB Academy) ปี 2562 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียน OTOB ศูนย์ OTOB OUTLET จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และโรงเรียน OTOB ศูนย์กระจายสินค้าและนวัตกรรม จังหวัดน่าน

1.7 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เยาวชน OTOP (Young OTOP) สู่การตลาด Online

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ (Young OTOP) ทั้งที่เป็นทายาทผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP และเยาวชนทั่วไป ที่สนใจอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้มีการใช้ทรัพยากรที่เป็นทุนชุมชนหรือภูมิปัญญาในพื้นที่มาพัฒนาเป็นสินค้าที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน เกิดการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ จึงจัดทำโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เยาวชน OTOP (Young OTOP) สู่การตลาด Online เพื่อสนับสนุนเยาวชน OTOP ให้มีความรู้และสามารถปรับใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยซื้อขาย และการบริการสินค้า OTOP อย่างครบวงจร เป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ อย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคง โดยได้ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาผลิตภัณฑ์เยาวชน OTOP (Young OTOP) สู่การตลาด ส่งผลให้เยาวชนได้รับการพัฒนาความรู้ แนวคิดกระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถแข่งขันได้ในตลาด

ผลการดำเนินงาน : ผลิตภัณฑ์ของเยาวชน OTOP (Young OTOP) จำนวน 30 ผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ แปรนต์สินค้า

1.8 โครงการพัฒนานวัตกรรมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้ของคนรุ่นใหม่

การดำเนินงานพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่โดยกรมการพัฒนาชุมชนที่ผ่านมา มีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ด้วยการส่งเสริมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม โดยนำความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้เป็นสินค้าที่มีอัตลักษณ์ของชุมชน มีการสร้างเรื่องราว การปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ ส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่และชุมชน ในปี 2562 ได้เปิดรับสมัครเยาวชนคนรุ่นใหม่ (Young OTOP) อายุระหว่าง 15 - 30 ปี ที่มีความพร้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้ของคนรุ่นใหม่ เพื่อให้ความรู้และวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเพื่อคัดเลือกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ มีนวัตกรรม มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในยุคการตลาด 4.0 พัฒนาและมีแบรนด์สินค้าที่สามารถนำไปใช้ส่งเสริมการตลาด จำนวน 81 ราย

ผลการดำเนินงาน : ผู้ประกอบการ OTOP คนรุ่นใหม่ (Young OTOP) ได้รับการยกระดับพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ความเป็นมืออาชีพ และผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก จำนวน 51 ผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ OTOP

1.9 โครงการยกระดับภูมิปัญญาผ้าไทยคนรุ่นใหม่สู่สากล

กรมการพัฒนาชุมชน เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ (Young OTOP) เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ที่เป็นทายาทผู้ประกอบการ OTOP หรือเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่น่าสนใจเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าและเครื่องแต่งกายของผู้ประกอบการ OTOP รุ่นใหม่ ที่จะต้องได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เรื่องรูปแบบ ดีไซน์ ลวดลาย สี สัน และการเพิ่มช่องทางการตลาดออนไลน์ เพื่อตอบโจทย์กลุ่มลูกค้าที่มีความหลากหลาย จึงได้จัดทำโครงการยกระดับภูมิปัญญาผ้าไทยคนรุ่นใหม่สู่สากล เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดในยุค 4.0 สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยคัดเลือกเยาวชนคนรุ่นใหม่ (Young OTOP) อายุระหว่าง 15 - 30 ปี ที่มีความพร้อมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนานวัตกรรมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ประเภทของใช้ของคนรุ่นใหม่ เพื่อให้ความรู้และวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ มีนวัตกรรม มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในยุคการตลาด 4.0 พัฒนาและมีแบรนด์สินค้าที่สามารถนำไปใช้ส่งเสริมการตลาด จำนวน 72 ราย

ผลการดำเนินงาน : ผู้ประกอบการ OTOP คนรุ่นใหม่ (Young OTOP) ได้รับการยกระดับพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ความเป็นมืออาชีพ และผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 62 ผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ OTOP

1.10 โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP Cluster กระเป๋าสาน

รัฐบาลได้มีนโยบายในการส่งเสริมสินค้า OTOP เป็นสินค้า OTOP BRAND NAME โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทกระเป๋า ให้มีหลากหลายรูปแบบเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในหลาย ๆ ช่วงอายุ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2560 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนา OTOP BRAND NAME จำนวน 35 กลุ่ม/ราย ให้มีความรู้ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านการออกแบบและนวัตกรรม โดยร่วมกับศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) และมูลนิธิสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ISMED) ผลการดำเนินงานสามารถตอบโจทย์การพัฒนาสินค้า OTOP เป็นสินค้า OTOP BRAND NAME ได้เป็นอย่างดี

ในปี พ.ศ. 2562 ทางกรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการพัฒนายกระดับสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ Cluster กระเป๋าต่อเนื่อง โดยคัดเลือกกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทกระเป๋าที่ผ่านการลงทะเบียนเป็นผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ปี พ.ศ. 2557 - 2561 ที่มีศักยภาพและมีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ จำนวน 35 กลุ่ม/ราย ดำเนินงานประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนายกระดับสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ ลงพื้นที่ให้คำแนะนำในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสร้างแบรนด์ ให้ความรู้ในเรื่องการตลาดและดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลทางการตลาด หาดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพและศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมการขายสมัยใหม่ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ประชาสัมพันธ์เพื่อนำเสนอผลงาน จำนวน 2 ครั้ง คือ ในงานโครงการอาหารถิ่นรสไทยแท้ ระหว่างวันที่ 10 - 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ณ ห้างสรรพสินค้าไอคอนสยามและงานแสดงสินค้า Global Sources Fashion ณ Asia World Expo Hong Kong ระหว่างวันที่ 26 เมษายน - 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 โดยมียอดจำหน่ายในงานแสดงสินค้า จำนวน 68,000,000 บาท

ผลการดำเนินงาน : ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทกระเป๋า จำนวน 35 กลุ่ม/ราย ได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีแนวคิดสร้างสรรค์ การตลาดสมัยใหม่ เข้าถึงข้อมูลทางด้านแฟชั่นและการสร้างแบรนด์สินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทกระเป๋าสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด จำนวน 35 ผลิตภัณฑ์

1.11 โครงการส่งเสริมผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ด้านการจำหน่ายสินค้า Online

กรมการพัฒนาชุมชน ได้มีข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านการสนับสนุน OTOP เข้าสู่ตลาด Online กับ บริษัทแอสเซนด คอมเมอร์ซ จำกัด ในชื่อเว็บไซต์ www.weloveshopping.com ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2560 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมเป็นผู้ขาย จำนวน 278 กลุ่ม/ราย 3,740 ผลิตภัณฑ์ ยอดจำหน่ายมากกว่า 1,000,000 บาท ซึ่งเป็นยอดจำหน่ายที่สูงกว่าเว็บไซต์อื่น ๆ ที่กรมการพัฒนาชุมชนได้มีข้อตกลงความร่วมมือด้วย และกรมการพัฒนาชุมชนมีแผนการดำเนินงานพัฒนาเว็บไซต์ www.otoptoday.com ให้เป็น Web Link จำหน่ายสินค้า OTOP ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย และจะดำเนินการเชื่อมโยง (Link) เว็บไซต์ www.weloveshopping.com กับ www.otoptoday.com ดังนั้น เพื่อให้เว็บไซต์มีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดลูกค้าได้ จึงได้เพิ่มจำนวนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP และผลิตภัณฑ์ OTOP เข้าสู่เว็บไซต์ www.weloveshopping.com เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้มีช่องทางการจำหน่ายสินค้า OTOP เพิ่มมากขึ้น โดยจัดทำโครงการส่งเสริมผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ด้านการจำหน่ายสินค้า Online จำนวน 10 รุ่น กลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 582 ราย กระบวนการฝึกอบรมได้มุ่งเน้นการให้ความรู้และทักษะด้านการจำหน่ายสินค้า Online การจัดทำ Content ผลิตภัณฑ์ เพื่อใช้ในการจำหน่ายในตลาด Online การถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับการจำหน่ายในตลาด Online การเป็นผู้ขายในเว็บไซต์ รวมถึงการฝึกปฏิบัติในทุกรายวิชา โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ จาก www.weloveshopping.com และภาคเอกชนที่มีองค์ความรู้เฉพาะด้านมาทำการสอนและให้คำแนะนำ

ผลการดำเนินงาน : ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ จำนวน 582 ราย ได้รับความรู้และทักษะด้านการจำหน่ายสินค้า Online และผู้ที่ผ่านการอบรมได้สมัครเข้าเป็นผู้จำหน่ายสินค้าผ่าน www.weloveshopping.com แล้ว จำนวน 334 ราย ได้รับการอนุมัติจากเว็บไซต์ให้จำหน่ายออนไลน์แล้ว จำนวน 312 ร้านค้า มีสินค้าที่ออนไลน์ จำนวน 502 สินค้า

1.12 โครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP Senior

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 3 - 4 ทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้จำนวนผู้สูงอายุมีอัตราที่สูงขึ้น และในประเทศไทยเองประชากรผู้สูงอายุก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ข้อมูลในทางวิชาการทั้งหลายยังพบว่าหลายประเทศทั่วโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) เพื่อเป็นการรองรับต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สังคมจึงต้องมีความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมเพื่อปรับตัว เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ SOTOP (OTOP Senior) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการสูงอายุในชุมชน จำนวน 4 ภูมิภาค ภูมิภาคละ 30 ราย รวม 120 ราย ได้พัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP สำหรับจำหน่ายในตลาดที่กว้างขวางขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ประกอบการสูงอายุด้วยกัน เป็นการใช้ศักยภาพที่มีอยู่ของผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์ความรู้ ภูมิปัญญา สนับสนุนให้มีการนำทักษะและประสบการณ์ของผู้สูงอายุมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างโอกาสสำหรับผู้ประกอบการสูงอายุที่จะปรับกลยุทธ์ด้านสินค้าและบริการ ให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ จากการผลิตสินค้า OTOP ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ

ผลการดำเนินงาน : ผู้ประกอบการสูงอายุ จำนวน 120 ราย ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP

1.13 โครงการการพัฒนายกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทสมุนไพร สู่ตลาดสากล (Cluster สมุนไพร)

กรมการพัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญการพัฒนายกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ให้มีคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้สมุนไพรไทย รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสมุนไพรไทยในตลาดทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในเรื่องการต่อยอดสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเข้าสู่คุณภาพมาตรฐาน การสร้างแบรนด์และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาสินค้าระบบออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและการตลาด และการให้คำปรึกษาแนะนำการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ที่ตอบโจทย์

ผู้ซื้อตามความต้องการของผู้ซื้อ แก่ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP จำนวน 35 ราย/ผลิตภัณฑ์ และจัดแสดง และจำหน่ายสินค้าเพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมช่องทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 ครั้ง ภายใต้ อิม Siam Wellness ในงาน “หมอยา ท่าสุขสยาม” สุขสันต์แห่งสมุนไพร ณ เมืองสุขสยาม ไอคอนสยาม งานเผยแพร่ผลงานของหน่วยงานเครือข่าย สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ และในงาน “นิทรรศการหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว”

ผลการดำเนินงาน : ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 35 ราย ได้รับความรู้ ความเข้าใจด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรลุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และผลิตภัณฑ์ OTOP ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน 35 ผลิตภัณฑ์ ได้รับการพัฒนาระดับ ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

1.14 โครงการส่งเสริมกระบวนการเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge – Based OTOP : KBO)

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ควบคู่ไปกับการตลาด รวมทั้ง การจัดตั้งเครือข่ายองค์ความรู้ KBO จังหวัด เพื่อให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน เครือข่ายผู้ผลิตชุมชน ราษฎรชาวบ้าน ภายในจังหวัด เป็นกลไกในการพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาขีดความสามารถของผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด รวมทั้งพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่คณะกรรมการเครือข่ายองค์ความรู้ KBO จังหวัด เพื่อให้เป็นอีกกลไกหนึ่งในการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถ ของกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP สู่การแข่งขันทางการตลาดได้

กรมการพัฒนาชุมชน จัดสรรงบประมาณให้จังหวัดขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมกระบวนการเครือข่าย องค์ความรู้ (KBO) โดยมีคณะกรรมการเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge - Based OTOP : KBO) จังหวัดเป็นกลไกในการขับเคลื่อน พัฒนาผลิตภัณฑ์จากกลุ่มผู้ผลิตชุมชนกลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) หรือ ระดับ 1 - 3 ดาว ที่ลงทะเบียนผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ปี พ.ศ. 2557 - 2561 ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนาและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จำนวน 760 ผลิตภัณฑ์ จาก 76 จังหวัด และกรมการพัฒนาชุมชนนำผลิตภัณฑ์ จากโครงการฯ ประกวดและเผยแพร่ผลการดำเนินงานเครือข่ายองค์ความรู้ KBO จำนวน 76 ผลิตภัณฑ์ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์โดยจัดทำหนังสือสุดยอด KBO ปี 2019 และประชาสัมพันธ์ ทางโทรทัศน์สำหรับผลิตภัณฑ์ที่ชนะการประกวด จำนวน 8 กลุ่ม/ผลิตภัณฑ์

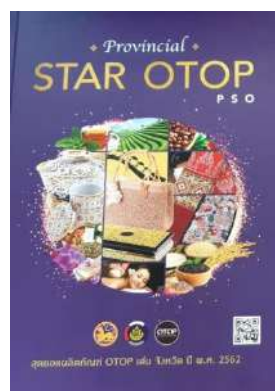
ผลการดำเนินงาน : มีคณะกรรมการเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge - Based OTOP : KBO) ในระดับจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด เป็นกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่ม และประชาสัมพันธ์

1.15 โครงการสุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP เด่น (Provincial Star OTOP : PSO)

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP เด่นของจังหวัด ที่มีเอกลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าเป็นที่นิยม มีศักยภาพด้านการผลิต มีความสามารถในการตลาด โดยการพิจารณาคัดเลือกจากจังหวัด ผู้บริโภค และการส่งเสริมจากหน่วยงานที่ร่วมเป็นภาคี โดยคัดเลือกผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร เครื่องดื่ม ผ้าและเครื่องแต่งกาย ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก และสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร ส่งผลให้มีผลิตภัณฑ์เด่นของจังหวัดที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP เด่น จังหวัด (Provincial Star OTOP : PSO) ปี พ.ศ. 2562 และมีช่องทางการตลาดเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวชุมชน 76 จังหวัด

ผลการดำเนินงาน : ผลิตภัณฑ์ OTOP ได้รับการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP เด่น จังหวัด จาก 76 จังหวัด จำนวน 5 ประเภท รวมทั้งสิ้น 380 ผลิตภัณฑ์ และจัดทำเอกสารเพื่อประชาสัมพันธ์

❖ กระบวนงานที่ 2 การขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

1. โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ตาม “โครงการไทยนิยม ยั่งยืน” ตามภารกิจชุมชนอยู่ดี มีสุข การพัฒนาความเป็นอยู่ การพัฒนาอาชีพและรายได้ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ เน้นการท่องเที่ยวโดยชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 9,328,118,200 บาท เพื่อดำเนินงานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ในหมู่บ้านพื้นที่ 3,273 หมู่บ้าน/ชุมชน ครอบคลุม 76 จังหวัด โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากและเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ในการพัฒนาอาชีพ และสร้างอาชีพในชุมชน สนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้เป็นเครือข่ายและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่สร้างความเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นระยะยาว

การดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี สามารถจำแนกกิจกรรมที่ดำเนินการออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ กิจกรรมที่ดำเนินการโดยส่วนกลาง และกิจกรรมที่ดำเนินการโดยส่วนภูมิภาค มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรมที่ดำเนินการโดยส่วนกลาง

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ในชุมชนท่องเที่ยว โดยโรงเรียน OTOP เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ที่เข้มแข็ง ให้เป็นแหล่งบ่มเพาะความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดโยงสำนึกชุมชนและธรรมาภิบาลในการประกอบอาชีพ ดำเนินการในพื้นที่ของโรงเรียน OTOP จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ OTOP คอมเพล็กซ์พุดแค จังหวัดสระบุรี กลุ่มจักสานบางเจ้าฉ่า จังหวัดอ่างทอง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านเขากลาง จังหวัดพัทลุง ศูนย์ OTOP ช่างสานกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มหัตถกรรมคุ้มสุขโข บ้านดอนข่า ตำบลชนบท อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

2. ยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D) ดำเนินการร่วมกับหน่วยงาน/องค์กรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ที่ลงทะเบีย่นกับกรมการพัฒนาชุมชน กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม Quadrant D) ที่มีศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้าสู่กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ดำเนินการใน 3 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย 1) กลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพและความงาม (ประเภทอาหาร เครื่องดื่ม และสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร) จำนวน 10,000 ผลิตภัณฑ์ 2) กลุ่มผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน 5,000 ผลิตภัณฑ์ 3) กลุ่มของใช้ ของฝากของที่ระลึก จำนวน 5,000 ผลิตภัณฑ์

3. ยกระดับมาตรฐานสินค้าอาหาร OTOP รสไทยแท้ (OTOP Authentic) ดำเนินการร่วมกับสถาบันการศึกษา/หน่วยงาน/องค์กร ที่มีความเชี่ยวชาญประเภทอาหาร เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการ

พัฒนาอาหาร โดยกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน และรูปแบบการยกระดับมาตรฐานสินค้าและผู้ประกอบการอาหาร OTOP รสไทยแท้ (OTOP Authentic Thai Taste) ตลอดจนประชาสัมพันธ์เมนูอาหาร OTOP รสไทยแท้ในหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวผ่านช่องทางรายการโทรทัศน์ เพื่อเป็นการเล่าเรื่องของชุมชนโดยผ่านอาหารพื้นบ้าน เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับผู้บริโภคในประเทศ

4. การประกวดและต่อยอดการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ดำเนินการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด โดยมีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคราชการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด จำนวน 110 ชุมชน และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน 50 ชุมชน รวมทั้งสิ้น 160 ชุมชน และต่อยอดให้เป็นชุมชนที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยแต่ละจังหวัดพิจารณาจากแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ชุมชนเป็นผู้จัดทำแผนการพัฒนาของตนเอง

กิจกรรมที่ดำเนินการโดยส่วนภูมิภาค

มี 5 กระบวนงาน ดังนี้

กระบวนงานที่ 1 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ดำเนินการภายใต้หลักการ ดังนี้

1. พัฒนาคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ผู้นำชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้มแข็ง

2. เตรียมความพร้อมคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี สู่การเป็นผู้ประกอบการของกิจกรรมที่สร้างรายได้ให้ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

3. สร้างความเข้มแข็ง สร้างความร่วมมือและความสามัคคีของคนในชุมชน

ผลการดำเนินงาน ได้แก่ มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว จัดทำระเบียบชุมชนท่องเที่ยว จัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว สร้างนักเล่าเรื่องชุมชน มีผู้ได้รับการอบรม/พัฒนาเกี่ยวกับการสร้างนักเล่าเรื่องชุมชน และสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุน คือ จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 1,866 กลุ่ม และพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 1,407 กลุ่ม โดยมีเงินสะสมสะสม รวมทั้งสิ้น 2,810,065,368 บาท

กระบวนงานที่ 2 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ดำเนินการค้นหาเสน่ห์ อัตลักษณ์ชุมชน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ อาหาร การแต่งกาย ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น ภาษา เป็นต้น ปรับปรุงภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อม และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

กระบวนการงานที่ 3 การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ดำเนินการออกแบบตราสัญลักษณ์และสโลแกนชุมชนท่องเที่ยว การพัฒนาเมนูอาหารพื้นถิ่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (Quadrant D) โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาจำนวน 52,666 ผลิตภัณฑ์ จำแนกเป็น

- ดำเนินการพัฒนาโดยส่วนกลาง จำนวน 20,000 ผลิตภัณฑ์
- ดำเนินการพัฒนาโดยส่วนภูมิภาค จำนวน 27,666 ผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ที่เหลือจำนวน 5,064 ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้ดำเนินการพัฒนาเนื่องจากงบประมาณถูกพับไป
- ดำเนินการพัฒนาโดยโรงเรียน OTOP จำนวน 5,000 ผลิตภัณฑ์ อบรบโดยโรงเรียน OTOP 5 แห่ง แห่งละ 20 รุ่น รวม 100 รุ่น รวม 5,000 คน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน 5,000 ผลิตภัณฑ์ ในพื้นที่บริการ 20 จังหวัด

กระบวนการงานที่ 4 การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น ดำเนินการออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก เมืองรองจำนวน 1,115 เส้นทาง

กระบวนการงานที่ 5 การส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว ดำเนินการดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อออนไลน์/ออฟไลน์
 - สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 5,026 ครั้ง
 - สื่อวิทยุ จำนวน 5,214 ครั้ง
 - สื่อโทรทัศน์ จำนวน 1,349 ครั้ง
 - สื่อออนไลน์ จำนวน 18,292 ชิ้นงาน
 - วิดิทัศน์เผยแพร่ จำนวน 4,478 ชิ้นงาน
2. การเปิดตัวชุมชนท่องเที่ยว จำนวน 1,944 ครั้ง
3. การจัดกิจกรรม Business Matching จำนวน 242,159 ครั้ง

ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น

1. ผู้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมตามโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
 - 1.1 ผู้ประกอบการชุมชนด้านที่พักในชุมชน รวม 19,527 แห่ง จำแนกเป็น
 - ที่พักประเภทโฮมสเตย์ จำนวน 15,871 หลัง (ร้อยละ 81.28)
 - ที่พักประเภทโรงแรม/รีสอร์ท จำนวน 1,418 แห่ง (ร้อยละ 7.26)
 - ที่พักประเภทกางเต็นท์ จำนวน 1,327 แห่ง (ร้อยละ 6.79)
 - ที่พักประเภทอื่น ๆ จำนวน 911 แห่ง (ร้อยละ 4.67)
 - 1.2 ผู้ประกอบการชุมชนด้านอาหาร/เครื่องดื่มในชุมชน รวม 24,490 แห่ง จำแนกเป็น
 - ประเภทแผงจำหน่ายอาหาร/เครื่องดื่ม จำนวน 10,374 แห่ง (ร้อยละ 42.36)
 - ประเภทร้านอาหาร จำนวน 8,831 แห่ง (ร้อยละ 36.06)
 - ประเภทกลุ่มประกอบอาหาร จำนวน 4,372 แห่ง (ร้อยละ 17.85)
 - ประเภทอื่น ๆ จำนวน 813 แห่ง (ร้อยละ 3.73)

2. รายได้จากการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน

2.1 จำนวนนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวในหมู่บ้าน จำนวน 3,185,623 คน

2.2 รายได้จากการท่องเที่ยวของหมู่บ้าน รวมสะสมตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2562 จำนวน 3,706,709,206 บาท จำแนกตามประเภทกิจกรรม ดังนี้

- ด้านการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ จำนวน 1,639,966,882 บาท (ร้อยละ 44.24)
- ด้านอาหาร/เครื่องดื่ม จำนวน 1,014,541,195 บาท (ร้อยละ 27.37)
- ด้านกิจกรรมบริการท่องเที่ยว จำนวน 623,045,092 บาท (ร้อยละ 16.81)
- ด้านที่พัก จำนวน 429,156,037 บาท (ร้อยละ 11.58)

ความคุ้มค่าของโครงการ

1. ด้านช่องทางการตลาด มีความสำเร็จเชิงนโยบายเรื่องใช้การท่องเที่ยวสร้างรายได้เพิ่ม สร้างโอกาส/ช่องทาง คนซื้อ (นักท่องเที่ยว) มาพบคนขาย (ชาวบ้าน) ในหมู่บ้าน/ชุมชน 3,273 แห่ง ที่มีศักยภาพและใช้การท่องเที่ยวต่อยอด รวมถึงมีการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อออนไลน์ เพื่อประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

2. ด้านผู้ซื้อ สามารถเชื่อมโยง สร้างโอกาสให้ผู้ซื้อกลุ่มใหม่จำนวนมากกว่าเดิมหลายเท่า เดินทางเข้ามาในหมู่บ้าน/ชุมชน

3. ด้านผู้ขาย สามารถต่อยอดอาชีพเดิม เกิดผู้ขายใหม่เฉพาะในชุมชน 3,273 หมู่บ้าน/ชุมชน ที่เป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์ ที่พัก ร้านอาหาร บริการอื่น ๆ ที่ต่อยอด และเจ้าของกิจการใหม่ ในพื้นที่ โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทุกกิจกรรม เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. ด้านการกระจายรายได้ เกิดรายได้กระจายอยู่แก่ผู้ประกอบการทั่วไปในชุมชน ทั้งจากกิจการเดิมที่ต่อยอดหรือใช้ต้นทุนต่ำในการประกอบกิจการรายย่อย เข้าถึงผู้ซื้ออย่างเนื่องจากทุกคน สามารถเรียนรู้หรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างรายได้เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างสะดวก ได้ทันที

ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ

คณะที่ปรึกษาจากสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการประเมินผลโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยประเมินผลกระทบ 5 ด้าน จากการดำเนินงานโครงการ ดังประเด็นต่อไปนี้

1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

โครงการฯ มีผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชนในระดับมาก ชาวบ้านในชุมชนมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.22 มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.5 มีรายได้จากนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อคน เท่ากับ 1,152 บาท ยังไม่สูงเนื่องจากการเป็นการท่องเที่ยวระยะสั้น รายได้ส่วนใหญ่มาจากการขายอาหารและผลิตภัณฑ์ของชุมชน การกระจายรายได้ยังไม่ทั่วถึงมากนัก โดยมีครัวเรือนร้อยละ 38.8 ได้รับประโยชน์จากโครงการ

2. ผลกระทบด้านสังคม

โครงการฯ มีผลกระทบด้านสังคมในระดับมาก โดยคนในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น และมีความสามัคคีเกิดขึ้นในชุมชน ชาวบ้านในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการมากขึ้น จากการเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ชุมชนรู้จักคิด รู้จักทำ และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีสังคมและเพื่อนร่วมกิจกรรมใหม่ ๆ มีความภาคภูมิใจในชุมชนของตน และรู้จักใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

3. ผลกระทบด้านวัฒนธรรม

โครงการฯ ส่งผลกระทบทางด้านวัฒนธรรมต่อชุมชนในระดับมาก โดยมีผลกระทบทางด้านวัฒนธรรมเชิงบวกเกิดขึ้นภายในชุมชนอย่างชัดเจน เช่น กลุ่มคนในชุมชนหลายช่วงวัยและเพศให้ความสำคัญและเข้าร่วมงานในการสืบสานประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นมากขึ้น เช่น คนหนุ่มสาวแต่งชุดด้วยผ้าไทย การขับร้องสรภัญญะ การเฝ้าผญาเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นของตนเอง การสอนเย็บชั้นหมากเบ็ง และการเย็บบายศรีสู่ขวัญ ทำให้คนรุ่นใหม่รู้จักพื้นเพของหมู่บ้าน ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านหรือชุมชน และเมื่อสังคมภายนอกได้รับรู้และเข้ามาศึกษามากขึ้น โดยการนำมาตีแผ่วัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวให้คนทั่วไปได้เห็นและสัมผัส ทุกคนในชุมชนก็จะเล็งเห็นและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง

4. ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

โครงการฯ มีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในระดับมาก ชุมชนมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ในชุมชนให้สวยงาม รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการทำความสะอาดรอบ ๆ ชุมชน มีการเก็บขยะมูลฝอย และมีการช่วยกันรณรงค์ต่อต้านโรคติดต่อ โรคระบาดต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีการชักชวนให้คนในชุมชนปลูกสมุนไพรเพิ่มขึ้น เพื่อใช้เป็นหนึ่งนวัตุดิบหลักในการผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์

5. ผลกระทบด้านจิตใจ

โครงการฯ มีผลกระทบต่อชุมชนทางด้านจิตใจในระดับมาก คนในชุมชนมีความรัก ความผูกพันกันมากยิ่งขึ้น มีจิตใจที่ดีต่อกัน มีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันมากขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพิ่มขึ้นและพร้อมเป็นเจ้าบ้านที่ดี นอกจากนี้คนในชุมชนได้ออกไปเรียนรู้วิถีชีวิตและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสังคมภายนอกมากขึ้น อีกทั้งคนในชุมชนรู้สึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการส่งเสริม พัฒนา และต่อยอดการดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี โดยมีเป้าหมายยุทธศาสตร์ กล่าวคือ ชุมชนสามารถบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว ประกอบด้วย 4 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการที่ 1 บริหารจัดการข้อมูลเพื่อพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว กระบวนการที่ 2 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว กระบวนการที่ 3 ประสานความร่วมมือภาคีการพัฒนา และกระบวนการที่ 4 สร้างคุณค่าและพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายกลยุทธ์ คือ ชุมชนท่องเที่ยวรักษาสีมาตรฐานและสร้างคุณค่าได้อย่างยั่งยืน

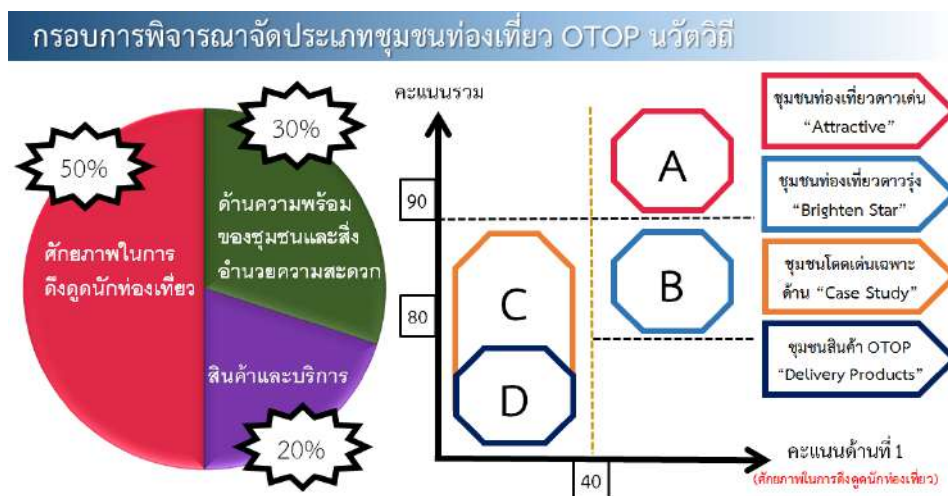
กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการในชุมชนท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการที่ 1 เพิ่มมูลค่าและยกระดับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ กระบวนการที่ 2 ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการบริการ และกระบวนการที่ 3 เชื่อมโยงกิจกรรมบริการและผลิตภัณฑ์ชุมชน ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายกลยุทธ์ คือ สินค้าและบริการในชุมชนท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาและเพิ่มมูลค่า

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการตลาดและเชื่อมโยงธุรกิจการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการที่ 1 ประสานภาคีการตลาดด้านการท่องเที่ยว กระบวนการที่ 2 พัฒนาช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยว และกระบวนการที่ 3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด ทั้งนี้ ได้กำหนดเป้าหมายกลยุทธ์ คือ นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและสัมผัสวิถีชีวิตของคนในชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ยังได้ประสานความร่วมมือไปยังองค์กรและหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการต่อยอด พัฒนา ยกระดับและสร้างมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิ การประสานความร่วมมือขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี สู่อุตสาหกรรมไมซ์ระหว่าง กรมการพัฒนาชุมชน กับ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านไมซ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสมาคมส่งเสริมการจัดประชุมนานาชาติ (ไทย) ซึ่งดำเนินการภายใต้มติคณะรัฐมนตรีในการยกระดับเศรษฐกิจชุมชนด้วยอัตลักษณ์ล้านนาเชิงสร้างสรรค์ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 จำนวน 8 หมู่บ้าน/ชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมถึงการประสานความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พัฒนาการท่องเที่ยวใน 6 หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อส่งเสริมการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวในอนาคต

นอกจากนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อแบ่งประเภทตามลักษณะของการเป็นชุมชนท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ด้านความพร้อมของชุมชนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านสินค้าและบริการ พร้อมทั้งแนวทางในการสนับสนุนการดำเนินงานชุมชนท่องเที่ยวในแต่ละประเภท เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ประเภท A : ชุมชนท่องเที่ยวดาวเด่น “Attractive” (พร้อมรองรับนักท่องเที่ยว) แนวคิด คือ ชุมชนมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว มีความสามารถในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง มีการกำหนดแผนและทิศทางการพัฒนา มีสิ่งอำนวยความสะดวก และมีสินค้าและบริการที่พร้อมรองรับนักท่องเที่ยว ควรสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และส่งเสริมการตลาดเชื่อมโยงธุรกิจท่องเที่ยว กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสวิถีชีวิตและเสน่ห์ของชุมชน ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยการสร้างเครือข่าย เพิ่มการเชื่อมโยง เป็นหุ้นส่วนกับภาคเอกชน

ประเภท B : ชุมชนท่องเที่ยวดาวรุ่ง “Brighten Star” (มีแวว มีอนาคต ในการพัฒนาต่อยอด) แนวคิด คือ ชุมชนมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว สามารถพัฒนาต่อยอด ยกกระดับให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวที่พร้อมรองรับนักท่องเที่ยว โดยวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวและกำหนดแนวทางในการพัฒนาตามศักยภาพและคุณลักษณะของชุมชน โดยการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าและบริการ ชุมชนมีความสะอาด สะดวก ปลอดภัย

ประเภท C : ชุมชนโดดเด่นเฉพาะด้าน “Case Study” (มีความโดดเด่นเฉพาะทาง) แนวคิด คือ ชุมชนมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย แต่มีความโดดเด่นเฉพาะด้านในการเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน จึงควรส่งเสริมให้เกิดการสร้างรายได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รองรับการศึกษาดูงาน เพื่อขยายผลความสำเร็จในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ตามความโดดเด่นของชุมชน โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายภาครัฐ สาธารณสุข เกษตร ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมรองรับการศึกษาดูงานเฉพาะด้าน

ประเภท D : ชุมชนสินค้า OTOP “Delivery Products” (นำสินค้าออกขาย) แนวคิด คือ ชุมชนมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย และไม่ได้มีความโดดเด่นเฉพาะด้านในการเป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน จึงควรส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามกระบวนการพัฒนา OTOP รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการส่งเสริมภูมิปัญญาพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์ OTOP เชื่อมต่อตลาดภาครัฐ OTOP Mobile Unit และ OTOP Online

ซึ่งจากการประเมินและจัดประเภทชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว (OTOP VILLAGE) และหมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชน (SE) รวมจำนวน 3,565 หมู่บ้าน/ชุมชน มีรายละเอียดดังนี้

1. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ประเภท A : ชุมชนท่องเที่ยวดาวเด่น “Attractive” จำนวน 209 หมู่บ้าน/ชุมชน
2. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ประเภท B : ชุมชนท่องเที่ยวดาวรุ่ง “Brighten Star” จำนวน 735 หมู่บ้าน/ชุมชน
3. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ประเภท C : ชุมชนโดดเด่นเฉพาะด้าน “Case Study” จำนวน 1,465 หมู่บ้าน/ชุมชน
4. ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ประเภท D : ชุมชนสินค้า OTOP “Delivery Products” จำนวน 1,156 หมู่บ้าน/ชุมชน

2. โครงการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม กิจกรรมพัฒนาระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดทำโครงการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม กิจกรรมพัฒนาระดับการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรม (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เพื่อพัฒนาหมู่บ้านให้มีศักยภาพในด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยใช้กระบวนการขับเคลื่อนงานด้านการท่องเที่ยวมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิดรายได้ ควบคู่กับการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้วยการยกระดับการท่องเที่ยวคุณภาพกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนารูปแบบนวัตกรรมสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยว โดยอาศัยกลไกความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทำงานแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ คณะกรรมการบริหารหมู่บ้านฯ การจัดทำแผนการพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการของหมู่บ้าน เน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้สามารถยกระดับสู่การจำหน่ายได้ การจัดกิจกรรมโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายที่ได้บูรณาการแนวทาง D-HOPE (Decentralized Hands – On Program Exhibition) ที่ได้รับแนวทางมาจากประเทศญี่ปุ่น

ผลการดำเนินงาน :

1. เชิงปริมาณ

- 1.1 มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหมู่บ้านฯ เพื่อบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 84 คณะ
- 1.2 มีการจัดทำแผนการพัฒนาหมู่บ้านฯ จำนวน 84 แผน
- 1.3 มีการออกแบบและทดสอบโปรแกรมการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการชุมชน จำนวน 2,000 ราย/ 2,000 โปรแกรม
- 1.4 ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับการพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึก จำนวน 252 ผลิตภัณฑ์

2. เชิงคุณภาพ

- 2.1 หมู่บ้านได้รับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและมีความพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยวได้หลากหลาย
- 2.2 หมู่บ้านมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน

3. โครงการยกระดับการท่องเที่ยวคุณภาพกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและประชาสัมพันธ์ภาคเหนือ กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการภาคเหนือ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค โดยการจัดทำโครงการยกระดับการท่องเที่ยวคุณภาพกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและประชาสัมพันธ์ภาคเหนือ กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวและบริการภาคเหนือ เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในภาคเหนือ 3 จังหวัด (จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และจังหวัดน่าน) จำนวน 12 หมู่บ้าน ให้มีศักยภาพในด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงาน :

1. เชิงปริมาณ

- 1.1 มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหมู่บ้านฯ เพื่อบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 12 คณะ
- 1.2 มีการจัดทำแผนการพัฒนาหมู่บ้านฯ จำนวน 12 แผน
- 1.3 มีการออกแบบและทดสอบโปรแกรมการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการชุมชน จำนวน 300 ราย/ 300 โปรแกรม
- 1.4 ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้รับการพัฒนาเป็นสินค้าที่ระลึก จำนวน 36 ผลิตภัณฑ์

2. เชิงคุณภาพ

- 2.1 หมู่บ้านได้รับการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและมีความพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยวได้หลากหลาย
- 2.2 หมู่บ้านมีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และบริการกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน

4. โครงการสร้างคุณค่าและพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว

กรมการพัฒนาชุมชน มีนโยบายส่งเสริมให้ทุกจังหวัดมีการดำเนินงานหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน จำนวน 222 หมู่บ้าน ยังประสบปัญหาในการค้นหาแนวทางการสร้างรูปแบบของการพัฒนาหมู่บ้านให้มีความพร้อมที่จะรองรับการให้บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างครบวงจร ทั้งในเรื่องทักษะการบริหารจัดการของหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ การจัดทำกิจกรรมที่ให้บริการนักท่องเที่ยวรวมทั้งไม่มีผลิตภัณฑ์ OTOP ที่มีอัตลักษณ์และเป็นสินค้าที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการจัดทำหลักสูตรการสร้างคุณค่าและพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 12 หมู่บ้าน จาก 11 จังหวัด ใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ 1) บ้านห้วยมะเกลือ ม.8 ต.ป่าจี่ อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย 2) บ้านหาดไคร้ ม.7 ต.เวียง อ.เชียงของ จ.เชียงราย 3) บ้านท่าดินแดง ม.2 ต.บางพระหลวง อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์ 4) บ้านแม่กุใต้ ม.6 ต.แม่กุ อ.แม่สวด จ.ตาก 5) บ้านดอนหญ้านาง ม.1 ต.ดอนหญ้านาง อ.พรเจริญ จ.บึงกาฬ 6) บ้านเกาะลูกมอญ ม.1 ต.น้ำซึม อ.เมืองอุทัยธานี จ.อุทัยธานี 7) บ้านถ้ำเสือ ม.3 ต.แก่งกระจาน อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี 8) บ้านดงอู่ทอง ม.15 ต.หนองมะค่าโมง อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี 9) บ้านบางคางคาว ม.1 ต.บางตลาด อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา 10) บ้านคลองนาเกลือ ม.2 ต.นาเกลือ อ.พระสมุทรเจดีย์ จ.สมุทรปราการ 11) บ้านทางอ ม.5 ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล และ 12) บ้านพระหัก ม.2 ต.การะเกด อ.เขียร์ใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช โดยสร้างการรับรู้ในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย การออกแบบและพัฒนาภูมิทัศน์ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน การพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนาหรือกลุ่ม Quadrant D ให้เป็นสินค้าที่ระลึก จัดทำผลิตภัณฑ์ต้นแบบและบรรจุภัณฑ์ การสร้างสื่ออัตลักษณ์ชุมชน โดยจัดฝึกอบรมการจัดทำสื่ออัตลักษณ์ชุมชน ฝึกอบรมการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ และจัดทำเอกสารเผยแพร่โครงการสร้างคุณค่าและพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงาน :

1. เชิงปริมาณ

1.1 มีรูปแบบการพัฒนาหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวที่มีความพร้อมและมีศักยภาพ และสร้างอัตลักษณ์ในการรองรับการให้บริการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 12 รูปแบบ

1.2 มีคณะกรรมการบริหารหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 12 คณะ

1.3 ผลิตภัณฑ์ OTOP ในกลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา หรือกลุ่ม Quadrant D ได้รับการพัฒนาให้เป็นสินค้าที่ระลึก ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดที่กรมฯ กำหนด รวมทั้งสิ้น 123 ผลิตภัณฑ์

1.4 มีช่องทางการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานหมู่บ้านฯ และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ่านโซเชียลมีเดีย คือ Facebook หมู่บ้าน รวม 12 หมู่บ้าน

2. เชิงคุณภาพ

2.1 มีการสร้างงานสร้างอาชีพ ส่งเสริมให้เกิดรายได้ หมู่บ้านมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าและบริการ

2.2 สนับสนุนกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น โดยการนำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์และบริการที่มีการสร้างเอกลักษณ์เป็นการเฉพาะของตนเอง

2.3 คณะกรรมการบริหารหมู่บ้านฯ ได้รับการพัฒนาและมีศักยภาพการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว

2.4 มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จัก สามารถสร้างแรงจูงใจในการซื้อสินค้าและใช้บริการกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ให้แก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น

❖ กระบวนการที่ 3 การแสวงหาช่องทางทางการตลาดเพิ่มขึ้น

จำแนกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. ตลาดระดับจังหวัด

1.1 โครงการตลาดประชารัฐคนไทยยิ้มได้

กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบการดำเนินงานตลาดประชารัฐ จำนวน 3 ตลาด ได้แก่ ตลาดประชารัฐคนไทยยิ้มได้ ตลาดประชารัฐของดีจังหวัด และตลาดประชารัฐ Modern Trade ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2560 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ผู้มีรายได้น้อย ผู้ประกอบการที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสถานที่ค้าขาย ตลอดจนผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีประสงค์จะมาจำหน่ายในตลาดประชารัฐ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนได้จัดสรรงบประมาณ สนับสนุนการดำเนินงาน และกำหนดกลยุทธ์การขับเคลื่อน จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาตลาด ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ และด้านการส่งเสริมการตลาด

ผลการดำเนินงาน : ตลาดประชารัฐในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1. การขับเคลื่อนตลาดประชารัฐ

1.1 เปิดจำหน่ายตลาดประชารัฐ จำนวน 2,225 แห่ง มีผู้ประกอบการเข้าร่วมจำหน่ายทั้งสิ้น จำนวน 77,107 ราย แยกเป็นผู้ประกอบการรายเดิม จำนวน 54,857 ราย และเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้าร่วมจำหน่ายเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 22,250 ราย

1.2 ตลาดประชารัฐเข้าร่วมนโยบายลดใช้พลาสติก จำนวน 647 แห่ง

2. รายได้จากการจำหน่ายปี พ.ศ. 2562 ทั้งสิ้นจำนวน 2,586,840,920 บาท

3. รายได้จากการจำหน่ายสะสม ตามโครงการตลาดประชารัฐ ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2562 รวมจำนวน 3,677,072,444 บาท

4. เปิดช่องทางการตลาดให้กับชุมชน สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก ตามโครงการตลาดนัดชุมชนและตลาดประชารัฐ ระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2562 ได้ถึงจำนวน 9,667,550,155 บาท

5. สร้างช่องทางการตลาดให้กับตลาดประชารัฐในรูปแบบตลาดเคลื่อนที่ โดยจังหวัดดำเนินการจัดตลาด OTOP Mobile ทั้ง 76 จังหวัด รวม 304 ครั้ง ณ สถานที่ท่องเที่ยว โรงงานอุตสาหกรรม ห้างสรรพสินค้า สนามบิน และตลาดนัดชุมชน มีผู้ร่วมจำหน่ายสินค้าจำนวน 5,404 ราย และมียอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น จำนวน 31,728,535 บาท

6. จัดกิจกรรมการพัฒนาตลาดและผู้ประกอบการตามกลยุทธ์การขับเคลื่อน 3 ด้าน โดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่วนกลางร่วมติดตามสนับสนุนกับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัด และคณะกรรมการตลาดประชารัฐในพื้นที่ ได้แก่

6.1 ด้านการพัฒนาตลาด

- พัฒนาและยกระดับตลาดให้เป็นตลาดสะอาด สะดวก ปลอดภัย สินค้าที่มาจากผู้ผลิตโดยตรง และเป็นสินค้าที่สดใหม่ จำนวน 441 แห่ง

- ส่งเสริมให้จำหน่ายสินค้าราคาถูกพิเศษ จำนวน 417 แห่ง

6.2 ด้านการพัฒนาผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่

- เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่ โดยเฉพาะด้านการเกษตรได้เข้ามาจำหน่าย จำนวน 514 แห่ง

- พัฒนาทักษะในการขายให้กับผู้ประกอบการกลุ่ม C จำนวน 199 แห่ง

- พัฒนาสมรรถนะในการบริหารจัดการให้กับผู้ประกอบการตลาด (CMO) และคณะกรรมการบริหารจัดการตลาด จำนวน 133 แห่ง

6.3 ด้านการส่งเสริมการตลาด

- บูรณาการการจัดกิจกรรมในงานสำคัญของจังหวัดและอำเภอ จำนวน 347 แห่ง

- จัดตลาดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวชุมชน ตามโครงการหมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวและชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน 65 แห่ง

1.2 โครงการ OTOP to The Tourist and Festival

การดำเนินงานส่งเสริมช่องทางการตลาด OTOP กำหนดให้มีการส่งเสริมการเพิ่มช่องทางการตลาดเชิงรุก เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน กอปรกับกระทรวงมหาดไทย มีนโยบายในการช่วยเหลือกลุ่มสัมมาชีพชุมชนและผู้ผลิต ผู้ประกอบการสินค้า OTOP จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาช่องทางการตลาดเพื่อสร้างโอกาสทางการผลิตและการตลาดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน และเป็นการเพิ่มโอกาสในการขายสินค้าได้มากขึ้น ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจในระดับฐานราก กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้จัดทำโครงการ OTOP to The Tourist and Festival ขึ้น

ผลการดำเนินงาน : ที่ผ่านมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ในสถานที่ท่องเที่ยวและเทศกาลประจำปีของจังหวัด จำนวน 26 ครั้ง ใน 20 จังหวัด ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 55,149,242 บาท โดยวิธีการดำเนินงานของจังหวัด ประกอบด้วย

1. จัดกิจกรรมจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ในงานประเพณีหรืองานประจำปีของจังหวัด หรือสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด
2. จัดงานร่วมกับ บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี (SE) ของจังหวัด
3. จัดให้มีกิจกรรมจำหน่ายแพ็คเกจท่องเที่ยวของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
4. สร้างจุดขายของการจัดงาน โดยส่งเสริมให้ร้านค้าที่เข้าร่วมงานปลอดโฟม (No Foam)
5. ดำเนินการจัดงานอย่างน้อยจำนวน 1 ครั้ง ให้มีผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนไม่น้อยกว่า 50 ราย และจัดกิจกรรมไม่น้อยกว่า 3 วัน

ทั้งนี้ การขยายผลการดำเนินงาน จังหวัดได้ร่วมกับเครือข่าย OTOP ในพื้นที่ จัดกิจกรรมในลักษณะเดียวกันโดยใช้งบประมาณของเครือข่ายเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ OTOP มีช่องทางการตลาดและมีรายได้เพิ่มขึ้น กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มีความร่วมมือกับสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้เรียนรู้ทักษะด้านการบริหารจัดการและการตลาด

1.3 โครงการ OTOP TO THE TOWN

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับมอบหมายจากกระทรวงมหาดไทย ให้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งตามแผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2560 - 2564 ได้กำหนดกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน 3 แนวทาง คือ การเพิ่มศักยภาพผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม และการส่งเสริมช่องทางการตลาด ในการดำเนินงานส่งเสริมช่องทางการตลาด ได้กำหนดให้มีการจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP ในตลาดเดิมที่กรมการพัฒนาชุมชน เคยจัดเป็นประจำและประสบผลสำเร็จในทุกๆระดับ โดยสำหรับในพื้นที่เขตเมืองจัดให้มีโครงการจัดงาน OTOP TO THE TOWN ขึ้น

การจัดงานโครงการ OTOP TO THE TOWN จำนวน 10 ครั้ง ดำเนินการใน 10 จุด ได้แก่ ลานพาร์ค พารากอน เซ็นทรัลพลาซา บางนา เซ็นทรัลพลาซา แกรนด์ พระราม 9 เซ็นทรัลเฟสติวัล พัทยา บีช เซ็นทรัลพลาซา อุดรธานี เซ็นทรัลพลาซา พระราม 3 ไอคอนสยาม เซ็นทรัลเฟสติวัล อีสต์วิลล์ เซ็นทรัลเฟสติวัล ภูเก็ต และฟิวเจอร์พาร์ค รังสิต

ผลการดำเนินงาน : การจัดงานโครงการ OTOP TO THE TOWN จำนวน 10 ครั้ง มีผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP เข้าร่วมงาน 602 ราย ยอดผู้เข้าชมงาน 117,900 คน รายได้จากการจำหน่ายจำนวน 99,027,744 บาท

2. ตลาดระดับภูมิภาค

โครงการจัดงาน OTOP ภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

การจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP ในระดับภูมิภาค โดยมีสินค้าระดับ 1 - 5 ดาวจากทั่วประเทศ มีอาหารชวนชิมและผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญา ดำเนินการ 5 จุด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช นครราชสีมา ขอนแก่น ภูเก็ต และจังหวัดกำแพงเพชร

ผลการดำเนินงาน : การจัดงาน OTOP ภูมิภาค จำนวน 5 ครั้ง รวมคู่หาจำหน่าย 1,536 คู่หา มียอดผู้เข้าชมงาน 206,753 คน ยอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 168,773,682 บาท

3. ตลาดระดับประเทศ

3.1 โครงการ OTOP City 2018

การจัดงาน “OTOP City Happy Market 2018” ระหว่างวันที่ 15 - 23 ธันวาคม พ.ศ. 2561 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี วัตถุประสงค์เพื่อจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพิ่มช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์ OTOP และสร้างรายได้ให้กับชุมชน ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และสร้างการเรียนรู้แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งครั้งนี้เป็นการจัดงานครั้งที่ 13

ผลการดำเนินงาน : การจัดงาน “OTOP City Happy Market 2018” มีบูทจำหน่าย 2,697 บูท และผู้ประกอบการเข้าร่วมงาน 3,340 ราย โดยมีผู้เข้าชมงาน 382,752 คน ยอดจำหน่ายภายในงาน 1,154,381,978 บาท ยอดสั่งซื้อ 150,776,146 บาท รวมยอดจำหน่ายทั้งสิ้น 1,305,158,124 บาท ส่งผลให้เกิดประโยชน์กับคนในชุมชน 70,155 ราย

3.2 โครงการ OTOF Midyear 2019

การจัดงาน “OTOF Midyear 2019” ระหว่างวันที่ 15 - 23 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOF) เป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด สร้างรายได้ให้กับชุมชน ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และสร้างการเรียนรู้แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOF ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล

ผลการดำเนินงาน : การจัดงาน “OTOF Midyear 2019” มีบูทจำหน่าย 2,653 บูท และผู้ประกอบการเข้าร่วมงาน 3,021 ราย มีผู้เข้าชมงาน 375,234 คน ยอดจำหน่ายภายในงาน 1,021,050,380 บาท ยอดสั่งซื้อ 154,168,410 บาท รวมยอดจำหน่ายทั้งสิ้น 1,175,218,790 บาท ส่งผลประโยชน์โดยตรงถึงกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ สมาชิก และผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น 76,586 ราย

3.3 โครงการศิลปาชีพ ประทับไทย OTOF ก้าวไกล ด้วยพระบารมี

การจัดงาน “ศิลปาชีพ ประทับไทย OTOF ก้าวไกล ด้วยพระบารมี” ระหว่างวันที่ 10 - 18 สิงหาคม พ.ศ. 2562 ณ อาคารชาเลนเจอร์ 1 - 3 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ OTOF ที่ขยายงานมาจากโครงการศิลปาชีพฯ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOF และเพื่อให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOF สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ทรงมีต่อการอนุรักษ์ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งเสริมอาชีพ

ผลการดำเนินงาน : การจัดงาน “ศิลปาชีพ ประทับไทย OTOF ก้าวไกล ด้วยพระบารมี” มีบูทจำหน่าย 3,003 บูท และผู้ประกอบการเข้าร่วมงาน 2,607 ราย มีผู้เข้าชมงาน 375,234 คน ยอดจำหน่ายภายในงาน 861,449,288 บาท ยอดสั่งซื้อ 79,471,375 บาท รวมยอดจำหน่ายทั้งสิ้น 940,920,663 บาท ส่งผลประโยชน์โดยตรงถึงกลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ สมาชิกและผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งสิ้น 79,438 ราย

4. ตลาดระหว่างประเทศ

โครงการจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

กระทรวงมหาดไทย กำหนดเป้าหมายยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 200,000 ล้านบาท ซึ่งการเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ OTOP โดยการนำสินค้า OTOP ไปจัดแสดงและจำหน่ายและเจรจาธุรกิจในพื้นที่ของกลุ่มประเทศอาเซียนหรือบริเวณย่านการค้าชายแดนประเทศไทย เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จ นอกจากนั้นยังส่งผลทำให้ OTOP Trader และผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ได้เรียนรู้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของลูกค้าในกลุ่มประเทศอาเซียน มีโอกาสในการเจรจาการค้ากับนักธุรกิจประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีด้านการค้าตามแนวชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 กำหนดจัดงาน จำนวน 30 ครั้ง ใน 28 จังหวัด ที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ราชบุรี ศรีสะเกษ แม่ฮ่องสอน ประจวบคีรีขันธ์ มุกดาหาร เชียงใหม่ เลย บุรีรัมย์ สตูล บึงกาฬ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี ระนอง นครพนม จันทบุรี น่าน กาญจนบุรี สระแก้ว นครราชสีมา สงขลา อุดรดิตถ์ สุรินทร์ หนองคาย ดาก ตราด พะเยา และจังหวัดยะลา โดยจังหวัดดำเนินการประสานงานประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อขอใช้พื้นที่จัดงาน ผ่านกงสุล หรือเจ้าแขวง ลงพื้นที่การจัดงานเพื่อวางแผนการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน : การจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP สานสัมพันธ์สองแผ่นดิน ดำเนินการจำนวน 30 ครั้ง ใน 28 จังหวัด ยอดจำหน่าย 54,513,447 บาท ยอดสั่งซื้อ 6,446,779 บาท รวมทั้งสิ้น 60,960,226 บาท

5. ตลาดออนไลน์

ผลการดำเนินงานด้านจำหน่ายสินค้า OTOP ผ่านช่องทางออนไลน์ ระหว่างกรมการพัฒนาชุมชน กับหน่วยงานภาคี มีผลิตภัณฑ์ OTOP จำหน่าย จำนวน 23,477 ผลิตภัณฑ์ มียอดจำหน่ายสะสมทั้งสิ้น 18,121,125 บาท (ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2562) มีรายละเอียด ดังนี้

1. บริษัท มอลล์ (ไทยแลนด์) จำกัด ในเว็บไซต์ www.Thailandmall.com มีผลิตภัณฑ์ OTOP จำหน่าย จำนวน 675 ผลิตภัณฑ์ มียอดจำหน่ายสะสม 5,239,837 บาท

2. บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวอร์ค จำกัด ในแอปพลิเคชั่น “ร้านฟาร์มสุข” และเว็บไซต์ www.aisfarmsuk.com มีผลิตภัณฑ์ OTOP จำหน่าย จำนวน 3,136 ผลิตภัณฑ์ มียอดจำหน่ายสะสม 953,916 บาท

3. บริษัท แอสเซนด คอมเมอร์ซ จำกัด ในเว็บไซต์ www.weloveshopping.com มีผลิตภัณฑ์ OTOP จำหน่าย จำนวน 2,373 ผลิตภัณฑ์ มียอดจำหน่ายสะสม 1,637,331 บาท

4. บริษัทจีเอ็มไอ-แซด คอม เน็ตดีไซน์ โฮลดิ้ง จำกัด ในเว็บไซต์ www.OTOPThai.shop มีผลิตภัณฑ์ OTOP จำหน่ายจำนวน 5,939 ผลิตภัณฑ์ มียอดจำหน่ายสะสม 1,547,845 บาท

5. เว็บไซต์ www.otoptoday.com จำนวนผลิตภัณฑ์ 11,354 ผลิตภัณฑ์ มียอดจำหน่ายสะสม 8,742,206 บาท

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล

“ทุนชุมชน” คนทั่วไปมักจะเข้าใจว่า หมายถึง กองทุนชุมชน แต่แท้จริงแล้ว ทุนชุมชน มีความหมายที่ไม่ใช่เพียงเงินตราเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึง สิ่งอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคน เช่น ทรัพยากรที่ก่อให้เกิดผลผลิต รวมถึงเงินและสินทรัพย์อื่น ๆ ที่เป็นความรู้ ภูมิปัญญา ประสบการณ์ ทุนทางสังคม วัฒนธรรมประเพณี ปัจจัยบริการทางโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น ดังนั้น ทุนชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต มีคุณค่าและมีมูลค่าทางจิตใจต่อคนในหมู่บ้าน/ชุมชน กรมการพัฒนาชุมชนจึงมีแนวคิดในการพัฒนาทุนชุมชนให้เข้มแข็ง โดยการเสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล และกำหนดเป็นยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนให้สามารถจัดการทุนชุมชนเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยใช้รูปแบบการพัฒนาระบบบริหารจัดการและการเข้าถึงแหล่งทุน เป็นกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน ให้มุ่งไปสู่เป้าหมายสูงสุดภายใต้วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564” และเพื่อก้าวไปสู่ “เศรษฐกิจครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตในชุมชนอย่างมีความสุข”

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล ภายใต้ 4 กระบวนงาน คือ 1. พัฒนากลไกการจัดการและธรรมาภิบาล 2. พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกองทุนชุมชน 3. บริหารจัดการหนี้ของครัวเรือน และ 4. ยกย่องกองทุนชุมชนและสร้างอาชีพจากกองทุนชุมชน โดยดำเนินการผ่านโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการการเงินชุมชนซึ่งมีผลการดำเนินงานตามภารกิจ ดังนี้

1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กรมการพัฒนาชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มายาวนานกว่า 45 ปี โดยใช้ “เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน” เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมให้มีคุณธรรม มีการช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้ออาทร แบ่งปันซึ่งกันและกัน พัฒนาเศรษฐกิจให้มีแหล่งทุนในการประกอบอาชีพในชุมชน และลดการพึ่งพาจากภายนอก ตลอดจนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตามวิถีทางประชาธิปไตย โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ คือ ซื่อสัตย์ เสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ปัจจุบันมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 23,212 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 3,488,958 คน จำนวนเงินสะสมสะสม 29,827,814,774 บาท สมาชิกกลุ่มฯ ได้รับประโยชน์โดยการกู้ยืมเงินเพื่อนำเงินไปประกอบอาชีพโดยไม่ต้องอาศัยแหล่งทุนภายนอก จำนวน 1,744,479 คน จำนวนเงิน 21,063,342,675 บาท จัดระดับการพัฒนา ระดับ 3 ผลงานดี 6,990 กลุ่ม ระดับ 2 ผลงานพอใช้ 10,533 กลุ่ม และระดับ 1 ผลงานปรับปรุง 5,689 กลุ่ม

ผลการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งการส่งเสริมการดำเนินงานกิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้สามารถหนุนเสริมธุรกิจชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากชุมชน ผ่านกิจกรรมดังนี้

❖ 1.1 การพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล

1. การตรวจสอบสุขภาพทางการเงินและจัดทำแผนการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน ครบทุกกลุ่ม (จำนวน 23,212 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 100) เพื่อพัฒนาให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและเฝ้าระวังป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย และส่งเสริมให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จัดสวัสดิการและหนุนเสริมสมาชิกชุมชนและครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยให้มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง

2. รักษามาตรฐานการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 3,000 กลุ่ม เพื่อรักษามาตรฐานการบริหารจัดการการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล

3. พัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่มาตรฐาน SMART SAVING GROUP (SSG) จำนวน 1,500 กลุ่ม โดยใช้เครื่องมือ ประกอบด้วย

- 1) แบบประเมินผลการจัดระดับการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 4 ด้าน 32 ตัวชี้วัด
- 2) แบบประเมินตรวจสอบสุขภาพทางการเงินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 4 ด้าน 19 ตัวชี้วัด
- 3) แบบประเมินกระบวนการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตสู่ระดับมาตรฐาน (SSG)

5 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

4. จัดทำแบบประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล (4 หลักการใหญ่ 10 หลักการย่อย 21 ตัวชี้วัด) ซึ่งเป็นการรวมแบบประเมิน 2 แบบ คือ แบบประเมินผล การจัดระดับการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (4 ด้าน 32 ตัวชี้วัด) และแบบประเมินตรวจสอบสุขภาพทางการเงินกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (4 ด้าน 19 ตัวชี้วัด) ให้เหลือแบบเดียว เพื่อให้ง่ายและสะดวกกับการปฏิบัติงานในพื้นที่และใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและป้องกันความเสียหายในการบริหารจัดการ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนากลุ่มฯ ให้มีความเข้มแข็งและมีธรรมาภิบาล

❖ 1.2 การพัฒนาศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เข้มแข็ง มีศักยภาพ เป็นสถานที่ถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ให้กับคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกลุ่มอื่น ๆ ให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ภายใต้แนวคิด “พี่สอนน้อง เพื่อนสอนเพื่อน” จึงได้จัดตั้งเป็นโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เมื่อปี พ.ศ. 2554 ภาคละ 1 แห่ง รวม 4 แห่ง ต่อมาในปี พ.ศ. 2555 ได้จัดตั้งเพิ่มภาคละ 1 แห่ง รวม 4 แห่ง ปัจจุบัน มีโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั่วประเทศ จำนวน 8 แห่ง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชน ได้สนับสนุนงบประมาณให้โรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้ง 8 แห่ง ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 2 หลักสูตร หลักสูตรละ 3 วัน คือ หลักสูตรการบริหารจัดการ และหลักสูตรการบัญชี โดยมีผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 480 คน จาก 76 จังหวัด และได้มีการทบทวน ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้ครอบคลุมทั้งในด้านการบริหารจัดการกลุ่ม การจัดทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี และการขยายกิจกรรมเครือข่ายของกลุ่ม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้มีความเข้มแข็ง

❖ 1.3 การส่งเสริมการดำเนินงานกิจกรรมเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมเครือข่ายของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เพื่อหนุนเสริมธุรกิจของชุมชน ดังนี้

1. การส่งเสริมการดำเนินงานธุรกิจชุมชน จังหวัดละ 1 แห่ง รวม 76 กลุ่ม เพื่อให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการและดำเนินธุรกิจชุมชน (กิจกรรมเครือข่าย)
2. ศูนย์สาธิตการตลาด ศูนย์สาธิตการตลาดเป็นการดำเนินงานภายใต้แนวคิด “รวมกันซื้อ รวมกันขาย” ของคนในชุมชน เพื่อมุ่งให้ประชาชนในชนบทรวมตัวกันในการดำเนินการแสวงหาสินค้าอุปโภคบริโภค ซื้อขายสินค้า ปัจจัยการผลิตในราคายุติธรรมและช่วยแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับภาคเอกชน จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1) ลงนามความร่วมมือกับมูลนิธิพัฒนาชีวิตชนบท โดยบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และบริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน) เพื่อร่วมพัฒนาศูนย์สาธิตการตลาด โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้านการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ฯ ให้ทันสมัย ด้านการปรับปรุงรูปลักษณ์ การวางผังและการจัดเรียงสินค้าและด้านการจัดทำระบบบัญชีและระบบเช็คคลังสินค้า ซึ่งได้ดำเนินการในพื้นที่ศูนย์สาธิตการตลาดนำร่อง จำนวน 10 แห่ง ดำเนินการ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ปี พ.ศ. 2560 พัฒนาศูนย์สาธิตการตลาดนำร่องเพื่อพัฒนารูขุมชน 4 ภาค ในพื้นที่ 10 จังหวัด

ระยะที่ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2562 ขยายผลสู่ศูนย์สาธิตการตลาดที่มีศักยภาพ จำนวน 80 แห่ง

ระยะที่ 3 ปี พ.ศ. 2563 - 2564 ถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ไปสู่ร้านค้า จำนวน 700 แห่ง เพื่อให้เกิดการพัฒนายกระดับตามศักยภาพและบริบทแต่ละพื้นที่ต่อไป

2) ลงนามความร่วมมือกับสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย เพื่อส่งเสริมช่องทางการตลาดสำหรับศูนย์สาธิตการตลาดและตลาดประชารัฐ ตามนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลที่เน้นให้ SMEs เป็นหลักในการทำงาน (SME - Focus Economy) และใช้แนวคิดการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจใน “ต้นทาง” ที่มีการสร้างข้อต่อ “กลางทาง” ซึ่งเป็นธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม เชื่อมโยงไปยังตลาด “ปลายทาง” ที่เป็นกิจการใหญ่ โดยมีเป้าหมาย คือ ศูนย์สาธิตการตลาดนำร่องใน 20 จังหวัด มีรายได้และผลกำไรเพิ่มขึ้น รวมทั้งสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน

การส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการศูนย์สาธิตการตลาดเชิงธุรกิจ จำนวน 350 แห่ง ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 776 คน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการศูนย์สาธิตการตลาดเชิงธุรกิจ และจัดเวทียกระดับศูนย์สาธิตการตลาดต้นแบบ จำนวน 6 แห่ง เพื่อยกระดับศูนย์สาธิตการตลาดเป็นต้นแบบสู่การเป็น Trader ชุมชน จากการประสานความร่วมมือพนักงานกำลังในการทำงานร่วมกันเกี่ยวกับการส่งเสริมการดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาด ระหว่างกรมการพัฒนาชุมชน และภาคเอกชน (มูลนิธิพัฒนาชีวิตชนบท โดยบริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และบริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน) และสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย) ทั้งใช้งบประมาณและไม่ใช้งบประมาณ ส่งผลให้คณะกรรมการศูนย์สาธิตการตลาด รวมทั้งเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจหลักการบริหารร้านค้าปลีกและหลักปฏิบัติพื้นฐานในเรื่องการวิเคราะห์ทำเลที่ตั้ง การเลือกสินค้าและบริการ การตั้งราคาขายและผลกำไร แแผนผังร้านค้าและการจัดเรียงสินค้า การตกแต่งร้านค้า การจัดรายการส่งเสริมการขาย การจัดสต็อกสินค้าและสามารถนำมาปรับใช้ในศูนย์สาธิตการตลาด เพื่อบริการแก่ลูกค้า/คนในชุมชน และทำให้มียอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 - 20

❖ 2. โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)

กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบันมีระยะเวลากว่า 26 ปี เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ไขปัญหาคความยากจน โดยมุ่งเป้าหมายที่ครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยการสนับสนุนเงินทุนในระดับหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 280,000 บาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้ครัวเรือนเป้าหมายยืมไปลงทุนประกอบอาชีพ การบริหารจัดการโครงการฯ ดำเนินการภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน พ.ศ. 2553 และการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนและประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมายในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีวิธีการบริหารจัดการเงินทุนให้หมุนเวียนคงอยู่ในหมู่บ้าน รวมถึงการตรวจสอบเงินทุนโดยคณะกรรมการ และมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบและติดตามการดำเนินโครงการ กข.คจ. ให้มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเกิดธรรมาภิบาล

ปัจจุบันมีหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) จำนวน 29,230 หมู่บ้าน เงินทุนโครงการฯ จำนวน 8,797,117,099.43 บาท มีการบริหารจัดการเงินทุนโครงการฯ ดังนี้ จำนวนครัวเรือนที่ได้รับเงินยืม 1,394,051 ครัวเรือน จำนวนเงินที่ครัวเรือนได้รับเงินยืม 7,941,526,979 บาท เงินทุนที่ฝากธนาคาร 675,713,265.43 บาท และเงินทุนที่อยู่ระหว่างเร่งรัดติดตาม 179,876,855 บาท

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ กข.คจ. และกลไกการขับเคลื่อนทุนชุมชนในพื้นที่ โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทบทวนการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) เพื่อให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและเป็นไปตามแนวทางที่กรมฯ ได้ส่งเสริมสนับสนุน รวมทั้งได้ลงพื้นที่ติดตาม สนับสนุนการบริหารจัดการเงินทุนโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ในพื้นที่ 18 จังหวัด 18 เขตตรวจราชการ และได้จัดทำแบบประเมินศักยภาพโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 18 ตัวชี้วัดเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและป้องกันความเสียหายในการบริหารจัดการและส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ กข.คจ. ให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ จำนวน 924 แห่ง (ในพื้นที่ 76 จังหวัด 878 อำเภอ)

ผลการดำเนินงาน

จัดการหนี้ไปสั 1 ครั้วเรือน 1 สัญญา ผ่านกิจกรรม ดังนี้

ที่	โครงการ/กิจกรรม	จำนวน
1	ประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	42 คน
2	จัดทำเอกสารสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	3,000 เล่ม
	- คู่มือสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	1,500 เล่ม
	- แบบประเมินผลการจัดระดับการพัฒนาศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	
3	ประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	85 คน
4	ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการบริหารจัดการหนี้	76 จังหวัด (7,024 คน)
5	ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนบริหารจัดการหนี้ “สำนึกดี แผนดี บริหารหนี้ได้”	924 แห่ง (27,720 คน)
6	เชิดชูเกียรติศูนย์จัดการกองทุนชุมชน	18 เขตตรวจ

จากการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานศูนย์จัดการกองทุนชุมชน ด้วยการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการศูนย์จัดการกองทุนชุมชนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการศูนย์จัดการกองทุนชุมชน รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างวินัยทางการเงิน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การบริหารจัดการหนี้ การจัดทำแผนบริหารจัดการหนี้ และการส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของครัวเรือนและความต้องการของตลาดแก่ครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อลดรายจ่าย และมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งสนับสนุนวัสดุประกอบอาชีพ ตามแผนการบริหารจัดการหนี้แก่ครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการหนี้ ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา ให้สามารถลดหนี้และปลดหนี้ ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการหนี้ดังนี้ (ข้อมูล ณ วันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2562)

สามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา จำนวน 39,674 ครัวเรือน (ปี พ.ศ. 2560 – 2562) ดังนี้

- ปี พ.ศ. 2560 จำนวน 12,764 ครัวเรือน
- ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 12,824 ครัวเรือน
- ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 14,086 ครัวเรือน

ครัวเรือนเป้าหมายสามารถลดหนี้/ปลดหนี้

- ลดหนี้ จำนวน 20,030 ครัวเรือน เป็นเงิน 324,140,430 บาท
- ปลดหนี้ได้ จำนวน 2,546 ครัวเรือน เป็นเงิน 75,626,768 บาท

ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสามารถบริหารจัดการหนี้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

- สรรวจ/จัดทำทะเบียนลูกหนี้ครัวเรือน

- วิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้และจัดประเภทลูกหนี้
- ดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือนเป้าหมาย
- ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนมีแผนการบริหารจัดการหนี้
- ศูนย์จัดการกองทุนชุมชนสามารถบริหารจัดการหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมาย ไปสู่ 1 ครัวเรือน

1 สัญญา

เกิดการพัฒนาระบบการเรียนรู้ของคนในชุมชน

- กลุ่ม/องค์กร/กองทุนการเงินที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยเชื่อมโยงข้อมูลกองทุนชุมชนในพื้นที่และบูรณาการเชื่อมโยงการบริหารจัดการเงินทุนในชุมชน ให้สามารถใช้จ่ายเงินในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินของคนในชุมชน โดยผ่านกระบวนการการบริหารจัดการหนี้ไปสู่ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา และกระบวนการบริหารจัดการชุมชน

- ครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการหนี้ 1 ครัวเรือน 1 สัญญา (ปี พ.ศ. 2560 - 2562) รวม 83,160 ครัวเรือน เกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ในเรื่องวินัยทางการเงิน การออม การปรับทัศนคติ/พฤติกรรมทางการเงิน การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำแผนพัฒนาชีวิตครัวเรือน และการประกอบอาชีพ ฯลฯ

การส่งเสริมการออม ครัวเรือนเป้าหมายมีการออมเงิน จำนวน 20,677 ครัวเรือน เป็นเงิน 313,305,907 บาท โดยออมเงินผ่านกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน 13,351 ครัวเรือน
- ออมทรัพย์สัจจะบัญชีที่ 2 จำนวน 5,979 ครัวเรือน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- อื่น ๆ จำนวน 1,347 ครัวเรือน

การจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 12,907 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 54.81 ของจำนวนครัวเรือนเป้าหมายที่สามารถลดหนี้/ปลดหนี้ได้ จำนวน 22,576 ครัวเรือน สร้างอาชีพและรายได้เสริมให้กับประชาชนใน 924 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นการส่งเสริมและต่อยอดอาชีพ โดยดำเนินการในรูปแบบ “เงินทุนคืนกลุ่ม” และมีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ

4. กองทุนชุมชนหนุนเสริมอาชีพครัวเรือน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากแผนงานบูรณาการ พัฒนาพื้นที่ระดับภาค ชื่อโครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม กิจกรรมกองทุนชุมชนหนุนเสริมอาชีพผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ในวงเงินงบประมาณ 119,861,700 บาท

วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้คณะทำงานจัดการกองทุนชุมชน ซึ่งมาจากคณะกรรมการกองทุนชุมชนต่าง ๆ ในหมู่บ้านและชุมชน เป็นกลไกในการบริหารจัดการและพัฒนากองทุนชุมชนให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากกองทุนของชุมชนที่มีอยู่หลากหลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วมช่วยเหลือให้คนในชุมชน โดยเฉพาะคนยากจนหรือผู้มีรายได้น้อย ได้รับความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ พร้อมทั้งพัฒนาให้ดำเนินกิจกรรมด้านอาชีพก่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาสเข้าถึงแหล่งทุนของชุมชน

พื้นที่ดำเนินการ 12 จังหวัด 166 อำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดหนองบัวลำภู อุดรธานี นครพนม มุกดาหาร สกลนคร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี) จำนวน 4,218 หมู่บ้าน รวม 63,270 ครัวเรือน

ผลการขับเคลื่อน

- ผู้มีรายได้น้อยเป็นสมาชิกกองทุนชุมชน จำนวน 60,126 คน คิดเป็นร้อยละ 95.03 จากผู้มีรายได้น้อยทั้งหมด 63,270 ครัวเรือน
- ผู้มีรายได้น้อยได้รับเงินยืมจากกองทุนชุมชน จำนวน 48,358 คน คิดเป็นร้อยละ 80.43 เป็นจำนวนเงิน 1,407,238,831 บาท
- ผู้มีรายได้น้อยหรือกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นใหม่ได้รับเงินกู้ยืมจากกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้านเพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ จำนวน 4,427 คน จำนวนเงิน 30,933,950 บาท

5. การพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้นำแนวคิดการพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริมาใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน นานมากกว่า 52 ปี โดยการนำองค์ความรู้จาก 3 แหล่ง ได้แก่ พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ เพื่อแก้ปัญหาของพื้นที่ องค์ความรู้จากการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 8 ด้าน และองค์ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นำมาพัฒนาทุนชุมชนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งเรียนรู้ถึงประโยชน์ของทุนชุมชนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ค้นหาศักยภาพของทุนชุมชนที่มีอยู่ในหมู่บ้าน จนถึงการนำองค์ความรู้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาปรับใช้ในการพัฒนาทุนชุมชนและแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในหมู่บ้านผ่านกระบวนการแผนชุมชน โดยการส่งเสริมการดำเนินโครงการหมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลตามแนวพระราชดำริ

นอกจากนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ยังมีหน่วยงานในสังกัดที่มีสำนักงานตั้งอยู่ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาชุมชนในศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และพื้นที่ใกล้เคียง 12 จังหวัด ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชนและของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน โดยมีการกิจหลักในการ “ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน” เพื่อเป็นแหล่งฝึกอาชีพและถ่ายทอดวิทยาการแผนใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้บ้านตัวอย่างเกษตรพอเพียง และเป็นแนวทางในการพัฒนาที่นำไปสู่ความสามารถในการพึ่งตนเองในระดับต่าง ๆ

ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลตามแนวพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลตามแนวพระราชดำริ เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และสามารถถ่ายทอดขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ให้ไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ได้ และเพื่อให้ผู้นำชุมชน คณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรในหมู่บ้านขยายผลทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริ สามารถกำหนดแนวทางและวิธีการพัฒนาหมู่บ้านให้เหมาะสมกับภูมิสังคมของตนเอง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลตามแนวพระราชดำริ ดำเนินการในพื้นที่ 43 จังหวัด จังหวัดละ 1 หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านที่มีการดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแนวพระราชดำริ หรือเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่ไม่เคยดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาทุนชุมชนตามแนวพระราชดำริมาก่อน เพื่อให้หมู่บ้านได้รับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการน้อมนำหลักองค์ความรู้ 6 มิติ หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และการเรียนรู้องค์ความรู้จากพื้นที่โครงการพระราชดำริ มาจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน ปรับใช้ในการแก้ไขปัญหา และบริหารจัดการทุนต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้านให้เหมาะสม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ภาศิการพัฒนากนนำ ผู้นำหมู่บ้าน กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายของหมู่บ้าน 43 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 30 คน รวม 1,290 คน

กิจกรรมที่ 2 ประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการบริหารจัดการทุนชุมชนและการพัฒนาอาชีพหมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลตามแนวพระราชดำริ ดำเนินการในพื้นที่ 33 จังหวัด จังหวัดละ 1 หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 - 2559 เพื่อส่งเสริมให้หมู่บ้านทุนชุมชนขยายผลตามแนวพระราชดำริ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้ในการพัฒนาทุนชุมชนของหมู่บ้านและการพัฒนาอาชีพ สามารถบริหารจัดการทุนชุมชน บูรณาการทุนชุมชนให้เหมาะสม เกิดประโยชน์กับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้นำ กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 33 จังหวัด จังหวัดละ 1 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 30 คน รวม 990 คน

ผลสำเร็จ

หมู่บ้าน/ชุมชนมีเป้าหมายการพัฒนาทุนชุมชนที่ชัดเจน และสามารถดำเนินกิจกรรมไปสู่เป้าหมายตามที่ชุมชนต้องการ โดยน้อมนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริและการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตและการบริหารจัดการชุมชน และมีการแสวงหาทุนชุมชนมาบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งคนในชุมชนมีความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เกิดการกระตุ้นให้เกิดความสำนึกรัก ห่วงแหนทุนชุมชนที่มีอยู่ในพื้นที่ของตนเอง เกิดการมีส่วนร่วมและบูรณาการการทำงานมากขึ้น พร้อมให้ความร่วมมือในการพัฒนาและบริหารจัดการชุมชน ส่งผลให้มีรายได้จากการนำทุนชุมชนมาบริหารจัดการเพิ่มคุณค่าและมูลค่า

6. โครงการเพิ่มศักยภาพกองทุนชุมชนด้านการบริหารโครงการ บริการนี้ และบริการสัญญา

จากภารกิจของกรมการพัฒนาชุมชนที่ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนชุมชนต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเงินลงทุนประกอบอาชีพและจัดสวัสดิการ ซึ่งเป็นเงินทุนและกองทุนที่ภาครัฐสนับสนุน ได้แก่ โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) และกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และเงินทุนของประชาชนที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนร่วมกันดำเนินการ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จะเห็นได้ว่าปัจจุบันกองทุนชุมชนเจริญเติบโตมากขึ้น ทั้งจำนวนเงินทุน จำนวนสมาชิก กิจกรรมเครือข่าย ซึ่งมีสมาชิกกองทุนกู้ยืมเงินไปเป็นจำนวนมาก หากมีการบริหารจัดการที่ไม่เข้มแข็ง อาจก่อให้เกิดปัญหาในการชำระหนี้ของสมาชิกรวมทั้งปัญหาการทุจริตได้

สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพกองทุนชุมชนด้านการบริหารโครงการ บริหารหนี้ และบริหารสัญญา โดยความร่วมมือของ 3 หน่วยงานของกรมการพัฒนาชุมชน คือ สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน สถาบันการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้กองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งและมีธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืน ในวงเงินงบประมาณ 11,734,700 บาท ประกอบด้วย 4 กิจกรรม

1. สร้างหลักสูตร/คู่มือ ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างหลักสูตร “เพิ่มศักยภาพกองทุนชุมชนด้านการบริหารโครงการ บริหารหนี้ และบริหารสัญญา”
2. ทิ่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างที่มหาวิทยาลัยขับเคลื่อนกองทุนชุมชนด้านการบริหารโครงการ บริหารหนี้ และบริหารสัญญา
3. สร้างพลังชุมชนด้วย Move for Fund Team ประชุมเชิงปฏิบัติการคลินิกสร้างสุขกองทุนชุมชน
4. เข้าถึงพื้นที่ด้วยคลินิกสร้างสุขกองทุนชุมชน Mobile Clinic สร้างสุขกองทุนชุมชน เพื่อให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาในเรื่องการบริหารโครงการ การบริหารหนี้และการบริหารสัญญา จากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลลูกหนี้กองทุนชุมชน จำนวน 8 กองทุน (รวมทั่วประเทศ 7,024 กองทุน)

❖ 7. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

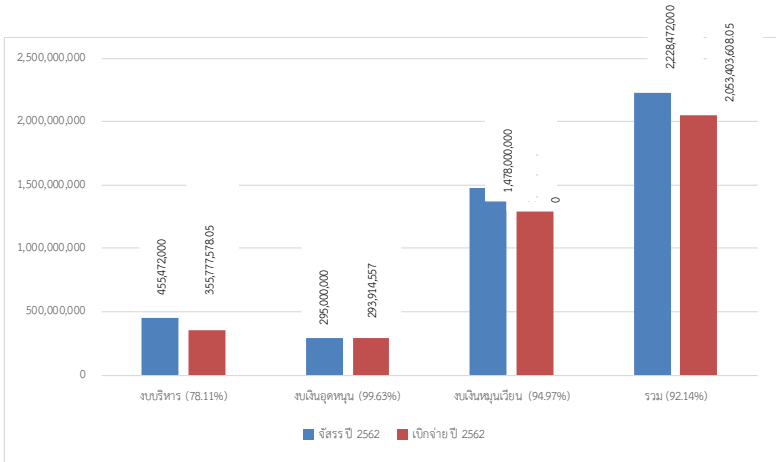
ความเป็นมา

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ได้ควบรวมมาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 โดยมีสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นสำนักงานเลขานุการการบริหาร คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเป็นสำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับอำเภอ

วัตถุประสงค์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

1. เป็นแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ ให้แก่สตรีและองค์กรสตรี
2. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อส่งเสริมบทบาทและพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี ในการเฝ้าระวังดูแลและแก้ไขปัญหาสตรี การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีนำไปสู่การสร้างสวัสดิภาพหรือสวัสดิการเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของสตรีและผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ในสังคม
3. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรี การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านสังคมให้แก่สตรีและองค์กรสตรี
4. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรี ตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

ปัจจุบัน (วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562) กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีจำนวนสมาชิกบุคคลธรรมดา จำนวน 13,599,547 คน องค์กรสตรี จำนวน 52,223 องค์กร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชนได้รับการเห็นชอบงบประมาณจากคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและได้รับการอนุมัติจากกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง วงเงินงบประมาณ 2,228,472,000 บาท มีผลการเบิกจ่าย 2,053,403,608.05 บาท รายละเอียด ดังนี้

เงินทุนหมุนเวียนและเงินอุดหนุน

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ได้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน (กู้ยืม) เพื่อให้กลุ่มสตรีนำไปประกอบอาชีพ และสนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมบทบาท พัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางด้านสังคมให้แก่สตรีและองค์กรของสตรีและสนับสนุนโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรี ดังนี้

ประเภท	โครงการ	จำนวนเงิน (บาท)	สตรีผู้ได้รับประโยชน์ (คน)
เงินทุนหมุนเวียน	9,627	1,403,711,473.00	47,095
เงินอุดหนุน	5,796	293,914,557.00	932,913

แยกประเภทเงินทุนหมุนเวียน (เงินกู้) ตามประเภทอาชีพที่ขอกู้ในภาพรวมปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2562 ดังนี้

ประเภทอาชีพ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 - 2562		ร้อยละ
	โครงการ	จำนวนเงิน	
1. เกษตรกรรม	24,954	3,120,528,324.00	64.31
2. อุตสาหกรรม	1,906	237,548,200.00	4.90
3. พาณิชยกรรมและบริหาร	3,471	427,974,082.00	8.82
4. คหกรรม	2,277	285,458,284.00	5.88
5. หัตถกรรม	6,013	733,691,230.00	15.12
6. ศิลปกรรม	382	46,980,520.00	0.97
รวม	39,003	4,852,180,640.00	100

แยกประเภทกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมบทบาทพัฒนาศักยภาพสตรี และเครือข่ายสตรีในภาพรวม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2562 ดังนี้

ประเภทกิจกรรม	โครงการ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
1. ส่งเสริมสุขภาพสตรี	4,608	310,501,450.00	41.20
2. แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม	2,372	146,013,775.00	19.37
3. แก้ไขปัญหาความยากจน	2,538	153,161,014.00	20.32
4. พัฒนาบุคลากร ทักษะการเป็นผู้นำ	2,417	144,028,507.00	19.20
รวม	11,935	753,704,746	100

การบริหารจัดการหนี้

1. การบริหารจัดการหนี้ค้างชำระของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กองทุนเดิม ปี พ.ศ. 2556 – 2559 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมีหนี้ค้างชำระจำนวน 1,131,724,117.95 บาท บริหารจัดการจำนวน 585,767,242.23 บาท คงเหลือ 545,956,875.72 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.75 โดยแยกเป็นรายไตรมาส ดังนี้

ปี พ.ศ. 2562	หนี้ค้างชำระ	บริหารจัดการ	คงเหลือ	ร้อยละ
ไตรมาส 1	1,131,724,117.95	33,277,855.91	1,098,446,262.04	2.94
ไตรมาส 2		88,915,861.46	1,042,808,256.49	7.85
ไตรมาส 3		493,526,877.12	638,195,240.83	43.60
ไตรมาส 4		585,767,242.23	545,956,875.32	51.75

2. การบริหารจัดการหนี้ค้างชำระของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกองทุนใหม่ ตามสัญญากู้ยืมเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 – 2561 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีหนี้ค้างชำระ จำนวน 274,485,589.92 บาท สามารถบริหารจัดการหนี้ได้ จำนวน 122,501,408.44 บาท ยังมีหนี้ที่จะต้องบริหารจัดการ จำนวน 151,984,181.48 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.63 โดยแยกเป็นรายไตรมาส ดังนี้

ปี พ.ศ. 2562	หนี้ค้างชำระ	บริหารจัดการ	คงเหลือ	ร้อยละ
ไตรมาส 1	274,485,589.92	4,223,900.31	270,261,689.92	1.53
ไตรมาส 2		87,703,591.93	186,781,997.99	31.95
ไตรมาส 3		100,588,488.58	173,897,101.34	36.64
ไตรมาส 4		122,501,408.44	151,984,181.48	44.63

3. หนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ถึงกำหนดชำระในปีบัญชีงบประมาณ 2562 เป็นหนี้ที่จะครบกำหนดชำระในปี พ.ศ. 2562 ยอดที่เคลื่อนไหวต้องอ้างอิงกับเงินกู้ที่จะปล่อยในปี พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ชำระภายในปี พ.ศ. 2562 รายละเอียด ดังนี้

ว/ด/ป	หนี้ครบกำหนด ชำระปีบัญชี 2562	มีการชำระหนี้คืน กองทุนแล้ว	ร้อยละ ของเงินต้น	หนี้ที่ยังไม่ได้ ชำระ
ไตรมาส 1	126,196,320.29	75,377,438.56	59.73	50,818,881.73
ไตรมาส 2	314,407,699.57	154,883,715.89	43.26	159,523,983.68
ไตรมาส 3	1,242,596,676.51	764,087,747.58	61.49	478,508,928.93
ไตรมาส 4	1,868,453,694.76	1,207,377,319.00	64.62	661,076,375.76

โครงการ/กิจกรรม ปีบัญชีงบประมาณ 2562

สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ได้จัดโครงการ/กิจกรรม เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้แก่หัวหน้ากลุ่มงาน/นักวิชาการพัฒนาชุมชน เจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 31 โครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วย

ที่	โครงการ	จำนวน	งบประมาณ
1	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีด้านการเงิน การคลัง การบัญชี และการพัสดุ	166 คน	1,297,000.00
2	ประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำรายงานการเงินประจำปี พ.ศ.2562 ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	87 คน	657,000.00
3	ประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนและขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคล	70 คน	667,500.00
4	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพเจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	264 คน	1,808,000.00
5	ประชุมเชิงปฏิบัติการประเมินผลทุนหมุนเวียนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	175 คน	956,000.00
6	ประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนยุทธศาสตร์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	50 คน	223,400.00
7	โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	40 คน	375,440.00
8	ประชุมเชิงปฏิบัติการการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนากองทุน	312 คน	1,923,900.00
9	ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะสารสนเทศด้านการตลาดยุคใหม่สำหรับสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	60 คน	600,000.00
10	ประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายในการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	622 คน	4,628,600.00
11	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพคณะกรรมการเครือข่ายอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับภาค	328 คน	2,131,400.00
12	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับประเทศ	159 คน	986,600.00
13	โครงการสัมมนาคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับภาค	247 คน	1,634,500.00
14	โครงการสัมมนาคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับประเทศ	36 คน	196,000.00
15	โครงการเชิดชูเกียรติคนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	77 จังหวัด	1,581,380.00

16	เสริมสร้างความเข้มแข็งของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรุงเทพมหานคร	321 คน	489,600.00
17	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเขต	536 คน	894,000.00
18	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร	117 คน	306,900.00
19	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรุงเทพมหานคร	155 คน	300,000.00
20	โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการการบริหารโครงการ การบริหารสัญญา การบริหารหนี้ แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	81 คน	167,000.00
21	โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการการบริหารจัดการหนี้ค้ำชำระกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	77 จังหวัด	14,514,400.00
22	โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดผลิตภัณฑ์กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	77 จังหวัด	12,940,000.00
23	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพคณะทำงานเครือข่ายอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด	2,900 คน	3,125,000.00
24	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกลุ่มอาชีพกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	34,024 คน	22,880,000.00
25	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพอาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้มีประสิทธิภาพ	46,534 คน	27,218,000.00
26	โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล/เทศบาล/เทศบาลเมืองพัทยา ด้านการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	55,881 คน	39,472,440.00
27	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี แก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน	3,622 คน	7,310,960.00
28	โครงการเวทีเสริมสร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแก่คณะกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ	4,618 คน	8,786,640.00
29	เสริมสร้างภาพลักษณ์กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ	2 กิจกรรม	8,810,000.00
30	ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	77 จังหวัด	13,800,000.00
31	จัดทำคู่มือการบริหารจัดการหนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	40,000 เล่ม	1,000,000.00

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

กรมการพัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพของ “ทุนมนุษย์” ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยถือเป็นบทบาทหน้าที่หลักในงานพัฒนาชุมชนทุกพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ขณะเดียวกันบุคลากรของกรมการพัฒนาชุมชนคือกำลังสำคัญในการถ่ายทอดแนวคิด ปรัชญา และหลักการพัฒนาชุมชน ผ่านนโยบายและการกิจ โดยร่วมกับประชาชนขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ กิจกรรม การพัฒนาชุมชน ดังนั้น “ทุนมนุษย์” ของกรมการพัฒนาชุมชน คือปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง และชุมชนพึ่งพาตนเองได้” ยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) บุคลากร เก่ง ดี มีความสุข และเป็นที่ยอมรับของประชาชนจากทุกภาคส่วน ภายใต้กลยุทธ์และแนวทางการขับเคลื่อนดังนี้

เป้าหมาย : องค์กรทันสมัย งานมีคุณภาพ	เป้าหมาย : บุคลากรทันสมัย เก่ง ดี และมีความสุข	เป้าหมาย : องค์กรมีภาพลักษณ์ ที่ดี
ตัวชี้วัด : ได้รับรางวัลจาก หน่วยงาน หรือผ่านเกณฑ์ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ องค์กร	ตัวชี้วัด : 1. ร้อยละของบุคลากร ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ 2. ร้อยละความพึงพอใจของ บุคลากร	ตัวชี้วัด : ร้อยละของชุมชนและ เครือข่ายที่มีความเชื่อมั่นต่อกรมฯ
กระบวนการงาน 1 : ยกระดับการ จัดการบริหารองค์กร	กระบวนการงาน 1 : สร้างคนเก่ง คนดี	กระบวนการงาน 1 : สร้างระบบ บริการงานพัฒนาชุมชน
กระบวนการงาน 2 : ขับเคลื่อนองค์กร ด้วยองค์ความรู้ และนวัตกรรม	กระบวนการงาน 2 : พัฒนาบุคลากร ให้ทันสมัย	กระบวนการงาน 2 : พัฒนาการ สื่อสารภาพลักษณ์ภายในองค์กร
กระบวนการงาน 3 : ยกระดับงาน พัฒนาชุมชน	กระบวนการงาน 3 : เสริมสร้าง ความพึงพอใจและความผูกพัน	กระบวนการงาน 3 : ประชาสัมพันธ์ ภาพลักษณ์องค์กรสู่สาธารณชน

1. การเสริมสร้างศักยภาพองค์กร

1.1 การส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาล เจตนารมณ์นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี

“ตามเจตนารมณ์ของมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน โดยได้กำหนดเป็นหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาลให้บังเกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม จึงได้ประกาศเจตนารมณ์นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติราชการของกรมการพัฒนาชุมชนมีระบบบริหารจัดการที่ดี มีความชัดเจน โปร่งใส มีคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจ และเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงความมุ่งมั่นต่อการบริหารราชการตามแนวธรรมาภิบาล โดยกำหนดแนวทางการนํานโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี ไปสู่การปฏิบัติทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย

- นโยบายด้านรัฐ สังคมและสิ่งแวดล้อม มุ่งมั่นทำงาน โดยยึดหลักของกฎหมาย นโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์ของกรมการพัฒนาชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากภายใต้แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- นโยบายด้านผู้รับบริการและผู้ได้ส่วนเสีย มุ่งมั่นพัฒนาระบบการให้บริการที่คำนึงถึงประโยชน์สุข การตอบสนอง ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง เสมอภาค โปร่งใส และเป็นธรรม
- นโยบายด้านองค์กร มุ่งมั่นพัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน
- นโยบายด้านผู้ปฏิบัติงาน มุ่งมั่นใช้ระบบคุณธรรมในการบริหารทรัพยากรบุคคล พัฒนาศักยภาพให้มีศักยภาพและประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยและปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกฎหมาย โดยเคร่งครัด

**การดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือ (MOU) ระหว่างกรมการพัฒนาชุมชน
กับ หน่วยงานอื่น ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2562
มีการจัดทำ MOU กับ 55 หน่วยงานอื่น รวมทั้งสิ้น 31 ฉบับ**

1. ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 15 ฉบับ

ที่	ประเด็น MOU	วันที่ลงนาม	หน่วยงานที่ MOU
1	การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากผ่านเครือข่ายศูนย์ดิจิทัลชุมชน	28 พ.ค. 2559	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สหพันธ์เอสเอ็มอีไทย, THAILANDMALL.net
2	โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	25 ก.ค. 2560	บริษัทโอทอปอินเตอร์ เทรตเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) กับ AEC Commercial And Event Joint Stock Company (จากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม)
3	โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	25 ก.ค. 2560	บริษัทโอทอปอินเตอร์ เทรตเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) กับ BM Group Company Limited (จากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)
4	สร้างวิทยาการและผู้ประกอบการ Village e-Commerce ผ่านเครือข่ายศูนย์ดิจิทัลชุมชน	14 ก.ย. 2560	สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
5	โครงการความร่วมมือ OTOP e-Commerce บนแอปพลิเคชัน ร้านฟาร์มสุข	20 ธ.ค. 2560	บริษัท แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ทเวอร์ค จำกัด (AWN) ในเครือบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (AIS)
6	โครงการความร่วมมือ OTOP e-Commerce บนเว็บไซต์ Weloveshopping.com	20 ธ.ค. 2560	บริษัท แอสเซนด คอมเมอร์ส จำกัด ในเครือ ซีพี กรุ๊ป
7	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อจำหน่ายบนเครื่องบิน ครั้งที่ 2	27 ส.ค. 2561	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน), กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน), บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด, บริษัท คิงเพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด, บริษัท มอลล์ (ไทยแลนด์) จำกัด

8	การสนับสนุนการดำเนินงานและสนับสนุนเงินทุนแก่กลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP หรือวิสาหกิจชุมชน หรือกิจการที่ก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนเพื่อตอบสนองการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยการให้คำปรึกษาสนับสนุนเงินทุนหรือสินเชื่อปลอดดอกเบี้ยหรือดอกเบี้ยต่ำเพื่อขยายกิจการที่ก่อให้เกิดรายได้ของชุมชน	10 ก.ย. 2558	ธนาคารออมสิน
9	การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ และการสนับสนุนช่องทาง การจัดจำหน่ายภายในประเทศและภายนอกประเทศให้กับผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP (โครงการตลาดต่อยอด)	12 ธ.ค. 2560	บริษัท ตลาดต่อยอด เออีซี จำกัด
10	การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนสู่การเป็นผู้ประกอบการชุมชน (Community Entrepreneur : CE)	14 ธ.ค. 2559	หน่วยงานริเริ่มธุรกิจเพื่อสังคมแห่งประเทศไทย (Thailand Social Business Initiative : TSBI)
11	ข้อตกลงความร่วมมือการดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาดตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ (SE) (มุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการเชิงธุรกิจ ด้านการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ฯ ให้ทันสมัย ด้านการปรับปรุงรูปลักษณ์ การวางผังและการจัดเรียงสินค้า และด้านการจัดทำระบบบัญชีและระบบการเช็คคลังสินค้า)	7 ก.พ. 2560	มูลนิธิพัฒนาชีวิตชนบท โดยบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด และบริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)
12	การส่งเสริมช่องทางการตลาดสำหรับศูนย์สาธิตการตลาดและตลาดประชารัฐ	15 มี.ค. 2561	สมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย
13	โครงการเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการชุมชน (Project for Community – Based Entrepreneurship Promotion)	23 พ.ค. 2560	องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency : JICA)

14	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีสู่ความยั่งยืนแบบบูรณาการ	23 พ.ย. 2561	กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ (สทน.), องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว, สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, บริษัท ประชาธิปไตยสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด, สมาพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย (Thai Federation of Provincial Tourist Associations - TFOPTA), สมาคมไทยท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผจญภัย
15	การส่งเสริมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีสู่อุตสาหกรรมไมซ์	21 มิ.ย. 2562	สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน), คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (ไทย)

2. ด้านสังคม จำนวน 6 ฉบับ

ที่	ประเด็น MOU	วันทีลงนาม	หน่วยงานที่ MOU
1	โครงการโอท็อป จูเนียร์ “OTOP Junior Contest”	22 ธ.ค. 2559	บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน)
2	การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น	8 ก.ย. 2559	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สอ.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยสำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
3	1. สร้างรูปแบบการพัฒนาศักยภาพและขยายผลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี 2. สื่อสารภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานโดยขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการสานพลังชุมชนเพื่ออย่างพอเพียง สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	20 มิ.ย. 2559	บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
4	บูรณาการขับเคลื่อนโครงการ หนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้าน ประกันสังคมถ้วนหน้า	16 ธ.ค. 2561	สำนักงานประกันสังคม

5	แก้ไขปัญหาคาความยากจนเชิงบูรณาการ โดยมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนอาชีพแก่ครัวเรือนยากจนให้สามารถบริหารจัดการชีวิตได้อย่างเหมาะสม และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. เพื่อตอบสนองการขับเคลื่อนนโยบายสานพลังประชารัฐของรัฐบาลในการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	15 พ.ค. 2562	มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง
6	การบูรณาการขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ผ่านโครงการ Craft Creator Awards	27 มิ.ย. 2562	Create Intelligence Media (CIM) ภายใต้บริษัท ศรีเอช อินเทลลิเจนซ์ จำกัด

3. ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 ฉบับ

ที่	ประเด็น MOU	วันที่ลงนาม	หน่วยงานที่ MOU
1	1. ร่วมกันประเมินศักยภาพในพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกผลิตภัณฑ์/ทรัพยากรชีวภาพที่มีความโดดเด่น แต่วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตยังมีไม่มากนักหรือใกล้สูญหายไปจากพื้นที่ เพื่อช่วยส่งเสริมการเพาะขยายพันธุ์การพัฒนาวัตถุดิบในพื้นที่ให้เพียงพอต่อการผลิต 2. การร่วมออกงาน แสวงหาสินค้าและนิทรรศการต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4 พ.ค. 2559	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

4. ด้านการบริการ จำนวน 6 ฉบับ

ที่	ประเด็น MOU	วันที่ลงนาม	หน่วยงานที่ MOU
1	1. การขอใช้โปรแกรมสำหรับอ่านข้อมูลจากบัตรประจำตัวประชาชน 2. การขอใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยวิธีเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Online) 3. การขอใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยวิธีแฟ้มข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Batch Processing)	8 ก.พ. 2559	กรมการปกครอง
2	การใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนและลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่	3 ต.ค. 2560	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (GISTDA)
3	การจัดทำระบบสำรวจจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล (Digital Survey)	9 พ.ค. 2563	บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
4	การขอใช้บริการรับชำระค่าน้ำกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีด้วยแบบฟอร์มการชำระเงิน (Bill Payment) และการให้บริการด้านการเงิน ผ่านธุรกิจการรับชำระสินค้าและบริการของธนาคาร	29 มี.ค. 2559	ธนาคารกรุงไทย
5	การขอใช้บริการรับชำระค่าน้ำกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีด้วยแบบฟอร์มการชำระเงิน (Bill Payment) และการให้บริการด้านการเงิน ผ่านธุรกิจการรับชำระสินค้าและบริการของธนาคาร	29 มี.ค. 2559	ธนาคารออมสิน
6	การขอใช้บริการรับชำระค่าน้ำกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีด้วยแบบฟอร์มการชำระเงิน (Bill Payment) และการให้บริการด้านการเงิน ผ่านธุรกิจการรับชำระสินค้าและบริการของธนาคาร	29 มี.ค. 2559	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

5. ด้านวิชาการ จำนวน 3 ฉบับ

ที่	ประเด็น MOU	วันที่ลงนาม	หน่วยงานที่ MOU
1	1. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานด้านพัฒนาสังคมและด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม 2. ร่วมมือในการจัดอบรม สัมมนา ประชุมทางวิชาการ การวิจัย การจัดทำวารสาร ตำรา เอกสารวิชาการและจัดกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ 3. แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการ 4. การพัฒนาบุคลากรด้านพัฒนาสังคมและด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม 5. การประสานความร่วมมือกับสถาบันวิชาการในประเทศและต่างประเทศในการมีส่วนร่วมพัฒนาบุคลากร นักวิจัย และองค์ความรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	30 ธ.ค. 2554	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการเพื่อบูรณาการขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	14 ส.ค. 2562	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
3	บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการในการเผยแพร่ความรู้และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ข้อมูล และความช่วยเหลือด้านวิชาการ วิจัย และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างหน่วยงาน	20 ก.ย. 2562	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**การประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**

แบบรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน พ.ศ. 2562)

กรมการพัฒนาชุมชน

องค์ประกอบที่	เป้าหมาย			ผลการดำเนินงาน	ปัญหา/ อุปสรรค (หากมี)
	ขั้นต่ำ	ขั้น มาตรฐาน	ขั้นสูง		
องค์ประกอบที่ 1 Function Base					
ตัวชี้วัดที่ 1 ความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน					-
ตัวชี้วัดที่ 1.1 ร้อยละของครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. คงเหลือ (15,429 คร.)	9.12	6.73	4.34	2.52 (คงเหลือ 389 คร.)	
ตัวชี้วัดที่ 1.2 คุณภาพชีวิตของครัวเรือนเป้าหมายตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐานเพิ่มขึ้น	ครัวเรือน/ คนไทย ผ่านเกณฑ์	ครัวเรือน/ คนไทย ผ่านเกณฑ์	ครัวเรือน/ คนไทย ผ่านเกณฑ์	ครัวเรือน/คนไทย ผ่านเกณฑ์ จปฐ. เพิ่มขึ้น จำนวน	-
เงื่อนไข : ตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ต้องเพิ่มขึ้น	จปฐ. <u>เพิ่มขึ้น</u>	จปฐ. <u>เพิ่มขึ้น</u>	จปฐ. <u>เพิ่มขึ้น</u>	29 ตัวชี้วัด (ตัวชี้วัดที่ 11,23 ผ่านเกณฑ์เพิ่มขึ้น)	
ตัวชี้วัดที่ 11 : ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และถูกสุขลักษณะ	ตั้งแต่	ตั้งแต่	ตั้งแต่		
ตัวชี้วัดที่ 23 ครัวเรือนมีการเก็บออม	22 - 24 ตัวชี้วัด	25 - 27 ตัวชี้วัด	28 ตัวชี้วัด ขึ้นไป		
ตัวชี้วัดที่ 2 ความสำเร็จในการพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์	6,800	7,600	● 7,600	● 7,628	-
ตัวชี้วัดที่ 2.1 จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน	ผลิตภัณฑ์ผ่านเกณฑ์การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อย่างน้อย 4 ใน 6 ข้อ	ผลิตภัณฑ์ผ่านเกณฑ์การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อย่างน้อย 4 ใน 6 ข้อ	ผลิตภัณฑ์ผ่านเกณฑ์การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อย่างน้อย 4 ใน 6 ข้อ ● 1,520 ผลิตภัณฑ์มีตลาดการจำหน่ายที่ถาวรในช่องทางใดช่องทางหนึ่ง	ผลิตภัณฑ์ผ่านเกณฑ์การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อย่างน้อย 4 ใน 6 ข้อ ● 2,280 ผลิตภัณฑ์มีตลาดการจำหน่ายที่ถาวรในช่องทางใดช่องทางหนึ่ง	

ตัวชี้วัดที่ 2.2 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP)	190,320 ล้านบาท	212,169 ล้านบาท	234,017 ล้านบาท	237,255 ล้านบาท (ร้อยละ 24.66)	-
องค์ประกอบที่ 2 Agenda Base ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น (8,780 หมู่บ้าน)	ร้อยละ 80 (7,023 หมู่บ้าน)	ร้อยละ 85 (7,463 หมู่บ้าน)	มากกว่าร้อยละ 90 (7,903 หมู่บ้าน)	ร้อยละ 100 (8,780 หมู่บ้าน)	-
ตัวชี้วัดที่ 2 การชี้แจงประเด็นสำคัญที่ทันต่อสถานการณ์ (ถ้ามี)	คะแนนเต็ม 100 คะแนน - ประเมินจากความสามารถของส่วนราชการในการชี้แจงประเด็นข่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด มีการชี้แจง - กรณีส่วนราชการมีประเด็นที่ต้องชี้แจงมากกว่า 1 ประเด็น การประเมินผลคิดจากคะแนนเฉลี่ย - เกณฑ์การประเมินพิจารณา ดังนี้ 1) ทันทเวลา 10 คะแนน 2) คุณภาพเนื้อหา 40 คะแนน 3) วิธีการชี้แจง 20 คะแนน 4) ช่องทางการเผยแพร่ 30 คะแนน			ไม่มีประเด็น ต้องชี้แจง	-
องค์ประกอบที่ 3 Area Base (ถ้ามี)	- ไม่มี-				

องค์ประกอบที่ 4 Innovation Base ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของคู่มือสำหรับบริการประชาชน ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกฯ ที่ส่วนราชการสามารถระยะเวลาได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 หมายเหตุ กรมการพัฒนาชุมชนมีแผนการปรับปรุงคู่มือจำนวน 3 คู่มือ - คู่มือการลงทะเบียนผู้ผลิตผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ - คู่มือการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย - คู่มือการขอความเห็นชอบโครงการและเงินยืมของคณะกรรมการ กข.คจ. หมู่บ้าน	ร้อยละ 100	100 คะแนน สามารถระยะเวลาการให้บริการในคู่มือ จำนวน 3 คู่มือได้เกินร้อยละ 30 -คู่มือลงทะเบียนผู้ผลิตฯ ลดระยะเวลาได้ร้อยละ 80 -คู่มือการคัดสรรสุดยอด นตผ. ลดระยะเวลาได้ร้อยละ 30.92 -คู่มือการขอความเห็นชอบโครงการ กข.คจ. ลดระยะเวลาได้ร้อยละ 33.33	-
องค์ประกอบที่ 5 Potential Base ตัวชี้วัดที่ 1 ผลสำเร็จของการดำเนินการขับเคลื่อนตามแผนปฏิรูปองค์การ	100 คะแนน การดำเนินการได้ตามผลผลิต (20 คะแนน) คุณภาพของผลผลิต (80 คะแนน)	เป้าหมาย จำนวน 13 ผลผลิต ดำเนินการได้ จำนวน 12 ผลผลิต (18.46 คะแนน) คุณภาพผลผลิต (73.85 คะแนน) ประมาณการค่าคะแนนตัวชี้วัดนี้ 92.31 คะแนน (รายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย)	มีการยกเลิกการประกวดราคาจ้างจำนวน 2 ครั้ง ประกวดราคาจ้างพัฒนาระบบฯ ครั้งที่ 3 โดยวิธีคัดเลือก (ลงวันที่ 3 กันยายน 2562)

1.2 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กร

1. โครงการเช่าวงจรสื่อสารสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 4 ระดับ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการงานในองค์กรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2562 ได้ดำเนินโครงการเช่าวงจรสื่อสารสัญญาณอินเทอร์เน็ตครอบคลุมทุกระดับ คือ ระดับกรมการพัฒนาชุมชน ระดับศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน 11 ศูนย์ และวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน ระดับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดทุกจังหวัดและระดับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทุกอำเภอ

ผลการดำเนินงาน

1. **ระดับกรมการพัฒนาชุมชน** ให้บริการวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงแบบ MPLS ขนาดไม่น้อยกว่า 500 Mbps จำนวน 2 วงจร ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดย Guarantee Bandwidth ไม่น้อยกว่า 1 Gbps/400 Mbps (ความเร็วในประเทศ 1 Gbps และความเร็วต่างประเทศ 400 Mbps) รวมทั้งให้บริการระบบเครือข่ายไร้สาย (Wi-Fi) จำนวน 25 จุด

2. **ระดับศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน** จำนวน 11 ศูนย์ และวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน ให้บริการวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูงแบบ MPLS ขนาดไม่น้อยกว่า 10 Mbps จำนวน 12 วงจร รวมทั้งให้บริการอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ (Log File) แก่ศูนย์ศึกษาฯ และวิทยาลัยฯ จำนวน 12 เครื่อง

3. **ระดับสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด 76 จังหวัด** ให้บริการวงจรสื่อสารสัญญาณความเร็วสูง ขนาดไม่น้อยกว่า 10 Mbps จำนวน 76 วงจร

4) **ระดับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ 878 อำเภอ** ให้บริการวงจรสื่อสารสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านสายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ขนาดความเร็วไม่น้อยกว่า 35/15 Mbps จำนวน 878 วงจร

ผลการประเมินความพึงพอใจการใช้งานอินเทอร์เน็ต ประจำปี พ.ศ. 2562 ของหน่วยงาน ส่วนกลาง และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ มีความพึงพอใจต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ต ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33 หรือร้อยละ 86.60) ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ตปัจจุบันเพียงพอต่อการใช้งาน

ผลลัพธ์ : กรมการพัฒนาชุมชน มีวงจรสื่อสารสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 4 ระดับ ที่ครอบคลุมหน่วยงานทุกระดับ รองรับการใช้งานระบบ Video Conference และระบบ Web Conference ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพียงพอกับการใช้งานของบุคลากรทุกระดับในการรับ - ส่งข้อมูลข่าวสาร สามารถตอบสนองต่อการใช้งานของบุคลากรในหน่วยงานและประชาชนทั่วไปได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ รวมถึงระบบสารสนเทศของกรมการพัฒนาชุมชนมีความปลอดภัย พร้อมใช้งานตลอดเวลา รองรับการใช้บริการได้ทุกที่ทุกเวลา

2. โครงการเพิ่มศักยภาพเครือข่ายภายในศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนและวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน

ในปี พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชน ได้เพิ่มศักยภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนและวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน จากระบบเดิม ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนอยู่ในสถานะที่มีเสถียรภาพ มีความปลอดภัยและพร้อมใช้งาน ตลอดเวลา สามารถเชื่อมโยงกันได้ทั่วองค์กร รองรับการให้บริการที่ครอบคลุมและเพียงพอกับจำนวน ผู้ใช้บริการภายในศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนและวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน ดังนี้

1. ติดตั้งอุปกรณ์เครือข่ายพร้อมสายสัญญาณคอมพิวเตอร์ภายในสำนักงานของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนและวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน จำนวน 12 แห่ง แห่งละ 25 จุด รวมเป็นจำนวน 300 จุด
2. ติดตั้งจุดจ่ายไฟฟ้าสำหรับอุปกรณ์เครื่องคอมพิวเตอร์ภายในศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนและวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน จำนวน 12 แห่ง แห่งละ 25 จุด โดยใช้สายไฟฟ้าที่ได้ตามมาตรฐาน มอก. รวมเป็นจำนวน 300 จุด
3. ติดตั้งสายสัญญาณใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) ชนิด Single Mode จากอาคารอำนวยการ ไปยังหอประชุม/อาคารฝึกอบรมของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนและวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน จำนวน 12 แห่ง แห่งละ 1 เส้นทาง รวมเป็นจำนวน 12 เส้นทาง
4. ติดตั้งและให้บริการระบบเครือข่ายไร้สาย (Wi-Fi) ภายในหอประชุม/อาคารฝึกอบรมของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนและวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน จำนวน 12 แห่ง แห่งละ 2 จุด รวมเป็นจำนวน 24 จุด
5. ติดตั้งและให้บริการอุปกรณ์กระจายสัญญาณ (L2 Switch) ภายในอาคารอำนวยการของศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนและวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน จำนวน 12 แห่ง แห่งละ 1 เครื่อง รวมเป็นจำนวน 12 เครื่อง

อุปกรณ์กระจายสัญญาณแบบไร้สาย
(Indoor Access Point)

จุดติดตั้งสายสัญญาณ
(LAN)

อุปกรณ์กระจายสัญญาณและแผงกระจายสัญญาณ
สาย Fiber Optic Injector

กล่องเก็บแผงกระจายสัญญาณ
สาย Fiber Optic และอุปกรณ์ PoE

3. โครงการเตรียมความพร้อมตรวจติดตามมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 27001 : 2013

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานระดับกรมหน่วยงานแรกของกระทรวงมหาดไทย ที่ผ่านการตรวจประเมินมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศ ตามมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 และได้รับใบรับรองมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 (Certification ISO 27001 : 2013) จากสหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2561 โดยมีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา 3 ปี

จากเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องดำเนินการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยของสารสนเทศให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ รองรับการตรวจประเมินจากผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ตรวจประเมินรับรองมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 ทุกปี เพื่อรักษาสถานภาพของใบรับรองมาตรฐาน ISO 27001 : 2013

ผลการดำเนินงาน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการตรวจประเมินจาก บริษัท ยูไนเต็ด รีจิสตร้า ออฟ ซิสเต็มส์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ตรวจประเมินรับรองมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 พบว่า ระบบงานคุณภาพที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ยังคงรักษาระบบงานคุณภาพได้เป็นอย่างดี ประกอบกับได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องตามข้อกำหนด ISO 27001 : 2013 ตามหนังสือบริษัท ลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2562 เรื่อง ยืนยันผลการตรวจติดตามมาตรฐานระบบคุณภาพ ISO 27001 : 2013 ครั้งที่ 1 เพื่อประกาศผลการรับรองคุณภาพมาตรฐาน ISO 27001 : 2013 ให้กับศูนย์ควบคุมระบบคอมพิวเตอร์ (Server and Control Room) กรมการพัฒนาชุมชน ตามที่ได้ทำการตรวจติดตามระบบคุณภาพ (Surveillance Visit)

URS is a member of Registrar of Standards (Holdings) Ltd.

1.3 การตรวจสอบภายใน

กรมการพัฒนาชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส เน้นความคุ้มค่า และเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน โดยปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ของหน่วยงานในสังกัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งในรอบปีที่ผ่านมาได้มีผลการดำเนินงานสรุป ดังนี้

งานบริการให้ความเชื่อมั่น

โดยตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ เช่น งบการเงิน ผลการดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ความมั่นคงปลอดภัยของระบบต่าง ๆ การตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงิน การบัญชี เพื่อให้ผู้บริหารและประชาชนเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของกรมการพัฒนาชุมชน เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

1. การตรวจสอบด้านการเงิน การบัญชี (Financial Audit)

ตรวจสอบหน่วยรับตรวจที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เรื่อง เงินฝากคลัง ลูกหนี้เงินยืม และการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 5 หน่วย และตรวจสอบสำนักงานเลขานุการ คณะอนุกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด เรื่อง เงินฝากคลัง บัญชีเงินรับฝาก - เงินทุนหมุนเวียน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 20 จังหวัด พบว่า ส่วนใหญ่มีการบันทึกบัญชีและการปฏิบัติงาน เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรีและนโยบายที่กำหนด แต่มีบางประเด็น ที่การปฏิบัติไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน เช่น ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำทะเบียนคุม และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่เป็นปัจจุบัน โดยได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงาน ถูกต้อง ครบถ้วน

2. การตรวจสอบด้านการปฏิบัติตามข้อกำหนด (Compliance Audit)

การติดตามและประเมินผลระบบการควบคุมภายใน จำนวน 16 หน่วย พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดวาง ระบบการควบคุมภายในเป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐตามที่กรมบัญชีกลาง กำหนด

3. การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit)

ตรวจสอบการดำเนินงานจำนวน 2 โครงการ (โดยสุ่มตรวจผลการดำเนินงานในพื้นที่ จำนวน 20 จังหวัด) ประกอบด้วย

1) โครงการตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับครุภัณฑ์ที่ได้จากการจัดซื้อจัดจ้าง ตามโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี พบว่า ส่วนใหญ่ มีการบริหารจัดการครุภัณฑ์ เป็นไปตามระเบียบ หนังสือสั่งการ และตามแนวทางที่การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง และครุภัณฑ์ส่วนใหญ่ ได้ถูกนำไปใช้งาน/ใช้ประโยชน์ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ

2) โครงการตรวจสอบการพัฒนาสินค้าและบริการ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี กิจกรรมหลักที่ 3.3.2 การพัฒนา สินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี พบว่า ทุกผลิตภัณฑ์ ที่เป็นเป้าหมายได้รับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ของโครงการ แต่ยังมีบางผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาในด้านการตลาดและคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาและสนับสนุนการดำเนินงานต่อไป

ทั้งนี้ กรมการพัฒนาชุมชน ได้รวบรวมข้อตรวจพบที่มีนัยสำคัญที่หน่วยรับตรวจดำเนินการไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วนตามระเบียบ หนังสือสั่งการและตามแนวทางที่การดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง แจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. การตรวจสอบด้านการบริหาร (Management Audit)

ตรวจสอบการบริหารโครงการไทยนิยม ยั่งยืน กิจกรรมชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ต้นแบบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมาและสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ประเด็นการบริหารงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกเงิน การเดินทางไปราชการ ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและลูกหนี้เงินยืมราชการ โดยได้ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการบริหาร กำกับติดตามและการปฏิบัติให้ครบถ้วนถูกต้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การตรวจสอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Audit)

ตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบายรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ พบว่า มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายและแนวปฏิบัติ และมีผลการดำเนินงานในระดับดี ไม่พบประเด็นที่เป็นข้อผิดพลาดร้ายแรง หรือต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนแต่อย่างใด แต่มีประเด็นข้อตรวจพบที่มีความเสี่ยง คือ ผู้ใช้งานขาดความตระหนักในการป้องกันภัยที่อาจเกิดกับการใช้งานโดยผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน กำหนดดำเนินการแก้ไขโดยการพัฒนาระบบหรือจัดหาโปรแกรมป้องกันการเข้าใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์โดยผู้ไม่มีสิทธิต่อไป

งานบริการให้คำปรึกษา

โดยให้คำปรึกษา แนะนำข้อมูล กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ทั้งในเชิงรับและเชิงรุก เพื่อให้หน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระเบียบฯ ที่กำหนดและช่วยลดความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

1. งานเชิงรับ โดยการให้คำปรึกษาแนะนำผ่านทางระบบสำนักงานอัตโนมัติ (OA) โทรศัพท์ เว็บไซต์กลุ่มตรวจสอบภายใน Line และทาง e-mail : auditcdd2560@gmail.com รวมถึงการตรวจสอบ/สอบทานเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสำนัก กอง ศูนย์

2. งานเชิงรุก โดยการจัดฝึกอบรมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง กลุ่มเป้าหมายคือหัวหน้าฝ่ายอำนวยการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงานควบคุมภายใน รวม 103 คน ระหว่างวันที่ 26-28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ต จังหวัดปทุมธานี โดยร้อยละ 86.55 ของกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น และได้จัดทำเอกสารแนวทางการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ในสังกัด จำนวน 2,200 เล่ม

2. การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ

2.1 การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ

กรมการพัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากร ด้วยการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะของบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน (Human Development) ทั้งในเชิงวิชาการและในทางปฏิบัติ รวมไปถึงการพัฒนาสมรรถนะของผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชุมชน ให้มีความพร้อมต่อการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ตามยุทธศาสตร์ของกรมการพัฒนาชุมชน กระบวนการพัฒนาบุคลากรจะดำเนินงานในรูปแบบของการฝึกอบรม การให้บริการทางวิชาการด้านการพัฒนาชุมชนแก่หน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ รวมไปถึงการออกแบบและพัฒนาระบบที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ภายในองค์กร โดยมีศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนทั้ง 11 แห่ง ที่มีการจัดตั้งให้เป็นสถาบันแห่งความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สถาบันเครือข่ายการพัฒนาหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ประกอบด้วย

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนสระบุรี ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุดรธานี ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนลำปาง และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครศรีธรรมราช

2. สถาบันส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนอุบลราชธานี ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนพิษณุโลก ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนเพชรบุรี และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนยะลา

3. สถาบันการพัฒนาทุนชุมชน ประกอบด้วย

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนชลบุรี และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครราชสีมา

4. สถาบันการพัฒนาผู้นำชุมชน ประกอบด้วย

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนนครนายก กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดให้มีการฝึกอบรมการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร ดังนี้

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในระดับพัฒนากร

1. โครงการพัฒนาข้าราชการที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หลักสูตรพัฒนากรก่อนประจำการ

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการพัฒนาข้าราชการบรรจุใหม่ ตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนระดับปฏิบัติการ หรือ “พัฒนากร” เป็นประจำทุกปี และเพื่อให้สอดคล้องกับกฎ ก.พ. ว่าด้วยการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการพัฒนาข้าราชการที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2553 ตามกฎ ก.พ. ข้อ 8 ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้พิจารณา มอบอำนาจให้กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการอบรมสัมมนา “ภาคการเป็นข้าราชการที่ดี” ภายใต้หลักสูตรพัฒนากรก่อนประจำการ เพื่อเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะผู้บรรจุเข้ารับราชการ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาข้าราชการให้เป็นข้าราชการที่ดี ดำเนินการ 1 รุ่น จำนวน 101 คน

2. โครงการฝึกอบรมพัฒนาระหว่างประจำการด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการโครงการฝึกอบรมพัฒนาระหว่างประจำการด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างพัฒนาการที่สามารถเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานตามนโยบายของกรมการพัฒนาชุมชน สามารถเชื่อมโยงงานพัฒนาชุมชนกับสถานการณ์และนโยบายระดับประเทศได้ โดยมีคุณลักษณะ/ทักษะในการเป็น “ผู้จัดการตำบล” มีภาวะผู้นำ เป็นนักประสานประโยชน์ เป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานแบบเบ็ดเสร็จ (พัฒนาการ One Stop Service) และเป็นนักสร้างพันธมิตรในการทำงานในพื้นที่มุ่งสู่ความสุขของประชาชน (Happiness of Thai People) ดำเนินการ 22 รุ่น จำนวน 1,660 คน

3. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสมรรถนะพัฒนาการที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ

การจัดทำโครงการหลักสูตรเสริมสมรรถนะพัฒนาการที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะทักษะการดำเนินงานจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ ระเบียบ ข้อบังคับที่ควรรู้ การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชี เพื่อให้พัฒนาการที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานเบิกจ่ายงบประมาณกิจกรรม/โครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาปรับใช้ในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการและสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน ดำเนินการ 2 รุ่น จำนวน 199 คน

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในระดับพัฒนาการอำเภอ

โครงการฝึกอบรมบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนสู่ชุมชนพึ่งตนเองได้ หลักสูตรเสริมสมรรถนะพัฒนาการอำเภอ

เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในตำแหน่งพัฒนาการอำเภอ เพื่อให้พัฒนาการอำเภอทั้ง 878 อำเภอ มีความพร้อมในด้านองค์ความรู้ มีทักษะการทำงานทั้งเชิงบริหารและปฏิบัติการ รวมทั้งปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการทำงานตามนโยบายรัฐบาล กระทรวงมหาดไทย และยุทธศาสตร์ขององค์กร รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานร่วมกับพี่น้องประชาชน ยืนเคียงข้างประชาชน ช่วยเขาเพื่อให้เขาช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนให้มีความมั่นคงและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ดำเนินการ 16 รุ่น จำนวน 878 คน

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในระดับพัฒนาการจังหวัด และผู้บริหาร

โครงการฝึกอบรมบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อบริหารจัดการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน หลักสูตรเสริมสมรรถนะผู้บริหารระดับสูง

กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชนรับผิดชอบนโยบายสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคง ภายใต้กลไกและบทบาทพระราชรัฐพัฒนาการจังหวัดและผู้บริหารระดับสูงของกรมการพัฒนาชุมชน จึงเปรียบเสมือนฟันเฟืองหลักในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติจนเกิดรูปธรรม มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การเพิ่มสมรรถนะสำหรับผู้บริหารระดับสูงด้วยองค์ความรู้และประสบการณ์ใหม่ ส่งเสริมการสร้างผู้บริหารให้ทันสมัย เก่ง ดี และนำความสามารถไปประยุกต์ให้เกิดนวัตกรรมในการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญให้สำเร็จลุล่วง ดำเนินการ 1 รุ่น จำนวน 103 คน

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเพื่อเตรียมเข้าสู่ตำแหน่ง

1. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารงานพัฒนาชุมชน (นบพ.) เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นนักบริหารเชิงวิชาการก่อนเลื่อนระดับในตำแหน่งที่สูงขึ้น (Pre - Promotion Training) และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะคิด ในการบริหารงาน บริหารคน การคิดวิเคราะห์เชิงระบบ และเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งทัศนคติเชิงบวก เพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนไปสู่ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืนตลอดไป ดำเนินการ 3 รุ่น จำนวน 311 คน

2. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรข้าราชการระดับชำนาญการพิเศษ เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน ก่อนเข้าสู่ตำแหน่งและให้เป็นนักบริหารยุคใหม่ด้านการพัฒนาชุมชนที่มีสมรรถนะในการทำงานสูง ยึดปรัชญากรมการพัฒนาชุมชน สร้างนวัตกรรมการทำงานใหม่ สร้างเศรษฐกิจฐานรากของประเทศให้สมดุล โดยมีเป้าหมาย คือ Happiness of Thai People ดำเนินการ 2 รุ่น จำนวน 252 คน

3. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารงานพัฒนาชุมชนระดับสูง (นพส.) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน ก่อนเข้าสู่ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานระดับจังหวัด ให้เป็นนักบริหารยุคใหม่ เป็นนักบริหารยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาชุมชนที่มีสมรรถนะในการทำงานสูง สามารถสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมและบริหารงานด้วยระบบ IT และมีความพร้อมในการขับเคลื่อนงาน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ดำเนินการ 1 รุ่น จำนวน 96 คน

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในการกิจพิเศษ

1. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร VIRAL MARKETING

กรมการพัฒนาชุมชน กำหนดให้มีการฝึกอบรมนักวิชาการพัฒนาชุมชนจังหวัดทุกจังหวัด ให้ความรู้และเพิ่มพูนทักษะเกี่ยวกับการตลาดแบบไวรัสโดยใช้ Social Network (Viral Marketing) เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปส่งเสริมสนับสนุนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ OTOP ในระดับพื้นที่ ให้มีโอกาส/ช่องทางการตลาดและเพิ่มมูลค่าการจำหน่ายสูงขึ้น ดำเนินการ 2 รุ่น จำนวน 200 คน

2. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่

เพื่อเป็นการสร้างความรู้และความเข้าใจในเรื่องระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. 2562 ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ซึ่งเป็นภารกิจของพัฒนาการผู้รับผิดชอบตำบลทุกตำบลให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ ดำเนินการ 1 รุ่น 44 คน

2.2 การรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน

การส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากร ผ่านกลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม มีการจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการ ดำเนินการเผยแพร่ ปลุกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดีและติดตาม สอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ และมีคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วยประธานกรรมการ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการที่เป็นผู้บริหารของกรมการพัฒนาชุมชน โดยมีการจัดประชุมคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมการพัฒนาชุมชนเป็นประจำทุกเดือน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลสำเร็จในการขับเคลื่อนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน โดยมีกิจกรรมในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้กับข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน ดังนี้

❖ **การจัดทำสื่อรณรงค์ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ** เพื่อรณรงค์ให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดได้รับรู้และเข้าใจในหลักคุณธรรมจริยธรรม ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน โดยผลที่เกิดขึ้นคือ บุคลากรกรมการพัฒนาชุมชนได้ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมมากยิ่งขึ้น

❖ **การฝึกอบรมเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน** จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อบังคับกรมการพัฒนาชุมชนว่าด้วยจริยธรรมและจรรยาข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2559 พร้อมทั้งการศึกษาดูงานและฝึกปฏิบัติการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลที่เกิดขึ้นคือบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชนได้น้อมนำหลักธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

❖ **การเสริมสร้างจริยธรรมข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562** จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างจริยธรรมแก่ข้าราชการในสังกัดและเป็นการสร้างเครือข่ายการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมข้าราชการ โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างจริยธรรมแก่ข้าราชการในสังกัด

❖ **โครงการข้าราชการต้นแบบด้านจริยธรรม (The Icon)** เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการผู้ที่ประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ดี ตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนให้ปรากฏและเป็นการสร้างข้าราชการต้นแบบด้านจริยธรรม ให้เป็นแบบอย่างแก่ข้าราชการให้ประพฤติปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ราชการตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อบังคับกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยจริยธรรมและจรรยาข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2559 ซึ่งผลการคัดเลือกข้าราชการต้นแบบด้านจริยธรรม ประจำปี พ.ศ. 2562 ได้แก่ นางนงลักษณ์ รักราวี พัฒนาการอำเภอบางปะกง สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน

❖ โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ความเป็นมา

ด้วยการปฏิบัติราชการเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนของข้าราชการ มักจะมีปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นอยู่เนื่อง ๆ เนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความรับผิดชอบ ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ การปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง รวมตลอดถึงการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาททางปกครอง ซึ่งไม่ว่าจะเกิดขึ้นแก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐด้วยกันเอง

กรมการพัฒนาชุมชน มีอัตรากำลังข้าราชการปฏิบัติงานอยู่ตามภูมิภาคทั่วประเทศ มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ เพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินกิจกรรมการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ตามภารกิจกรมการพัฒนาชุมชน จึงต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับประชาชน กลุ่ม องค์กร เครือข่ายในงานพัฒนาชุมชน รวมตลอดถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2564” ซึ่งในการทำงานบางครั้งอาจกระทบสิทธิ หรือเกิดการละเมิดเนื่องจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ทำให้เจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชนมีส่วนต้องรับผิดชอบ ดังนั้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดสมรรถนะบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการดังกล่าว กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2 รุ่น รุ่นที่ 1 ดำเนินการระหว่างวันที่ 12 - 14 ธันวาคม พ.ศ. 2561 รุ่นที่ 2 ดำเนินการระหว่างวันที่ 27 - 29 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ โรงแรม เอป็น่า เฮาส์ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย นักวิชาการพัฒนาชุมชนในสังกัดส่วนภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 360 คน โดยบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ รวมถึงเพื่อสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติราชการทางปกครอง

ผลการดำเนินงาน

ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้องตามระเบียบกฎหมายและไม่เกิดข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการของข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน

❖ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 34 บัญญัติว่าการจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมาตรา 72 บัญญัติว่าให้ส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนสามัญมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562 กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2561 ประเภทบริหาร ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน ประเภทพัฒนาการอำเภอ ประเภทวิชาการ ประเภทพัฒนาการขวัญใจชุมชน ประเภทสนับสนุน ประเภทลูกจ้าง และประเภทเชื้อสายสุจริต รวมทั้งบุคลากรที่มีผลการปฏิบัติระดับดีเด่น รวมทั้งสิ้น 160 คน ดำเนินการ ณ เดอะเลกาซี ริเวอร์แคว รีสอร์ท จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความรัก ความสามัคคี ความเข้มแข็งและเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีในองค์กร ส่งเสริมความสมดุลระหว่างการทำงานกับชีวิตส่วนตัวของข้าราชการ เสริมพลังการทำงานและสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น

ผลการดำเนินงาน

ผู้ผ่านการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความสัมพันธ์ที่ดี ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสมดุลระหว่างการใช้ชีวิตการทำงานกับชีวิตส่วนตัว มีการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางที่ถูกต้อง

❖ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรื่องร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมของบุคลากร กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562

ความเป็นมา

กรมการพัฒนาชุมชน มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินกิจกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามภารกิจกรม จึงต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับประชาชน กลุ่ม องค์กรเครือข่ายในงานพัฒนาชุมชน การปฏิบัติหน้าที่ยังมีปัญหา/ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานอยู่หลายประการ อาทิเช่น การร้องเรียนการดำเนินงานโอท็อป การดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต งานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีประชาชนเข้ามารับบริการและร้องเรียนกับศูนย์ดำรงธรรม ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญและมอบหมายเป็นภารกิจที่เป็นนโยบายเร่งด่วนให้ศูนย์ดำรงธรรมนำไปขับเคลื่อนนโยบายให้ได้ผลเป็นรูปธรรมในระดับพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่ ดังนั้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดสมรรถนะของบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการข้อร้องเรียนและแนวทางการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรื่องร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรมของบุคลากรกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562 ระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ โรงแรมไมด้า ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย นักวิชาการพัฒนาชุมชน ผู้รับผิดชอบงานศูนย์ดำรงธรรมของกรมการพัฒนาชุมชน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวม 110 คน

ผลการดำเนินงาน

ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ตลอดจนมีแนวทางการบูรณาการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ยั่งยืนและซับซ้อนให้สามารถยุติปัญหาอย่างเบ็ดเสร็จในห้วงระยะอันรวดเร็ว เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมและมีทักษะในการจัดการเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ส่งผลให้การจัดการข้อร้องเรียนร้องทุกข์สามารถยุติเรื่องได้ผ่านศูนย์ดำรงธรรมกรมการพัฒนาชุมชน และขับเคลื่อนงานให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดบุคลากรที่มีทักษะประสบการณ์ในการจัดข้อขัดแย้ง โดยสามารถนำทักษะที่เกิดขึ้นบันทึกเป็นองค์ความรู้เพื่อต่อยอด เผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

3. การยกระดับภาพลักษณ์องค์กร

การสื่อสารภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการประชาสัมพันธ์และสื่อสารภาพลักษณ์องค์กร เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการปฏิบัติงานของพัฒนาชุมชน โดยมีการเผยแพร่กิจกรรม ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของกรมฯ ในรูปแบบต่าง ๆ ภายใต้กลยุทธ์ "PR SMART" โดยปี พ.ศ. 2562 ดำเนินการสื่อสารภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชนผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ดังนี้

1. ดำเนินการสร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชนผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ดังนี้

ประเภทสื่อ	จำนวน (ครั้ง)
โทรทัศน์	165
วิทยุ	2,835
สิ่งพิมพ์	1,759
ออนไลน์	4,940
Website	621

2. โครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการ Strategic PR เพื่องานพัฒนาชุมชน

ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ จำนวน 107 คน พัฒนาทักษะการจัดทำแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ทักษะการพูดและการเขียนข่าวประชาสัมพันธ์ ทักษะการเป็นพิธีกร พร้อมก้าวทันสื่อ (การเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในยุคสื่อหลากหลาย) การสร้างความประทับใจและมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม รวมถึงการประชาสัมพันธ์อย่างไรในภาวะจำกัด เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนกลยุทธ์ด้านการประชาสัมพันธ์ในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และนำความรู้ไปพัฒนางานด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน รวมถึงเลือกใช้เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม ระหว่างวันที่ 12 - 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ณ โรงแรมบัดดี้ โอเรียนทอล ริเวอร์ไซด์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

3. โครงการพัฒนาและคัดเลือกนักประชาสัมพันธ์ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2562

ดำเนินการโครงการพัฒนาและคัดเลือกนักประชาสัมพันธ์ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2562 โดยผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นนักประชาสัมพันธ์ดีเด่นมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานตามภารกิจกรมการพัฒนาชุมชน ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อสร้างภาพลักษณ์กรมการพัฒนาชุมชน โดยมีนักประชาสัมพันธ์ดีเด่นที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 20 คน และเข้าร่วมการจัดทำ “กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ปี พ.ศ. 2563” และร่วมสัมมนา “เทคนิคการประชาสัมพันธ์ ยุค 4.0” ระหว่างนักประชาสัมพันธ์ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2562 และเครือข่ายสื่อมวลชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมถึงสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชนและสื่อมวลชน และสร้างขวัญ กำลังใจ เชิดชูเกียรติ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 - 3 กันยายน พ.ศ. 2562 ณ โรงแรมบัดดี้ โอเรียนทอล ริเวอร์ไซด์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ศึกษาดูงานชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี “บ้านหัวคูใน หมู่ที่ 5 ตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี”

ศึกษากระบวนการทำงานด้านสื่อสารมวลชนโทรทัศน์ และกระบวนการออกอากาศสด ณ สถานีโทรทัศน์เวิร์คพอยท์

เข้ารับรางวัล “นักประชาสัมพันธ์ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2562” จำนวน 20 รางวัล ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

4. โครงการรณรงค์และเชิญชวนการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ระดับประเทศ

ดำเนินการประชาสัมพันธ์รณรงค์และเชิญชวนประชาชนทั่วไปให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. ประจำปี พ.ศ. 2561 ผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล จปฐ. พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลครัวเรือนแก่อาสาสมัครผู้จัดเก็บข้อมูลที่ต้องการ เป็นจริงและครบถ้วน รณรงค์ให้เกิดการรับรู้ เน้นย้ำข้อมูลที่ต้องเป็นจริง น่าเชื่อถือและตระหนักถึงประโยชน์ของการนำข้อมูล จปฐ. ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน พัฒนาประเทศต่อไป ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

4.1 ประชาสัมพันธ์รณรงค์การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ผ่านรายการ MMM แมกกาซีนออนแอร์ สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และช่องโปรทีวี ช่อง 20

4.2 เผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Facebook : กรมการพัฒนาชุมชน Fanpage

4.3 จัดกิจกรรม จปฐ. UPDATE : HAPPINESS FOR ALL 2019 ในวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2562 ณ ห้องสัมมนา 3003 ชั้น 3 กรมการพัฒนาชุมชน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วยสื่อมวลชน ตัวแทนจากบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (จังหวัดนำร่องการเก็บ จปฐ. ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์) และแขกผู้มีเกียรติเข้าร่วมงาน จำนวน 109 คน มีการจัดนิทรรศการการจัดเก็บ จปฐ. รูปแบบใหม่ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ จาก บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด และสาธิตวิธีการจัดเก็บด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ จากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

5. โครงการ พช. สัมพันธ์สัญจร

ดำเนินการจัดกิจกรรม พช. สัมพันธ์สัญจร เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บทบาทหน้าที่ ภารกิจ รวมถึงผลการดำเนินงานของกรมการพัฒนาชุมชน และเพื่อให้คณะผู้บริหารกรมการพัฒนาชุมชน สื่อมวลชน และเจ้าหน้าที่สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน ได้ร่วมกิจกรรมในงานพัฒนาชุมชนในพื้นที่ จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร ราชบุรี และจังหวัดตราด มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 128 คน เพื่อให้สื่อมวลชน มีความเข้าใจภารกิจในงานพัฒนาชุมชน และกรมการพัฒนาชุมชนมีภาพลักษณ์ที่ดี ส่งผลให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาและความร่วมมือร่วมใจในการเผยแพร่กิจกรรมในงานพัฒนาชุมชนอย่างกว้างขวาง ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- กิจกรรม พช. สัมพันธ์สัญจร ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 8 – 10 มีนาคม พ.ศ. 2562 ณ จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดราชบุรี

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีบ้านดอนไก่ดี ตำบลดอนไก่ดี อำเภอกะทู้มูแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ตลาดไธ้ป๋อย ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

- กิจกรรม พช. สัมพันธ์สัญจร ครั้งที่ 2 ในระหว่างวันที่ 20 - 22 เมษายน พ.ศ. 2562
ณ บ้านอ่าวสลัด ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

หมู่บ้าน OTOP เพื่อการท่องเที่ยวบ้านอ่าวสลัด ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

ช่องทางการติดตามข่าวสารภารกิจของ กรมการพัฒนาชุมชน ผ่านสื่อ Social Media

แฟนเพจ กรมการพัฒนาชุมชน
www.facebook.com/prcdd

Youtube กรมการพัฒนาชุมชน
www.youtube.com/กรมการพัฒนาชุมชน

LINE @ กรมการพัฒนาชุมชน
LINE ID : @cddtoday

Website กรมการพัฒนาชุมชน
www.cdd.go.th

Instagram @ กรมการพัฒนาชุมชน
www.instagram.com/cdd_happiness

twitter @ กรมการพัฒนาชุมชน
https://twitter.com/cdd_pr

4. การเสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

การส่งเสริมองค์กรธรรมาภิบาล

การเสริมสร้างศักยภาพองค์กร

การดำเนินงานพัฒนาชุมชนใสสะอาด

เพื่อตอบสนองต่อวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันและปราบปราม การทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยกำหนด กรอบแนวทางการขับเคลื่อน 5 มิติ ดังนี้

- มิติที่ 1 ด้านบทบาทผู้บริหารและความพยายามริเริ่มของหน่วยงานในการสร้างความโปร่งใส
- มิติที่ 2 ด้านการเปิดเผยข้อมูล
- มิติที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมภาคประชาชน
- มิติที่ 4 ด้านการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณราชการ
- มิติที่ 5 ด้านสภาพแวดล้อมสถานที่ทำงาน

ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติหน่วยงานที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น ได้แก่

- หน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือกเป็นหน่วยงานพัฒนาชุมชนใสสะอาดต้นแบบ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 5 หน่วยงาน
- หน่วยงานที่ได้รับการคัดเลือกเป็นหน่วยงานพัฒนาชุมชนใสสะอาดดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 17 หน่วยงาน

ทั้งนี้ การดำเนินงานพัฒนาชุมชนใสสะอาดทำให้เกิดระบบการบริหารงานของหน่วยงานในสังกัด กรมการพัฒนาชุมชน มีความโปร่งใส ข้าราชการปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน มีคุณธรรม จริยธรรม ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบและลดการทุจริต ของข้าราชการ สามารถตอบสนองการขับเคลื่อนด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ สร้างบุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดี

การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมการพัฒนาชุมชน (HR Scorecard)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคล กรมการพัฒนาชุมชน (HR Scorecard) ประจำปี พ.ศ. 2562 เพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสมดุลเวลาและความสุขในการทำงานของข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน โดยได้ลงพื้นที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ วิเคราะห์ค่างาน วิเคราะห์ภาระงาน (Workload) ของภารกิจหลักตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน ที่ส่งผ่านไปสู่การปฏิบัติในหน่วยงานส่วนภูมิภาค และข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงานของพัฒนากร จึงได้จัดทำ “คู่มือพัฒนากร” นำร่องคัดเลือกภารกิจหลักของกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 4 ภารกิจ ได้แก่

ภารกิจที่ 1 การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ภารกิจที่ 2 การลงทะเบียนผลิตภัณฑ์ชุมชน

ภารกิจที่ 3 ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน

ภารกิจที่ 4 การบริหารการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)

ทั้งนี้ การจัดทำคู่มือพัฒนากรมีเป้าหมายให้พัฒนากรในฐานะผู้ปฏิบัติงานสามารถเรียนรู้และเข้าใจแนวทาง วิธีการทำงานในแต่ละภารกิจ รวมถึงการทำงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ การเงิน การคลัง และการพัสดุ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ ลดเวลาลดขั้นตอนและข้อผิดพลาดในการทำงานด้านเอกสาร ลดภาระงานโดยรวมของพัฒนากร โดยที่พัฒนากรสามารถมุ่งเน้นการใช้เวลาทำงานในพื้นที่ชุมชนได้อย่างเต็มที่

โครงการเสริมสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มคุณค่าชีวิตกับการทำงานที่เป็นสุข

ผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานดีเด่น มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชน เกิดแรงจูงใจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในหน่วยงาน ครอบคลุมให้เกิดความรัก ความสามัคคี ซึ่งจะส่งผลดีต่อองค์กร โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ปัจฉินิเทศข้าราชการที่จะครบเกษียณอายุราชการ ประจำปี พ.ศ. 2562 กลุ่มเป้าหมาย ข้าราชการที่จะครบเกษียณอายุราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (สังกัดส่วนกลาง) จำนวน 9 คน ดำเนินการโดยสำนักงาน ก.พ.

2. ประกาศเกียรติคุณผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่มีผลงานดีเด่น กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 1,000 คน แยกเป็น ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่จะครบเกษียณอายุราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 175 คน ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำดีเด่น กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562 จำนวน 104 คน ประกอบด้วย ประเภทบริหาร จำนวน 4 คน ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 19 คน ประเภทพัฒนาการอำเภอ จำนวน 18 คน ประเภทวิชาการ จำนวน 19 คน ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน จำนวน 18 คน ประเภทสนับสนุน จำนวน 18 คน ประเภทซื่อสัตย์สุจริต จำนวน 5 คน และประเภทลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ได้รับประกาศเกียรติคุณเป็นข้าราชการพลเรือนดีเด่น (ครุฑทองคำ) ประจำปี พ.ศ. 2561 จำนวน 25 คน และข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติราชการครบ 25 ปี จำนวน 696 คน

3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิตกับการทำงานที่เป็นสุข กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 304 คน ประกอบด้วย ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่จะครบเกษียณอายุราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 175 คน ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นข้าราชการ และลูกจ้างประจำดีเด่น กรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2562 จำนวน 104 คน ข้าราชการ และลูกจ้างประจำที่ได้รับประกาศเกียรติคุณเป็นข้าราชการพลเรือนดีเด่น (ครูทองคำ) ประจำปี พ.ศ. 2561 จำนวน 25 คน

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสารสนเทศทรัพยากรบุคคล

สารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม (DPIS) มีกลุ่มเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ ระดับจังหวัด โปรแกรมระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคล ระดับกรม (DPIS) ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานทะเบียนประวัติข้าราชการ จังหวัดละ 1 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 76 คน

ทั้งนี้ การประชุมเชิงปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ดูแลระบบระดับจังหวัด โปรแกรมระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม (DPIS) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในรายละเอียดของข้อมูลบุคคลสามารถตรวจสอบ แก้ไขและบันทึกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และอัปเดตข้อมูลได้อย่างรวดเร็วฐานข้อมูลทรัพยากรบุคคลระดับกรม มีความสมบูรณ์ถูกต้อง เทียบตรงและทันสมัย เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องและตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งเน้นให้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและเน้นให้ภาครัฐมีความทันสมัย ยึดหยุ่นเหมาะสมกับการพัฒนาประเทศ

การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง เพื่อสร้างความก้าวหน้าในอาชีพให้แก่ข้าราชการ

การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง เพื่อสร้างความก้าวหน้าในอาชีพให้แก่ข้าราชการตำแหน่ง พัฒนาการจังหวัด ประเภทอำนวยการระดับต้น กรมการพัฒนาชุมชน มีตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ระดับจังหวัด ได้แก่ พัฒนาการจังหวัด ประเภทอำนวยการ จำนวน 76 ตำแหน่ง จากเดิมประกอบด้วย พัฒนาการจังหวัด ที่เป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น จำนวน 16 ตำแหน่ง และพัฒนาการจังหวัด ที่เป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับสูง จำนวน 60 ตำแหน่ง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้ดำเนินการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งให้เป็นระดับที่สูงขึ้นครบทุกจังหวัด จำนวน 76 ตำแหน่ง

ส่วนที่ 3

ความภาคภูมิใจ

การเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2562

กรมการพัฒนาชุมชน ได้นำผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น จำนวน 392 คน เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2562 และจัดพิธีมอบโล่รางวัลพระราชทานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ดีเด่น รางวัล “สิ่งทอง” และรางวัลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค ประจำปี พ.ศ. 2562 เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2562 รวมทั้งสิ้น 392 รางวัล ดังนี้

1. โล่รางวัลพระราชทานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “อยู่เย็น เป็นสุข” ดีเด่น จังหวัด จำนวน 76 รางวัล
2. โล่รางวัล “สิ่งทอง” กิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 304 รางวัล ประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนดีเด่น (ผู้นำ อช.) ดีเด่น จำนวน 152 รางวัล
 - 2.2 กลุ่ม/องค์กรชุมชน กลุ่มผู้นำที่เข้มแข็ง จำนวน 76 รางวัล
 - 2.3 ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดีเด่น จำนวน 76 รางวัล
3. โล่รางวัลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างระดับภาค จำนวน 12 รางวัล

กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์ฯ

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดตั้งกองทุนพัฒนาเด็กชนบทขึ้นในปีเด็กสากล พ.ศ. 2522 เพื่อเป็นกองทุนให้ความช่วยเหลือเด็กก่อนวัยเรียนตั้งแต่วัยแรกเกิดถึง 6 ปี ที่ครอบครัวยากจนและด้อยโอกาสให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและเหมาะสมตามวัย และในปี พ.ศ. 2536 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณรับกองทุนพัฒนาเด็กชนบทไว้ในพระราชูปถัมภ์ฯ ในปัจจุบันประมาณ พ.ศ. 2562 มีผลการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

❖ 1. กิจกรรมการจัดหาทุน

1.1 การทอดผ้าป่าสมทบกองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์ฯ เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2562 มีรายได้สมทบกองทุน รวมเป็นเงิน 1,914,801 บาท

1.2 การจัดกิจกรรมเดิน วิ่ง แบ่งปัน สานฝันน้อง กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์ฯ “CDF CHARITY RUN 2019” เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน และจัดหารายได้สมทบทุน กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์ฯ เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2562 ณ เชื้อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก มียอดผู้สมัครเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 5,257 ราย มีรายได้สมทบกองทุน รวมเป็นเงิน 2,130,623.20 บาท

1.3 การจำหน่ายของที่ระลึก การแสวงหาผู้อุปการะเด็กให้กับเด็กยากจนและด้อยโอกาส การบริจาคเงินหรือสิ่งของจากผู้มีจิตศรัทธาและการซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของสหกรณ์ออมทรัพย์กรมการพัฒนาชุมชน รวมเป็นเงิน 1,286,200 บาท

❖ 2. กิจกรรมการช่วยเหลือและสนับสนุนการพัฒนาเด็ก

2.1 มอบทุนอุปการะเด็กก่อนวัยเรียนที่ครอบครัวยากจนและด้อยโอกาส จำนวน 2,000 ทุน ทุนละ 1,200 บาท รวมเป็นเงิน 2,400,000 บาท และกองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด 76 จังหวัด มอบทุนเพิ่มเติม จำนวน 1,250 ทุน ทุนละ 1,200 บาท เป็นเงิน 15,000,000 บาท

2.2 กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด ดำเนินการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็กในโอกาสต่าง ๆ เป็นเงิน 15,000,000 บาท

2.3 นำเงินทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 1,000,000 บาท พร้อมถวายเอกสารรายงานผลการดำเนินงานกองทุน พัฒนาเด็กชนบทฯ ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ ตามโครงการเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2562 ณ ศาลาดุสิดาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต

❖ 3. รายงานฐานะการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

กองทุนพัฒนาเด็กชนบท ในพระราชูปถัมภ์ฯ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562 มีสินทรัพย์ รวมทั้งสิ้น 210,588,139.42 บาท ดังนี้

3.1 กองทุนพัฒนาเด็กชนบทส่วนกลาง เป็นเงิน 31,797,420.13 บาท

3.2 กองทุนพัฒนาเด็กชนบทจังหวัด (76 จังหวัด) เป็นเงิน 178,790,719.29 บาท

โครงการเชิดชูเกียรติคนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

กรมการพัฒนาชุมชน ได้จัดโครงการเชิดชูเกียรติคนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ระหว่างวันที่ 2 – 3 กันยายน พ.ศ. 2562 จำนวน 3 ประเภท ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอดีเด่น จำนวน 18 คน
2. คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล/เทศบาล/เทศบาลเมืองพหุวิทยา จำนวน 18 คณะ
3. กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีดีเด่น จำนวน 18 กลุ่ม

1. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้ปฏิบัติงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอดีเด่น จำนวน 18 คน

ที่	ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง	อำเภอ	จังหวัด
1	นายพงศธร ม่วงสว่าง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	ชัยบาดาล	ลพบุรี
2	นางวาริณ วังชัย	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	นครชัยศรี	นครปฐม
3	นางสาวศรีทอง เอกฉันท	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
4	นางสาวธนาพร ภมรพล	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	กระทุ่มแบน	สมุทรสาคร
5	นางปิยมาภรณ์ มณีอุบลมณี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	กาญจนดิษฐ์	สุราษฎร์ธานี
6	นางสุพิศ ช่วยแท่น	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	สีเกา	ตรัง
7	นางกิตติมา กิตติบุญญา	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	เมืองนราธิวาส	นราธิวาส
8	นางสาวอรรณพ มนตรีวงศ์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	บางปะกง	ฉะเชิงเทรา
9	นางปานิสรา วันชูเพลา	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	เมืองสระแก้ว	สระแก้ว
10	นางสาวปิยะรัตน์ ดีศรี	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	โนนสัง	หนองบัวลำภู
11	นางสาวณปภัช ทรงบัณฑิตย์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	เวียงชัย	นครพนม
12	นางปนัดดา กิมชัย	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	เขียงยืน	มหาสารคาม
13	นางสมบุญ โมราศิลป์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	โนนสูง	นครราชสีมา
14	นางอรุณญา ไยแสง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
15	นางสาวนิมิตต์ ปินทอง	นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
16	นางดวงมณี นวลจันทร์	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	สูงเม่น	แพร่
17	นางเครือรัตน์ พัฒอินทร์	เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชนชำนาญงาน	เมืองอุดรดิษฐ์	อุดรดิษฐ์
18	นางขวัญสุดา โลหะเวช	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ	หนองบัว	นครสวรรค์

2. คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล/เทศบาล/เทศบาลเมืองพัทยาดีเด่น
จำนวน 18 คณะ

ที่	ชื่อคณะทำงาน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี หนองย่างเสือ	หนองย่างเสือ	มากเหล็ก	สระบุรี
2	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีปากเกร็ด	ปากเกร็ด	ปากเกร็ด	นนทบุรี
3	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทุ่งคลี	ทุ่งคลี	เดิมบางนางบวช	สุพรรณบุรี
4	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีบ้านหาด	บ้านหาด	บ้านลาด	เพชรบุรี
5	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีพลาวยาส	พลาวยาส	กาญจนดิษฐ์	สุราษฎร์ธานี
6	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เกาะยาวใหญ่	เกาะยาวใหญ่	เกาะยาว	พังงา
7	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เกาะยาวใหญ่	ตะโละมะเระนา	ทุ่งยางแดง	ปัตตานี
8	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตะเคียนเตี้ย	ตะเคียนเตี้ย	บางละมุง	ชลบุรี
9	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โนนหมากเค็ง	โนนหมากเค็ง	วัฒนานคร	สระแก้ว
10	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไชยวาน	ไชยวาน	ไชยวาน	อุดรธานี
11	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีโนนยาง	โนนยาง	หนองสูง	มุกดาหาร
12	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีพังทวย	พังทวย	น้ำพอง	ขอนแก่น
13	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทุ่งจันทัน	ทุ่งจันทัน	โนนสุวรรณ	บุรีรัมย์
14	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีค้อวัง	ค้อวัง	ค้อวัง	ยโสธร
15	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแม่คง	แม่คง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน
16	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีฝายแก้ว	ฝายแก้ว	ภูเพียง	น่าน
17	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไร่อ้อย	ไร่อ้อย	พิชัย	อุตรดิตถ์
18	คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีสระแก้ว	สระแก้ว	เมืองกำแพงเพชร	กำแพงเพชร

3. กลุ่มอาชีพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีดีเด่น จำนวน 18 กลุ่ม

ที่	กลุ่มอาชีพ	อำเภอ	จังหวัด
1	กลุ่มอาชีพประดิษฐ์ดอกไม้จากต้นโสน	บางปะอิน	พระนครศรีอยุธยา
2	กลุ่มน้ำพริกปลาสลิดศรีจันทร์	เมืองสมุทรปราการ	สมุทรปราการ
3	กลุ่มประดิษฐ์ใบตองและดอกไม้สด	พนมทวน	กาญจนบุรี
4	กลุ่มอาชีพเพาะเห็ดนางฟ้า	สามร้อยยอด	ประจวบคีรีขันธ์
5	กลุ่มสตรีเย็บผ้าสำเร็จรูป บอ.โบ.ไม้	บางขัน	นครศรีธรรมราช
6	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีแม่บ้านองค์การบริหารส่วนตำบล คลองท่อมเหนือ	คลองท่อม	กระบี่
7	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์กระจูด บ้านพุดาบแดง	ตากใบ	นราธิวาส
8	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแตนบาติก	บ้านฉาง	ระยอง
9	กลุ่มสตรีเพื่อพัฒนาต่อยอดอาชีพค้าขายอาหาร	เมืองตราด	ตราด
10	กลุ่มสตรีผู้เลี้ยงสุกรแม่พันธุ์และสุกรขุน	บึงโขงหลง	บึงกาฬ
11	กลุ่มทอผ้าบ้านหนองนกเขียน	นิคมคำสร้อย	มุกดาหาร
12	กลุ่มสตรีแม่บ้านคำบง	ห้วยผึ้ง	กาฬสินธุ์
13	กลุ่มส่งเสริมการทอผ้าพื้นเมือง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
14	กลุ่มอาชีพผลิตสบู่สมุนไพร	หัวตะพาน	อำนาจเจริญ
15	กลุ่มเพาะเห็ด บ้านขอเหนือ	เมืองปาน	ลำปาง
16	กลุ่มเลี้ยงสุกรหมေးซาน (หมูดำ) เกษตรแบบผสมผสาน	เทิง	เชียงราย
17	กลุ่มสมุนไพรชุนานิ	เขาค้อ	เพชรบูรณ์
18	กลุ่มเย็บจิวพระ	ตากฟ้า	นครสวรรค์

การให้ความช่วยเหลือสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (อุทกภัย) ในห้วงเดือนสิงหาคม – กันยายน พ.ศ. 2562 ประเทศไทยได้ประสบปัญหาอุทกภัยในหลายภาคของประเทศ กรมการพัฒนาชุมชน ได้มีมาตรการในการให้ความช่วยเหลือสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (อุทกภัย) จำนวน 29 จังหวัด ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่อังคารที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี แพร่ ลำปาง น่าน แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ อุดรดิตถ์ สุโขทัย พิษณุโลก เพชรบูรณ์ พิจิตร อุดรธานี หนองบัวลำภู ยโสธร นครพนม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด สกลนคร อำนาจเจริญ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ ขอนแก่น สุรินทร์ มหาสารคาม สระแก้ว ตราด กาฬสินธุ์ ระนอง และจังหวัดชุมพร ซึ่งสมาชิกกลุ่มนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่มีหนี้หรือหนี้ค้างชำระที่ถึงกำหนดชำระระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2562 - เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 จะได้รับการพิจารณาพักการชำระหนี้ โดยให้ถือว่าหนี้ดังกล่าวยังไม่ถึงกำหนดชำระ และจะถึงกำหนดชำระในวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563 ซึ่งสมาชิกกลุ่มนี้ยังต้องรับผิดชอบต่อดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นตามแต่กรณีของหนี้นั้น ๆ

รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2562

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2562 สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effective Change) ระดับดี ผลงาน : สุขร่วมสร้าง @ทุ่งยายชี บ้านทุ่งยายชี ตำบลท่าตะเกียบ อำเภوتاตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา

รางวัลหน่วยงานที่มีความพร้อมในการบริการ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและบริการที่รองรับ IPv6

ปัจจุบันการใช้งานอินเทอร์เน็ตมีจำนวนผู้ใช้งานเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตดังกล่าว จำเป็นต้องใช้หมายเลขประจำเครื่อง (IP Address) ซึ่งเป็นหมายเลขประจำเครื่องที่ใช้สำหรับอ้างอิงเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เครือข่าย โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในอินเทอร์เน็ตจะมีหมายเลขประจำเครื่องไม่ซ้ำกัน ทั้งนี้ การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ทำงานอยู่บนพื้นฐานของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตรุ่นที่ 4 (IPv4) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดในการติดต่อสื่อสาร แต่เนื่องจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้จำนวนหมายเลขไอพีที่ให้บริการของ IPv4 ไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการใช้งานจาก IPv4 ไปสู่ IPv6

เครือข่ายอินเทอร์เน็ตรุ่นที่ 6 (Internet Protocol Version 6 : IPv6) เป็นรูปแบบใหม่ของหมายเลขประจำเครื่องคอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่าย เพื่อใช้ระบุตำแหน่งของผู้ใช้บริการที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้แทนที่ IPv4 ที่มีปริมาณการให้บริการไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้งานในปัจจุบัน

ผลการดำเนินงาน

1. กรมการพัฒนาชุมชน ได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนจาก IPv4 ไปสู่ IPv6 แบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบจากการนำ IPv6 มาใช้ในระบบเครือข่ายของกรมการพัฒนาชุมชน โดยปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้สามารถรองรับ IPv6 พร้อมปรับปรุงโปรแกรมประยุกต์หรือพัฒนาโปรแกรมใหม่ เพื่อให้รองรับการเชื่อมต่อแบบ IPv6

2. กรมการพัฒนาชุมชน ได้ปรับเปลี่ยนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้รองรับการใช้งานควบคู่กันทั้ง IPv4 และ IPv6 แบบ Dual Stack โดยการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันเครือข่าย (Next Generation Firewall) เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายที่ให้บริการระบบ DNS และระบบ DHCP และอุปกรณ์กระจายสัญญาณ (L2 Switch)

3. เชื่อมโยงและปรับแต่งค่าอุปกรณ์เครือข่ายที่จัดหาใหม่ ให้เข้ากับอุปกรณ์เครือข่ายของ กรมการพัฒนาชุมชนที่มีอยู่เดิม พร้อมทั้งให้บริการที่รองรับ IPv6 คือ บริการโดเมนเนม (DNS) บริการ อีเมล (E-mail) บริการเว็บไซต์ การเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ระบบโดเมนเนม (DNSSEC) และ IPv6 Ready Logo สำหรับเว็บไซต์ รวมถึงแอปพลิเคชันอื่น ๆ ตามความจำเป็น

4. เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชน ได้เข้ารับรางวัลหน่วยงานที่มีความพร้อม ในการบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและบริการที่รองรับ IPv6 ประจำปี พ.ศ. 2561 (IPv6 Award 2018) รางวัลการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตพื้นฐานและบริการที่รองรับ IPv6 ในระบบ DNS / Mail / Web / DNSSEC จากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ข้าราชการพลเรือนดีเด่น (ครุฑทองคำ) พ.ศ. 2561

นายสุเทพ สงวนคัมธรณ์
พัฒนาการจังหวัด (อำนวยการสูง)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี

นายสรสาสน์ สีเพ็ง
พัฒนาการจังหวัด (อำนวยการสูง)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์

นายชาติรี รอดแสวง
หัวหน้ากลุ่มงาน
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสตูล

นายถาวร เทพสุวรรณ
หัวหน้ากลุ่มงาน
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

นางสาววิศรดา โสภาค
หัวหน้ากลุ่มงาน
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ

นายเสรี จิตรเวช
หัวหน้ากลุ่มงาน
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง

นางดารณี ผิวขาว
พัฒนาการอำเภอ
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

นางภัทราวดี หมั่นเรียน
พัฒนาการอำเภอ
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี

นางสวณันธิดา นัทธิโพธิ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กองแผนงาน

นางสาววนิชดา สร้อยมณี
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน

นางเบญจมาศ สุทัศน์ ณ อยุธยา
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา

นางอุไรพร ถิ่นวิมล
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่น

นางสาวทรงศรี อิสสรมาลา
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครสวรรค์

นางสาวพิสมัย แดงอุไร
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอำนาจเจริญ

นางรัตนาวดี ใจดี
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสตูล

ข้าราชการและลูกจ้างประจำดีเด่น ปี พ.ศ. 2562

ประเภทบริหารส่วนกลาง

นายอุทัย ทองเดช
ผู้อำนวยการ (ผู้อำนวยการสูง)
สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

ประเภทบริหารภาคกลาง

นางยุพิน เศรษฐศักดาศิริ
พัฒนาการจังหวัด (ผู้อำนวยการสูง)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทบริหารภาคเหนือ

นายพงศ์ศักดิ์ สอาดบุญเรือง
พัฒนาการจังหวัด (ผู้อำนวยการสูง)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิจิตร

ประเภทบริหารภาคใต้

นายสุริยะ กิตินุญญา
พัฒนาการจังหวัด (ผู้อำนวยการสูง)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงานส่วนกลาง

จำเริญศักดิ์ พิษพันธ์
ผู้อำนวยการกลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการตลาด
สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงานเขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน

นายสุรพงษ์ เขียวผึ้ง
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงานเขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

นางวิณี บัวเจริญ
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงานเขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1

นางรัชณี โพธิ์สัตยา
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงานเขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2

นางสาวบุปผา อุทัยทอง
หัวหน้าฝ่าย (นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ)
ฝ่ายผู้อำนวยการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

นายธีระพงศ์ บรรณราช
หัวหน้าฝ่าย (นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ)
ฝ่ายอำนวยการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

นายสำราญ ชูสิงห์
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระนอง

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ชายแดน

นายอริยศ เอนก
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนราธิวาส

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 1

นางพรเพ็ญ ตะปะใจทัย
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระยอง

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 2

นายชัยณรงค์ รักชารัตน์
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปราจีนบุรี

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

นายประสพชัย วิจิตรณรงค์
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

นายมนตรี สมแสน
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกลนคร

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

นางจิรภา เชื้อดวงมุ่ย
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่น

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

นายธงชัย ครุฑแสน
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุรินทร์

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

นายพิสดาร ประดา
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 1

นางบำเพ็ญ เมืองมูล
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำพูน

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 2

นางอำไพ บัวระดก
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพะเยา

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง 1

นางสาววารีย์ ทับทองหลาง
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุโขทัย

ประเภทหัวหน้ากลุ่มงาน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง 2

นายยงยุทธ พันดารักษ์
หัวหน้ากลุ่มงาน (นว.พช.ชพ.)
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิจิตร

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนบน

นางศุภารรณ ชวัญเขียว
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสามโก้
จังหวัดอ่างทอง

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางปริมณฑล

นางสาวโสภิตา บุญนาว์
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนล่าง 1

นางทองคำ เพ็ชรปานกัน
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภออุททอง
จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนล่าง 2

นายเจษฎา ธิติเวชส์
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปรางค์บุรี
จังหวัดพระจวบคีรีขันธ์

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

นางสาวทวิวรรณ เกิดก่อ
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านนาเดิม
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

นายสำราญ สีน้า
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทุ่งหว้า
จังหวัดสตูล

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ชายแดน

นายสิทธิรังสรรค์ จันทรศรี
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปะนาเระ
จังหวัดปัตตานี

ประเภทพัฒนาการอำเภอเขต
ตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 1

นายชาติรี มีบุญ
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาชะเมา
จังหวัดระยอง

ประเภทพัฒนาการอำเภอเขต
ตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 2

นายราชันย์ ช่งชัย
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอคลองใหญ่
จังหวัดตราด

ประเภทพัฒนาการอำเภอเขตตรวจ
ราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

นางสาวกุลณิษฐาน ชันขวา
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอไชยวาน
จังหวัดอุดรธานี

ประเภทพัฒนาการอำเภอเขตตรวจ
ราชการกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

นางสาวจันทวรรณ อินทรไชยา
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวังยาง
จังหวัดนครพนม

ประเภทพัฒนาการอำเภอเขตตรวจ
ราชการกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

นายวิษณุ จันทรโพธิ์
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชุมแพ
จังหวัดขอนแก่น

ประเภทพัฒนาการอำเภอเขตตรวจ
ราชการกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

นายคเชนทร์ชัย แพงจันทร
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองสุรินทร์
จังหวัดสุรินทร์

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

นางทรัพย์สิน โพธิ์ขาว
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิบูลมังสาหาร
จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 1

นายศิลปกร วชิรวงศ์
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอค้อยหล่อ
จังหวัดเชียงใหม่

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 2

นางสาวพรพร แก้วทิตย
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชก.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอภูพานยาว
จังหวัดพะเยา

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง 1

นางฐานิต หล้าคำ
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สอด
จังหวัดตาก

ประเภทพัฒนาการอำเภอ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง 2

นางรณหทัย ชัยศึก
พัฒนาการอำเภอ (นว.พช.ชพ.)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองฉาง
จังหวัดอุทัยธานี

ประเภทวิชาการ
ส่วนกลาง

นายชลิต นพรัตน์
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลัง
กองการเจ้าหน้าที่

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนบน

นางสาวสุพิชชา ธรรมโชโต
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางปริมณฑล

นางชนม์ลิตา พุทธชาติ
นักวิชาการผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงาน
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปทุมธานี

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนล่าง 1

นางนันทวัน ศรีโปฏก
นักวิชาการผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงาน
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนล่าง 2

นางสาวอวยพร สงแก้ว
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชน
จังหวัดสมุทรสาคร

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

นางพัชริดา บัวสองสี
นักวิชาการผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงาน
(นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพัทลุง

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

นางยินดี บุญเทศพิทักษ์
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชน
จังหวัดภูเก็ต

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ชายแดน

นายเอกสิทธิ์ เลาะมิง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 1

นางวาสนา กุลละวณิชย์
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 2

นางสาวสุวรรณา อินตัน
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

นายวิรุฬ สมทอง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบึงกาฬ

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

นางสาวทิพย์สุตาวัลย์ วงละคร
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมุกดาหาร

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

นางมาลินี เมตตันคูปต์
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่น

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

นางอรอุมา รุจาคม
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

นางสาวยุรฉัตร แก้วประพันธ์
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 1

นางสาวสุนันท์ สืออน
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 2

นางชมพูนุท ธรรมยา
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพะเยา

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง 1

นางสาวอัจฉรา คะสีทอง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์

ประเภทวิชาการ
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง 2

นายโชติทวีศักดิ์ บัวหลวง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกำแพงเพชร

ประเภทพัฒนาระบบข้อมูลชุมชนเขต
ตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนบน

นางสาวกรรณิการ์ แก้วताल
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระบุรี

ประเภทพัฒนาระบบข้อมูลชุมชนเขต
ตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางปริมณฑล

นางสาวสุณิสา เกาฏีระ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการสำนักงานพัฒนา
ชุมชนจังหวัดปทุมธานี

ประเภทพัฒนาระบบข้อมูลชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนล่าง 1

นายสมศักดิ์ กุ้เกียรติกำธร
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนล่าง 2

นางสาวศิริพร บัวไสว
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบุรี

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

นายนาท บัวแก้ว
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

นางปัทมา ดวงเพชร
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรัง

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ชายแดน

นางสาวมาลิน พรหมสกุล
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนราธิวาส

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 1

นายฉัตรชัย นามแก้ว
นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระยอง

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 2

นางสาวจิริรัตน์ เจริญเสียง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจันทบุรี

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

นางสาวพิชชาภา คำมุงคุณ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบึงกาฬ

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

นางสาวพิชญานิน วิโย
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม

ประเภทพัฒนากรขวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

นางสาวนिरรอง เลียงลิตา
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

ประเภทพัฒนารชวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

นางจกกลนี ศรีชุม
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์

ประเภทพัฒนารชวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

นางสาวราตรี เกตวิริยะการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทพัฒนารชวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 1

นางสาวณัฐรดา เมืองลือ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่

ประเภทพัฒนารชวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 2

นางสาววติยา ฤชา
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแพร่

ประเภทพัฒนารชวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง 1

นางสาวทิพพชา มาใกล้
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี

ประเภทพัฒนารชวัญใจชุมชน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาค
เหนือตอนล่าง 2

สืบดีารวจโทหญิงวิไลพร เปรมอ่อน
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกำแพงเพชร

ประเภทสนับสนุน
ส่วนกลาง

นายันทวุฒิ เนียมสินธุ์
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
ฝ่ายอำนวยการ
ศูนย์สารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนบน

นางสาวสิริ หิรัญวิธิดา
นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสิงห์บุรี

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางปริมณฑล

นางสาวปราณี ดริจิตร
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปทุมธานี

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนล่าง 1

นางสาวภัทรนิษฐ์ คำสา
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดราชบุรี

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคกลางตอนล่าง 2

นางสาวอรอนงค์ บุญเป้า
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย

นางสาวสมพิศ บุญกอง
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชุมพร

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

นางสาวพิชยา สมสู่
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรัง

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคใต้ชายแดน

นางสาวโสสมวิล ปกป้อง
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนราธิวาส

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออก 1

นางสาวปิวิณา หะยิยูไธยะ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดระยอง

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

นางนันทาวดี โรจนาวัตถ์
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

นางพนัญญ์ คำมุงคุณ
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครพนม

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

นางดารวี นานันอ่อน
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร้อยเอ็ด

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1

นางเกสร อนันต์บุตร
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2

นางพัชรภรณ์ คณะบุตร
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 1

นางมาลี เชยชุม
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนบน 2

นางสาวจิรนนท์ กำยาน
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดแพร่

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัด
ภาคเหนือตอนล่าง 1

นางสาวอัมรัตน์ จัยม่วง
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุดรธานี

ประเภทสนับสนุน
เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาคเหนือ
ตอนล่าง 2

นางสาวเสาวนีย์ บำรุงศรี
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุทัยธานี

ประเภทข้อสัตย์สุจริต
ส่วนกลาง

นายคมสิทธิ์ สุริยวรรณ
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานเสริมสร้างวินัยและพิทักษ์ระบบคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่

ประเภทข้อสัตย์สุจริต
ภาคกลาง

นางสาวพรกนก สุขอุดม
พัฒนาการอำเภอ (นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ)
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพรหมบุรี
จังหวัดสิงห์บุรี

ประเภทข้อสัตย์สุจริต
ภาคเหนือ

นางสาวชญาญ์พิมพ์ สวณหองแวง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทัพทัน
จังหวัดอุทัยธานี

ประเภทข้อสัตย์สุจริต
ภาคใต้

นางสาวดาเรศ ชูยก
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยะลา

ประเภทข้อสัตย์สุจริต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

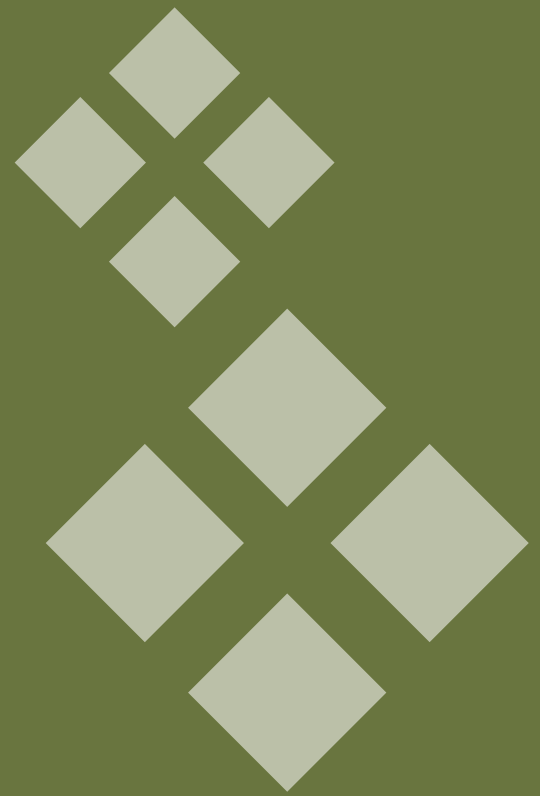

นายจรรยารัตน์ โสมสิทธิ์
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
กลุ่มงานสารสนเทศการพัฒนาชุมชน
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดบึงกาฬ

ประเภทลูกจ้างประจำ
กรมการพัฒนาชุมชน

นางฟาติมะาะ กمال
พนักงานพิมพ์ ส3
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดปัตตานี

ส่วนที่ 4

รายงานการเงิน

กรมการพัฒนาชุมชน
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
สินทรัพย์	หมายเหตุ	2562	2561
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	573,236,675.64	761,745,226.78
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	206,349,617.36	790,296,430.73
วัสดุคงเหลือ		9,184,292.01	7,390,720.49
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		518,986.14	545,488.69
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		789,289,571.15	1,559,977,866.69
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	7	1,172,578,915.99	1,082,586,909.52
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	8	0.00	5.00
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	9	13,222,463.60	3,388,385.87
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,185,801,379.59	1,085,975,300.39
รวมสินทรัพย์		1,975,090,950.74	2,645,953,167.08

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรมการพัฒนาชุมชน
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
		2562	2561
หนี้สิน	หมายเหตุ		
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	10	203,482,896.12	1,268,774,912.52
เงินรับฝากระยะสั้น	11	523,415,304.33	676,089,445.69
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		210,741.00	0.00
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น		264.18	0.00
รวมหนี้สินหมุนเวียน		727,109,205.63	1,944,864,358.21
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว		1,902,324.46	825,719.13
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว		11,475,000.00	11,475,000.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		13,377,324.46	12,300,719.13
รวมหนี้สิน		740,486,530.09	1,957,165,077.34
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		1,234,604,420.65	688,788,089.74

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
		2562	2561
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	หมายเหตุ		
ทุน		151,688,539.99	151,688,539.99
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		1,082,915,880.66	537,099,549.75
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		1,234,604,420.65	688,788,089.74

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรมการพัฒนาชุมชน
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	หมายเหตุ	2562	2561
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	12	14,464,320,435.41	11,294,935,663.23
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		6,171,408.50	2,655,878.11
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	13	44,925,710.68	5,958,053.10
รายได้อื่น	14	517,694.00	712,835.00
รวมรายได้		14,515,935,248.59	11,304,262,429.44
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	15	3,166,325,240.44	3,144,800,458.17
ค่าบ่อน้ำบ้านนาญ	16	1,510,441,016.04	1,397,846,813.04
ค่าตอบแทน	17	160,203,613.12	165,705,675.25
ค่าใช้สอย	18	7,998,100,263.40	5,360,892,230.41
ค่าวัสดุ		750,157,808.66	1,220,750,656.51
ค่าสาธารณูปโภค	19	85,011,361.60	59,493,623.27
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	20	293,435,586.94	231,938,138.16
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค		1,992,000.00	2,980,000.00
ค่าใช้จ่ายอื่น		9,179,153.58	401,354.28
รวมค่าใช้จ่าย		13,974,846,043.78	11,584,006,240.53
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		541,089,204.81	(279,743,811.09)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรมการพัฒนาชุมชน หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

❖ หมายเหตุที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมา

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2505 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2505 โดยโอนกิจการบริหารของส่วนพัฒนาการท้องถิ่น กรมมหาดไทยเดิม เป็นกิจการบริหารของกรมการพัฒนาชุมชน ในขณะที่กิจการบริหารของกรมมหาดไทยได้โอนเป็นกรมการปกครอง

กรมการพัฒนาชุมชน มีสถานที่ตั้งหลักอยู่ที่ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น 5 ถนนแจ้งวัฒนะ หลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 และมีสำนักงานภูมิภาคตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ทั้ง 76 จังหวัด

1.2 บทบาท/หน้าที่

อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2552 ให้กรมการพัฒนาชุมชนมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำและใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน ตลอดจนการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมการพัฒนาชุมชน ได้บริหารจัดการงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดังนี้

1. รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นเงิน 6,932,726,100.00 บาท และรับผิดชอบงบประมาณเพิ่มเติม เป็นเงิน 61,409,208.39 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 6,994,135,308.39 บาท โดยแยกเป็นงบบุคลากร เป็นเงิน 2,642,753,208.39 บาท งบดำเนินงาน เป็นเงิน 4,010,330,053.00 บาท งบลงทุน เป็นเงิน 327,275,927.00 บาท และงบรายจ่ายอื่น เป็นเงิน 13,776,120.00 บาท

2. รับผิดชอบเบิกแทนกัน เป็นเงิน 17,950,336.00 บาท โดยแยกเป็นงบดำเนินงาน เป็นเงิน 531,936.00 บาท งบลงทุน เป็นเงิน 3,418,400.00 บาท และงบรายจ่ายอื่น เป็นเงิน 14,000,000.00 บาท

กรมการพัฒนาชุมชน มีหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัด จำนวน 88 แห่ง ซึ่งเป็นหน่วยเบิกจ่ายในส่วนภูมิภาค จำนวน 76 แห่ง และมีหน่วยเบิกจ่ายในส่วนกลางอีก 12 แห่ง ประกอบด้วย กองคลังและศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชนจังหวัด 11 แห่ง ซึ่งรับผิดชอบบริหารจัดการเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในส่วนของแต่ละแห่ง หน่วยเบิกจ่ายดังกล่าวไม่เป็นหน่วยงานที่เสนอรายงาน และไม่มีการจัดทำงบการเงินแยกกัน รายการบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายทุกแห่งจึงได้นำมาแสดงรวมไว้ในงบการเงินฉบับนี้

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

❖ **หมายเหตุที่ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน**

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานการเงิน ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0410.3/ว 357 ลงวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2561 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ

❖ **หมายเหตุที่ 3 มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่ปรับปรุงใหม่**

ในระหว่างปีปัจจุบัน กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่และฉบับปรับปรุงใหม่ ดังนี้

- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับที่ 9 เรื่อง รายได้จากรายการและเปลี่ยน มีผลบังคับใช้กับรายงานการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป

ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามาตรฐานการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินในงวดที่นำมาถือปฏิบัติ

❖ **หมายเหตุที่ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ**

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- เงินทดรองราชการ เป็นเงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทอดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ และต้องคืนให้รัฐบาลเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้เงิน แสดงไว้เป็นเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งมียอดตรงกันข้ามกับรายการเงินทดรองราชการรับจากคลังภายใต้หัวข้อหนี้สินไม่หมุนเวียน

- รายการเทียบเท่าเงินสด ได้แก่ เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องซึ่งมีระยะเวลาครบกำหนดที่จะเปลี่ยนให้เป็นเงินสดได้ ภายใน 3 เดือน เช่น เงินฝากประจำ บัตรเงินฝาก และตั๋วเงินที่มีวันถึงกำหนดภายใน 3 เดือน แสดงไว้เป็นรายการเทียบเท่าเงินสด

4.2 ลูกหนี้

ลูกหนี้ แสดงด้วยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจะตั้งขึ้นสำหรับลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ โดยพิจารณาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บเงินไม่ได้ ข้อมูลประวัติการชำระหนี้ และหลักฐานการติดตามลูกหนี้แต่ละรายร่วมกับการวิเคราะห์อายุลูกหนี้

4.3 เงินจ่ายล่วงหน้า

เงินจ่ายล่วงหน้า หมายถึง จำนวนเงินที่หน่วยงานจ่ายล่วงหน้าให้แก่คู่สัญญา (ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง) ตามเงื่อนไขในสัญญา ก่อนที่คู่สัญญาจะเริ่มปฏิบัติงานจริงตามสัญญา

กรมการพัฒนาชุมชน หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

4.4 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง ของใช้สิ้นเปลืองนอกจากสินค้าที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร แสดงตามราคาทุนโดยวิธีถัวเฉลี่ย ถ่วงน้ำหนักหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

4.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร ทั้งอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์และไม่มีกรรมสิทธิ์แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม อาคารที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง แสดงตามราคาทุน

- อุปกรณ์ แสดงมูลค่าตามมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม อุปกรณ์ที่ได้มาก่อนปี พ.ศ. 2540 ไม่นำมาบันทึกบัญชีแต่บันทึกไว้ในทะเบียนคุมสินทรัพย์ อุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2540 - 2545 บันทึกเฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป และอุปกรณ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป บันทึกเฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป

- ราคาทุนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ รวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งาน ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงซึ่งทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิมถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

- ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานที่กำหนดไว้ในหลักการและนโยบายบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 2 และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยกรมบัญชีกลาง ดังนี้

อาคารและอุปกรณ์

1. อาคาร แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 อาคารถาวร

อายุการใช้งาน 15 ปี

- อาคารสำนักงาน
- บ้านพักข้าราชการ

1.2 อาคารชั่วคราว/โรงเรือน

- เรือนเพาะชำ

อายุการใช้งาน 8 ปี

2. สิ่งก่อสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ใช้คอนกรีตเสริมเหล็กหรือโครงสร้างเป็นส่วนประกอบหลัก อายุการใช้งาน 15 ปี

2.2 ไม้หรือวัสดุอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบหลัก

อายุการใช้งาน 5 ปี

กรมการพัฒนาชุมชน หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

3. ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ แบ่งออกเป็น 13 ประเภท ดังนี้

3.1 ครุภัณฑ์สำนักงาน	อายุการใช้งาน 3 ปี
3.2 ครุภัณฑ์ยานพาหนะ	อายุการใช้งาน 5 ปี
3.3 ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	อายุการใช้งาน 5 ปี
(ยกเว้นเครื่องกำเนิดไฟฟ้า อายุการใช้งาน 15 ปี)	
3.4 ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	อายุการใช้งาน 5 ปี
3.5 ครุภัณฑ์การเกษตร	อายุการใช้งาน 2 - 3 ปี
3.6 ครุภัณฑ์สำรวจ	อายุการใช้งาน 5 ปี
3.7 ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	อายุการใช้งาน 3 ปี
3.8 ครุภัณฑ์การศึกษา	อายุการใช้งาน 2 ปี
3.9 ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	อายุการใช้งาน 2 ปี
3.10 ครุภัณฑ์อาวุธปืน	อายุการใช้งาน 5 ปี
3.11 ครุภัณฑ์โรงงาน	อายุการใช้งาน 2 - 3 ปี
3.12 ครุภัณฑ์กีฬา	อายุการใช้งาน 2 ปี
3.13 ครุภัณฑ์ดนตรี	อายุการใช้งาน 2 ปี

ทั้งนี้ ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน และสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง

4.6 สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน

สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อให้บริการแก่สาธารณะซึ่งจำเป็นต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เช่น ถนน เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ระบบเครือข่ายการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น หน่วยงานแสดงสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชี

ค่าเสื่อมราคามันหักเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานที่กำหนดไว้ในหลักการและนโยบายบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 2 ดังนี้

โครงสร้างพื้นฐาน	อายุการใช้งาน 3 - 50 ปี
------------------	-------------------------

- ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานระหว่างก่อสร้าง

4.7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงมูลค่าด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชี

- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์	อายุการใช้งาน 2 ปี
--------------------	--------------------

กรมการพัฒนาชุมชน หมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

4.8 รายได้รอการรับรู้ระยะยาว

รายได้รอการรับรู้ระยะยาว เป็นสินทรัพย์ที่หน่วยงานได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นสินทรัพย์รับบริจาคที่มีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งการได้รับเงินสดที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งหน่วยงานยังไม่อาจรับรู้รายได้

รายได้รอการรับรู้จะถูกทยอยตัดบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค

4.9 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

- 1) เมื่อยื่นคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางในกรณีเป็นการขอรับเงินเข้าบัญชีหน่วยงาน
- 2) เมื่ออนุมัติจ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิได้รับเงินแล้วในกรณีเป็นการจ่ายตรงให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน
- 3) เมื่อยื่นคำขอเบิกเงินจากกรมบัญชีกลางในกรณีเป็นการเบิกหักผลส่งไม่รับตัวเงิน

หน่วยงานแสดงรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินตามจำนวนเงินงบประมาณที่ขอเบิกสุทธิจากเงินงบประมาณเบิกเกินส่งคืน งบประมาณเบิกแทนกันแสดงรายได้จากเงินงบประมาณในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงานผู้เบิกแทน

4.10 รายได้จากการขายสินค้าและบริการ

รายได้จากการขายสินค้าและบริการ เป็นรายได้ที่หน่วยงานได้รับอนุญาตให้เก็บรายได้นั้นไว้เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานของหน่วยงาน จะรับรู้เป็นรายได้เมื่อหน่วยงานส่งมอบสินค้าหรือบริการให้กับผู้ซื้อ

4.11 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน รับรู้เมื่อเกิดรายได้ด้วยยอดสุทธิหลังจากหักส่วนที่จัดสรรเป็นเงินนอกงบประมาณตามที่ได้รับยกเว้น รายได้แผ่นดิน และรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่ต้องแสดงเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน แต่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นรายงานแยกต่างหาก

4.12 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

รายได้จากเงินโอนและเงินบริจาคจากบุคคลอื่นนอกจากหน่วยงานภาครัฐ รับรู้เมื่อได้รับเงิน ยกเว้นในกรณีที่เงื่อนไขเป็นข้อจำกัดที่ต้องปฏิบัติตามในการใช้จ่ายเงิน หรือได้รับความช่วยเหลือและบริจาคเป็นสินทรัพย์ที่ให้ประโยชน์แก่หน่วยงานเกินหนึ่งปี จะทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนของค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้นเมื่อเกิดขึ้น หรือตามเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ได้รับตลอดอายุของสินทรัพย์นั้น

กรมการพัฒนาชุมชน
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

❖ หมายเหตุที่ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	(หน่วย : บาท) 2562	(หน่วย : บาท) 2561
เงินสดในมือ	62,727.00	462,000.00
เงินตรองราชการ	11,475,000.00	11,475,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	41,197,735.21	122,428,531.51
เงินฝากคลัง	520,501,213.43	627,379,695.27
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	<u>573,236,675.64</u>	<u>761,745,226.78</u>

เงินสดในมือ เป็นเงินสดและเช็คธนาคาร นอกจากส่วนที่หน่วยงานถือไว้เพื่อใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานปกติตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานแล้ว ยังรวมถึงส่วนที่หน่วยงานได้รับไว้เพื่อรอส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมาย ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานได้

เงินตรองราชการ เป็นเงินสดที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในสำนักงาน ตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินตรองราชการ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะต้องส่งคืนคลังเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย ยอดคงเหลือสิ้นปีประกอบด้วย เงินสด เงินฝากธนาคาร และใบสำคัญ ที่เบิกจากเงินตรองราชการ

เงินฝากคลัง เป็นเงินที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลังภายใต้ข้อกำหนดตามกฎหมาย โดยไม่มีดอกเบี้ย ซึ่งสามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ระบุข้อจำกัดในการใช้จ่าย

เงินฝากคลัง จำนวน 520,501,213.43 บาท ซึ่งแสดงรวมอยู่ในเงินฝากคลังข้างต้นเป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายให้กับบุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมายอันเป็นที่มาของเงินฝากคลัสนั้น หน่วยงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามปกติได้ แต่มีหน้าที่ถือไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลัง ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
เงินฝากค่าธรรมเนียมการสอบแข่งขัน	142,643.90	1,500.00
เงินฝากคลังเพื่อบุรณะทรัพย์สิน	1,367,829.00	829,035.00
เงินฝากเงินประกันสัญญา	25,910,056.29	46,950,145.55
เงินฝากเงินอุดหนุนโครงการต่าง ๆ	3,895,438.32	6,647,552.32
เงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	420,139,412.65	416,976,652.84
เงินฝากพัฒนาชุมชน	69,045,833.27	155,974,809.56
รวมเงินฝากคลัง	520,501,213.43	627,379,695.27

❖ หมายเหตุที่ 6 ลูกหนี้ระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	190,493,365.29	500,459,839.03
ลูกหนี้เงินยืมนอกงบประมาณ	886,280.00	232,000.00
เงินยืมล่วงหน้า	0.00	91,245,215.00
รายได้ค้างรับ	14,969,972.07	198,359,376.70
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	206,349,617.36	790,296,430.73

❖ หมายเหตุที่ 7 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	1,068,649,067.77	939,347,443.97
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	405,175,955.52	345,030,853.25
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง-สุทธิ	663,473,112.25	594,316,590.72
ครุภัณฑ์	2,040,374,470.38	1,832,130,428.99
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-ครุภัณฑ์	1,593,400,480.64	1,392,280,828.02
ครุภัณฑ์ สุทธิ	446,973,989.74	439,849,600.97
งานระหว่างก่อสร้าง	62,131,814.00	48,420,717.83
รวม ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	1,172,578,915.99	1,082,586,909.52

❖ **หมายเหตุที่ 8 สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
ถนน	0.00	2,394,715.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-ถนน	0.00	2,394,712.00
ถนน-สุทธิ	0.00	3.00
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานอื่น	0.00	340,313.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	0.00	340,311.00
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐานอื่น-สุทธิ	0.00	2.00
รวม สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน-สุทธิ	0.00	5.00

❖ **หมายเหตุที่ 9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	88,670,549.02	71,389,094.02
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม-สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	75,448,085.42	68,000,708.15
รวม สินทรัพย์ไม่มีตัวตน-สุทธิ	13,222,463.60	3,388,385.87

❖ **หมายเหตุที่ 10 เจ้าหนี้ระยะสั้น**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
เจ้าหนี้การค้า	151,210,681.71	1,020,334,893.78
เจ้าหนี้อื่น	868,542.09	27,096,606.06
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	2,594,612.97	2,366,563.25
ใบสำคัญค้างจ่าย	48,809,059.35	218,976,849.43
รวม เจ้าหนี้ระยะสั้น	203,482,896.12	1,268,774,912.52

❖ **หมายเหตุที่ 11 เงินรับฝากระยะสั้น**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
เงินรับฝากจากเงินทุนหมุนเวียน	420,776,239.30	416,985,932.21
เงินรับฝากอื่น	27,413,150.15	41,018,478.45
เงินประกันผลงาน	50,000.00	368,275.00
เงินประกันอื่น	75,175,914.88	217,716,760.03
รวม เงินรับฝากระยะสั้น	523,415,304.33	676,089,445.69

❖ **หมายเหตุที่ 12 รายได้จากงบประมาณ**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
รายได้จากงบบุคลากร	2,633,214,160.69	2,636,033,992.04
รายได้จากงบดำเนินงาน	9,076,403,954.97	6,269,898,247.44
รายได้จากงบลงทุน	405,729,963.22	333,229,122.97
รายได้จากงบกลาง	2,173,595,348.72	1,928,939,907.58
รายได้จากงบรายจ่ายอื่น	221,234,686.12	332,072,336.60
หัก เบิกเกินส่งคืนเงินงบประมาณ	45,857,678.31	205,237,943.40
รวม รายได้จากงบประมาณ	14,464,320,435.41	11,294,935,663.23

❖ **หมายเหตุที่ 13 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
รายได้จากการช่วยเหลือเพื่อการดำเนินงานจากแ	11,277,639.53	3,994,000.00
รายได้จากการรับโอนสินทรัพย์ระหว่างหน่วยงาน	33,141,657.88	0.00
รายได้จากการบริจาค	506,413.27	1,964,053.10
รวม รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	44,925,710.68	5,958,053.10

❖ **หมายเหตุที่ 14 รายได้อื่น**

	(หน่วย : บาท) 2562	(หน่วย : บาท) 2561
รายได้เงินนอกงบประมาณ	520,694.00	706,335.00
รายได้อื่น	(3,000.00)	6,500.00
รวม รายได้อื่น	517,694.00	712,835.00

❖ **หมายเหตุที่ 15 ค่าใช้จ่ายบุคลากร**

	(หน่วย : บาท) 2562	(หน่วย : บาท) 2561
เงินเดือน	2,591,699,099.61	2,600,909,278.68
ค่าล่วงเวลา	9,792,096.16	9,880,830.00
ค่าจ้าง	31,890,049.50	32,766,363.91
ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	19,613,606.95	15,850,302.79
เงินรางวัลประจำปี	50,000.00	0.00
ค่ารักษาพยาบาล	185,703,394.49	185,850,927.52
เงินช่วยการศึกษาบุตร	26,162,198.72	24,280,575.66
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	1,676,723.76	2,515,006.26
เงินชดเชย กบข.	44,325,738.41	43,864,117.03
เงินสมทบ กบข.	66,488,930.36	65,796,175.42
เงินสมทบ กสจ.	865,172.09	892,224.72
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	742,825.00	598,442.00
เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน	23,933.00	0.00
ค่าเช่าบ้าน	184,602,839.92	157,298,043.69
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	2,688,632.47	4,298,170.49
รวม ค่าใช้จ่ายบุคลากร	3,166,325,240.44	3,144,800,458.17

❖ **หมายเหตุที่ 16 ค่าบำเหน็จบำนาญ**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
บำนาญ	1,070,726,315.54	986,407,787.58
เงินช่วยค่าครองชีพ	97,799,911.36	100,450,802.00
บำเหน็จ	11,700,535.90	16,127,840.20
บำเหน็จตกทอด	57,743,278.71	36,681,950.00
บำเหน็จดำรงชีพ	78,514,579.45	75,051,602.40
ค่ารักษาพยาบาล	171,112,229.00	161,268,643.70
เงินช่วยการศึกษาบุตร	2,768,436.50	2,611,912.00
บำเหน็จบำนาญอื่น	20,075,729.58	19,246,275.16
รวม ค่าบำเหน็จบำนาญ	1,510,441,016.04	1,397,846,813.04

❖ **หมายเหตุที่ 17 ค่าตอบแทน**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
ค่าตอบแทนเฉพาะงาน	160,203,613.12	165,358,037.25
ค่าตอบแทนอื่น	0.00	347,638.00
รวม ค่าตอบแทน	160,203,613.12	165,705,675.25

❖ **หมายเหตุที่ 18 ค่าใช้สอย**

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	2,452,515,906.12	2,724,411,795.14
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	211,734,249.90	213,711,803.30
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	27,547,728.18	25,030,311.27
ค่าแก๊สและน้ำมันเชื้อเพลิง	22,199,880.88	23,684,240.76
ค่าจ้างเหมาบริการ	4,885,214,457.58	1,751,190,614.19

❖ ค่าใช้สอย (ต่อ)

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
ค่าธรรมเนียม	2,980.00	18,714.00
ค่าจ้างที่ปรึกษา	67,100,400.00	253,545,700.00
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	23,221,862.73	40,883,994.92
ค่าเช่า	541,643.98	95,935,759.00
ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์	22,806,340.40	28,985,579.39
ค่าใช้จ่ายผลักส่งเป็นรายได้แผ่นดิน	9,504,764.00	2,906,769.69
ค่าประชาสัมพันธ์	229,366,951.50	123,833,300.21
ค่าใช้สอยอื่น	46,343,098.13	76,753,648.54
รวม ค่าใช้สอย	7,998,100,263.40	5,360,892,230.41

❖ หมายเหตุที่ 19 ค่าสาธารณูปโภค

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
ค่าไฟฟ้า	30,752,277.87	27,179,527.10
ค่าประปา	1,275,608.29	1,052,622.49
ค่าโทรศัพท์	14,750,800.26	14,823,457.11
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	35,880,806.18	14,156,054.27
ค่าบริการไปรษณีย์โทรเลขและขนส่ง	2,351,869.00	2,281,962.30
รวม ค่าสาธารณูปโภค	85,011,361.60	59,493,623.27

❖ หมายเหตุที่ 20 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
	2562	2561
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	60,718,267.13	51,395,251.91
ครุภัณฑ์	225,269,934.54	172,298,055.19
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	7,447,385.27	8,244,831.06
รวม ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	293,435,586.94	231,938,138.16

กรมการพัฒนาชุมชน
รายงานรายได้แผ่นดิน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562

		(หน่วย : บาท)	(หน่วย : บาท)
หมายเหตุ		2562	2561
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ			
	รายได้แผ่นดิน-ภาษี		
	รายได้แผ่นดิน-นอกจากภาษี	133,060,841.14	16,064,898.13
รวมรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		133,060,841.14	16,064,898.13
<u>หัก</u>	รายได้แผ่นดินถอนคืนจากคลัง	503,557.60	0.00
	รายได้แผ่นดินจัดสรรตามกฎหมาย	0.00	0.00
รายได้แผ่นดินจัดเก็บสุทธิ		132,557,283.54	16,064,898.13
	รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	132,556,958.59	16,064,898.13
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง		324.95	0.00
<u>บวก</u>	กลับรายการรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังต้นงวด		
<u>ปรับ</u>	รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	62.52	201.66
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ		262.43	201.66

รายได้แผ่นดิน-นอกจากภาษี		
	รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	4,726,906.70
	รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	37,002.45
	รายได้อื่น	128,296,931.99
รวม รายได้แผ่นดิน-นอกจากภาษี		133,060,841.14

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

กรมการพัฒนาชุมชน
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562 และ 2561

	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย สะสม	องค์ประกอบอื่น ของสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน	รวม สินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 - ตามที่รายงานไว้เดิม	151,688,539.99	813,798,459.27	0.00	965,486,999.26
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	0.00	3,045,103.23	0.00	3,045,103.23
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี		0.00		0.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 - หลังการปรับปรุง	151,688,539.99	816,843,562.50	0.00	968,532,102.49
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2561				
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	0.00			0.00
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	0.00	(279,744,012.75)	0.00	(279,744,012.75)
ผลต่างในรายงานรายได้แผ่นดิน	0.00	0.00	0.00	0.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2561	151,688,539.99	537,099,549.75	0.00	688,788,089.74
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 - ตามที่รายงานไว้เดิม	151,688,539.99	537,099,549.75	0.00	688,788,089.74
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	0.00	4,726,863.67	0.00	4,726,863.67
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี		0.00		0.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 - หลังการปรับปรุง	151,688,539.99	541,826,413.42	0.00	693,514,953.41
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2562				
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	0.00			0.00
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	0.00	541,089,467.24	0.00	541,089,467.24
กำไร/ขาดทุนจากการรับมูลค่าเงินลงทุน	0.00	0.00	0.00	0.00
ผลต่างในรายงานรายได้แผ่นดิน				(279,744,012.75)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562	151,688,539.99	1,082,915,880.66	0.00	1,234,604,420.65

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

รายงานประจำปี 2562 กรมการพัฒนาชุมชน Annual Report 2019

ปรึกษา

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ	อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายโชคชัย แก้วป่อง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นางวิไลวรรณ ไกรโสดา	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
นายนิติ น้อยผาง	รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

คณะทำงาน

นายธนวัฒน์ ปิ่นแก้ว
นางสาวมนทิรา เข้มทอง
นายสรยุทธ จันสุข
นางสาวอรจิรัฐ เกตะวันดี
นางอารยา ชลประคอง
นางพิสมัย ปิ่นบุตร
นางสาวธิภาพรรณ มีแสงเงิน
นางสาวรัชฎาภรณ์ บุตรคำโชติ
นางสาวสุนิจ พิทักษ์ชาติ
นางสาวอำพา ดวงเนตร
นางปวีร์ณรัชต์ ฝ่องคณะ
นางสาวพรทิพย์ ศรีไกรรส
นางสาวสุพัตรา วันนุ
นางสาวอัจฉรา เขียวภักดี
นายมนตรี อำพันทอง
นายชุมพล บุญแน่น
นายวิชัยพัฒน์ ยมะเสมอ
นายเกษมสันต์ อยู่เย็น
นางสาวจงกลนี งามทรง
นายมณฑล โภคะสุวรรณ
นางสาวธัญชนก นามเจิง
นางสาวโชติกา สีมี่
นางสาวกนกนิจ พนาวาส
นางจันทิมา โจนส์
นางสาวทัศนีย์ ยกศิริ
นางสาวพิมพ์ลักษณ์ เสงสมบุญ
นายเกียรติภูมิ พิมพ์สวัสดิ์

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ชั้น 5
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
www.plan.cdd.go.th